

การเมือง... เรืองรองทุกคน

สรุปผลงาน

โครงการส่งเสริมการกิจของสภาผู้แทนราษฎร

ประจำปี 2541

โดย คณะกรรมาธิการพัฒนาประชาธิปไตย

สาร

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ก็ได้มีความพยายามในการพัฒนาการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้นเหมือนนานาอารยประเทศ และให้มีความเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลก

ในการพัฒนาการเมืองการปกครองจำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาและความร่วมมือร่วมใจของประชาชนทุกคนในประเทศ และที่สำคัญ ประชาชนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติที่ดีและศรัทธาต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วย จึงจะทำให้การเมืองการปกครองได้รับการพัฒนายิ่งขึ้น

สภาผู้แทนราษฎร ได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบและมีความมุ่งมั่น ตลอดจนพยายามที่จะเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองไปสู่ประชาชน เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ จึงได้จัดให้มีโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร โดยได้มอบหมายให้คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐเป็นผู้ปฏิบัติการกิจที่สำคัญดังนี้

ในโอกาสที่คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรมาเป็นปีที่ 2 ซึ่งสามารถปฏิบัติการกิจจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ด้วยการเผยแพร่กิจกรรมแก่เยาวชนและผู้สนใจ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตลอดจนบทบาทและหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งในความพยายามที่จะเสริมสร้างและปลูกฝังสิ่งที่ดีให้แก่เยาวชนและผู้สนใจ ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขต่อไป

ผมขอแสดงความชื่นชมยินดีต่อคณะกรรมการพัฒนาประชารัฐทุกคนด้วยความจริงใจ
ที่สามารถดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมภารกิจสภาผู้แทนราษฎรจนประสบผลสำเร็จ ขอให้ผลงานที่
เกิดจากการเสียสละทำงานร่วมกัน จงเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้คณะกรรมการฯ ข้าราชการฝ่ายต่าง ๆ
ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ประสบแต่ความสุข ความเจริญ และความสมหวังในชีวิตโดยทั่วกัน

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดยะลา

สาร

รองประธานสภาผู้แทนราษฎรคนที่ 1

โดยที่คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย และข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝังความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนและผู้สนใจทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติทางคณะกรรมการจึงได้ดำเนินการเผยแพร่ความรู้อย่างต่อเนื่องมาจนถึงบัดนี้ ซึ่งเป็นปีที่ 2 ของการดำเนินการ

ทุกคนคงตระหนักกันดีว่า การเมืองได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวัน ดังคำที่ว่า “ไม่มีใครหนีการเมืองพ้น” ทางคณะกรรมการเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้จัดให้มีการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ ทางการเมืองการปกครองแก่เยาวชนและผู้สนใจ ตามแนวของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้เชิญวิทยากรพิเศษจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในพื้นที่ของโรงเรียนที่ร่วมกิจกรรมมาร่วมบรรยายพิเศษ อีกทั้งยังได้มอบเอกสารความรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่โรงเรียนที่ร่วมกิจกรรม เพื่อแต่ละโรงเรียนจะได้จัดเป็น “มูมรัฐสภา” หรือเปิดเป็น “ชมรมประชาธิปไตย” ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เยาวชนและผู้สนใจต่อไป ตามนโยบายของฯพลฯ ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สุดท้ายนี้ผมขอขอบคุณและขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จงดลบันดาลให้ท่านคณะผู้บริหาร ข้าราชการทุกฝ่าย คณะครู อาจารย์ นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีพลังกาย พลังใจ พลังสติปัญญาที่เข้มแข็งและนำความรู้ที่ได้รับจากโครงการนี้ไปพัฒนาประเทศชาติร่วมกันต่อไปในอนาคต

(นายโสภณ เพชรสว่าง)

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์

สาร

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2

ในโอกาสที่คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ และข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ร่วมกันจัดโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรขึ้น ผมเห็นว่าเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์สำหรับเด็กและเยาวชนซึ่งจะเป็นผู้นำของประเทศต่อไป ถ้าเยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย ก็จะทำให้เป็นผู้มีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีทางที่ถูกต้อง

ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย เป็นสิ่งสำคัญที่เป็นพื้นฐานในการปกครองประเทศ ดังนั้นเด็กและเยาวชนจึงเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญในการปลูกฝังเรื่องการเมือง การเมืองไม่ใช่เรื่องของใครคนใดคนหนึ่ง การเมืองเป็นสิ่งที่ทุกคนหลีกเลี่ยงมิได้ ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในทางการเมืองจึงจะพัฒนารูปแบบการเมืองให้เป็นไปตามครรลองของประชาธิปไตย การแสดงออกซึ่งความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองและแนวคิดเกี่ยวกับนักการเมืองและระบบการเมือง ฉะนั้น ผมจึงเห็นว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้เยาวชนมีส่วนร่วมถึงแม้จะเป็นระดับกลุ่มเล็ก ๆ ก็ตามแต่ก็เป็นพื้นฐานของการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยต่อไป

ผมขอแสดงความชื่นชมและยินดีในความสำเร็จของโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรด้วยความจริงใจ และขอเป็นกำลังใจให้ข้าราชการทุกฝ่าย ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถและขอให้นำสิ่งที่เป็นความรู้ ที่มีประโยชน์ไปเผยแพร่เพื่อเป็นส่วนที่จะสนับสนุนการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

(นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์)

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 2

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น

สารบัญ

ความเป็นมา	1
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ	3
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร	5
แผนปฏิบัติการของโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรประจำปี 2541	8
กำหนดการเดินทางโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร	9
ตัวอย่างปาฐกถาพิเศษ	10
จังหวัดที่ดำเนินการ	13
รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในโครงการส่งเสริมภารกิจ	14
รายชื่อโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ปี 2540	16
สรุปรายละเอียดจำนวนโรงเรียนและผู้เข้าร่วมโครงการฯ	19
หลักเกณฑ์ประกวดการพูด	38
หลักเกณฑ์การแข่งขัน ได้ว่าที่	40
รายชื่อนักเรียนที่ชนะเลิศการประกวดการพูด	42
รายชื่อผู้แข่งขันการ ได้ว่าที่	49
ตัวอย่างบทพูดที่ชนะเลิศบางส่วน	55
ตัวอย่างบทกลอนของนักเรียนที่เข้าแข่งขันฯ	63
ภาพกิจกรรมบางส่วน	71
ตัวอย่างแบบสอบถามการบริหารและการใช้ “มมรัฐสภา”	90
รายงานการประเมินสภาพการบริหารและการใช้ “มมรัฐสภา”	97
สรุปการประเมินสภาพการใช้ประโยชน์จาก “มมรัฐสภา”	115
ตัวอย่างแบบประเมินสภาพกิจกรรมโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร	117
สรุปการประเมินผลโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร	120
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร (ปีงบประมาณ 2542)	137
โครงการระยะที่ 2	140
ภาคผนวก	142

ความเป็นมา

โครงการส่งเสริมภารกิจของ สภาผู้แทนราษฎรถือกำเนิดจากคำริชของประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา) ที่ต้องการให้มีการเผยแพร่บทบาทภารกิจ หน้าที่ ภาพลักษณ์ที่ดีของสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สู่สาธารณชนเพื่อให้เกิดความรู้สึที่ดีต่อสถาบันนิติบัญญัติ ทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป กับสภาผู้แทนราษฎร โดยมอบหมายภารกิจให้รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง (นายโสภณ เพชรสว่าง) เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ โดยมีคณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ เป็นผู้ปฏิบัติงานตามนโยบายดังกล่าว

คณะกรรมการฯ ได้เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปีงบประมาณ 2540 โดยร่วมกับกองการประชาสัมพันธ์ และหน่วยงานอื่นภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติภารกิจในพื้นที่ 4 ภาค 8 จังหวัด มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 50 โรงเรียน และต่อเนื่องมาถึงปีงบประมาณ 2541 ได้ขยายพื้นที่ปฏิบัติงาน 4 ภาค รวม 15 จังหวัด มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 257 โรงเรียน การดำเนินกิจกรรมของคณะกรรมการจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การปฏิบัติงานสู่กลุ่มเป้าหมายในสถานศึกษา มีกิจกรรมการให้ความรู้ด้านการเมืองการปกครอง การจัดกิจกรรมประกวดการพูด การแข่งขันการโต้วาที เพื่อสร้างสภาวะผู้นำและกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง กิจกรรมหลักคือ การมอบ “มูรัฐสภา” ซึ่งประกอบด้วยหนังสือที่สำคัญ ๆ ในการเมืองการปกครองไทย เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ หนังสือพระมหาชนก และหนังสือที่มีสาระน่ารู้อื่นๆ เพื่อให้โรงเรียนต่าง ๆ จัดไว้ในห้องสมุดของโรงเรียน ส่วนกิจกรรมที่ 2 เป็นกิจกรรมการประสานหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน โดยคณะกรรมการและข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เดินทางไปเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายพิเศษหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อประสานความร่วมมือ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อีกทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน โดยในปีงบประมาณ 2541 คณะกรรมการได้เยี่ยมชมและรับฟังบรรยายพิเศษหน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทั้งสิ้น 18 แห่ง ดังนี้

ส่วนภูมิภาค เยี่ยมชมและรับฟังบรรยายพิเศษศาลากลางจังหวัดทั้งสิ้น 15 แห่ง คือ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ชลบุรี ระยอง สิงห์บุรี อ่างทอง นนทบุรี ปทุมธานี ภูเก็ต

ส่วนกลาง กองบัญชาการทหารสูงสุด สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท. สถานีวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 5 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ไทย

ทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สำนักงานหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ สำนักงานหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ และหนังสือพิมพ์มติชน

นอกจากการดำเนินการดังกล่าวแล้ว ประธานคณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ ยังได้ริเริ่มโครงการเผยแพร่ประชาธิปไตยสู่ท้องถิ่น ซึ่งประธานสภาผู้แทนราษฎร โปรดเห็นชอบให้ดำเนินการที่อำเภอนางรอง และ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นโครงการนำร่อง โดยใช้ชื่อโครงการอบรม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญ 2540”

จากการดำเนินโครงการมาเป็นระยะเวลา 2 ปี ถือได้ว่าประสบความสำเร็จอย่างดียิ่ง เนื่องจากการให้ความสนใจและร้องขอจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หน่วยราชการ สถานศึกษา ต่างๆ เพื่อขอเข้าร่วมโครงการและคณะกรรมการได้ประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยจัดทำแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินผลโครงการ ทุกครั้งที่ออกปฏิบัติงาน เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการและรวบรวมปัญหา อุปสรรค นำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานต่อไป

สำหรับปีงบประมาณ 2542 คณะกรรมการตั้งเป้าหมายที่จะดำเนินโครงการในพื้นที่ 4 ภาค 14 จังหวัด โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 230 โรงเรียนและจะดำเนินโครงการระยะที่ 2 “โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน” ควบคู่กันไปด้วย ซึ่งคณะกรรมการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าโครงการต่าง ๆ ที่คณะกรรมการจัดทำขึ้นคงจะเป็นเส้นทางหนึ่งที่จะสร้างสมาชิกที่ได้รับการหล่อหลอมให้มีวิถีชีวิตประชาธิปไตยเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม เพื่อความมั่นคงและมีเสถียรภาพของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

คำสั่งรัฐสภา

ที่ 1 /2541

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย

โดยที่รัฐสภาเป็นสถาบันที่สำคัญยิ่ง สถาบันหนึ่งของชาติ มีอำนาจหน้าที่ในด้านนิติบัญญัติ ครอบคลุมภารกิจกว้างขวางในการตรากฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินและการให้ความเห็นชอบเรื่องต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันภารกิจของรัฐสภาได้เพิ่มมากขึ้นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 การเผยแพร่บทบาทภารกิจหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนภารกิจของรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภา ซึ่งมีคณะกรรมการหลายคณะดำเนินการซ้ำซ้อนกันอยู่ สมควรได้รับการปรับปรุงให้สามารถดำเนินการต่อไปอย่างเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงให้ยกเลิกคำสั่งรัฐสภา ที่ 10/2540 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา ลงวันที่ 24 มกราคม 2540 คำสั่งรัฐสภาที่ 39/2540 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา (เพิ่มเติม) ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2540 และคำสั่งสภาผู้แทนราษฎร ที่ 32/2540 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2540 และแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตยขึ้นประกอบด้วย

1. รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง	ประธานกรรมการ
2. นายเกียรติ ศรีสุรินทร์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
3. นายลิขิต เพชรสว่าง	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
4. เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	กรรมการและที่ปรึกษา
5. เลขาธิการวุฒิสภา	กรรมการและที่ปรึกษา
6. นายกฤษฎาภักดิ์ แดวโสภา	กรรมการและที่ปรึกษา
7. นายวีระ นุสสิพงษ์	กรรมการและที่ปรึกษา
8. รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
(นางอุสาชม สาณะเสน พันธุ์คำ)	กรรมการ
9. ผู้ช่วยเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
(นายทวี พวงทะวาย)	กรรมการ
10. ผู้อำนวยการสำนักงานประธานสภาผู้แทนราษฎร	กรรมการ
11. ผู้อำนวยการกองการประชาสัมพันธ์	กรรมการ

- 2 -

12. ผู้อำนวยการกองกรรมาธิการ 1	กรรมการ
13. ผู้อำนวยการกองกรรมาธิการ 2	กรรมการ
14. ผู้อำนวยการศูนย์บริการทางวิชาการและกฎหมาย	กรรมการ
15. ผู้อำนวยการกองการพิมพ์	กรรมการ
16. ผู้อำนวยการสถานีวิทยุรัฐสภา	กรรมการ
17. นางเทียงฤทัย โชติทัตต์	กรรมการ
18. นางสาวอัจฉราจวี นิมศิริ	กรรมการ
19. นายคณพล ดุษฎีสุวรรณ	กรรมการ
20. นางฉัตรารัตน์ วิวัฒน์วานิช	กรรมการและเลขานุการ
21. นายจิรพงศ์ วัฒนะรัตน์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
22. นางสาวภัทราวรรณ สุขสถาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. พิจารณากำหนดนโยบายแผนงาน งานและโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทภารกิจหน้าที่ของรัฐสภา และสมาชิกรัฐสภา รวมตลอดถึงการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประชารัฐ

2. ติดต่อประสานงานกับส่วนราชการ เพื่อขอทราบข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภา ตลอดจนปัญหาข้อเท็จจริงในการเสนอแนะการพิจารณาญัตติและกระทู้ถามต่าง ๆ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา

3. พิจารณาจัดหาเอกสารและสื่ออื่น ๆ ในการเผยแพร่ มอบให้กับสถานศึกษา ห้องสมุดประชาชน และสถานที่ราชการ

4. อำนาจหน้าที่อื่น ๆ ที่คณะกรรมการฯ เห็นสมควรและที่ได้รับมอบหมายจากประธานรัฐสภา

ให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการฯ เพื่อทำหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ตามที่เห็นสมควร แล้วรายงานให้ประธานรัฐสภาทราบ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 12 มกราคม 2541

ตั้ง ณ วันที่ 12 มกราคม 2541

(นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา)

ประธานรัฐสภา

โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

หลักการและเหตุผล

สภาผู้แทนราษฎรเป็นสถาบันหลักในการปกครองประเทศระบอบประชาธิปไตย ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทย ทั้งในด้านนิติบัญญัติ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน ซึ่งกระบวนการนิติบัญญัตินี้จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่มีความถูกต้องแม่นยำสำหรับเป็นข้อมูลในการพิจารณาประกอบในเรื่องต่างๆ เพื่อจะได้สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ การจะได้มาซึ่งข้อมูลจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยราชการต่าง ๆ ของรัฐที่ได้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชนในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

ในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยนอกจากจะได้มีการพัฒนาในองค์กรหลักๆ แล้ว ประชาชนซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการปกครองประเทศก็ควรจะได้รับการพัฒนาเช่นเดียวกัน และสมควรยิ่งที่จะได้พัฒนาตั้งแต่ระดับเยาวชนเพราะเยาวชนจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต เพราะเยาวชนเป็นรากฐานสำคัญของสังคมจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้ถูกต้อง

สภาผู้แทนราษฎรตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติในฐานะตัวแทนของปวงชนชาวไทยให้บรรลุเป้าหมาย อันจะนำมาซึ่งความสามัคคีระหว่างสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการ ประชาชน และเยาวชน รวมทั้งคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชาติ ตลอดจนความมั่นคงของประเทศและความมั่นคงของระบอบประชาธิปไตยจึงได้จัดโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรขึ้น

วัตถุประสงค์

1. สภาผู้แทนราษฎรได้เผยแพร่ประชาธิปไตย บทบาทหน้าที่ภารกิจและผลงานของสภาผู้แทนราษฎรสู่เยาวชนในส่วนภูมิภาค
2. สร้างจิตสำนึกให้เยาวชนในส่วนภูมิภาคเห็นความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. สถาบันการศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจะมีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภาและการเมืองการปกครองประเทศในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มเป้าหมาย

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 229 แห่ง

กิจกรรม/วิธีดำเนินโครงการ

- สํารวจรายชื่อ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาที่จะเข้าร่วม โครงการ
- ติดต่อประสานงานกับ โรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการเพื่อรับทราบวัตถุประสงค์ใน การจัดโครงการ
- จัดเตรียมเอกสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยมอบให้ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการไว้สำหรับศึกษาค้นคว้า โดยจัดให้เป็นสัดส่วน เฉพาะในห้องสมุดหรือที่ ที่เหมาะสมของโรงเรียน โดยใช้ชื่อว่า “มูมรัฐสภา”
- จัดกิจกรรมการเผยแพร่ โดยเชิญโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรับมอบเอกสาร ต่าง ๆ ที่จะจัดในมูมรัฐสภาพร้อมกับพบปะหรือรับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

พื้นที่ดำเนินการ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. จังหวัดนครราชสีมา
2. จังหวัดขอนแก่น
3. จังหวัดอุบลราชธานี
4. จังหวัดศรีสะเกษ
5. จังหวัดอุดรธานี
6. จังหวัดสกลนคร
7. จังหวัดหนองบัวลำภู
8. จังหวัดหนองคาย

ภาคตะวันออก

1. จังหวัดระยอง
2. จังหวัดชลบุรี

ภาคกลาง

1. จังหวัดสิงห์บุรี
2. จังหวัดอ่างทอง
3. จังหวัดนนทบุรี

4. จังหวัดปทุมธานี

ระยะเวลาดำเนินการ

พฤษภาคม 2541-กรกฎาคม 2541 (ช่วงระยะเวลาระหว่างเปิดเทอมของโรงเรียน)

งบประมาณ

ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดำเนินการ โดยคณะกรรมการพัฒนาประชากร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สภาผู้แทนราษฎรได้เผยแพร่ประชาธิปไตย บทบาทหน้าที่ภารกิจและผลงานของสภาผู้แทนราษฎรสู่เยาวชนในส่วนภูมิภาค ทำให้ประชาธิปไตยแข็งแกร่งมั่นคงยิ่งขึ้น
2. ได้สร้างจิตสำนึกให้เยาวชนในส่วนภูมิภาคซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของเยาวชนที่เป็นกำลังพัฒนาประเทศในอนาคตได้เห็นความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. สถาบันการศึกษาในส่วนภูมิภาคจะได้มีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภา และการเมืองการปกครองประเทศในการศึกษาค้นคว้า

แผนปฏิบัติการของโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรประจำปี 2541

ช่วงเวลาเดือนที่	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน												
1. ประชุมการปฏิบัติงานของโครงการฯ		←→										
2. ติดต่อหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งประสานงานเป็นระยะ			←→									
3. เริ่มปฏิบัติการกิจโครงการฯ ในจังหวัดต่าง ๆ						←→						
- นครราชสีมาและขอนแก่น ระหว่างวันที่ 31 พ.ค. - 5 มิ.ย. 41												
- อุตรธานีและสกลนคร ระหว่างวันที่ 7-10 มิ.ย. 41												
- หนองคายและหนองบัวลำภู ระหว่างวันที่ 14-17 มิ.ย. 41												
- บุรีรัมย์ระหว่างวันที่ 18-19 มิ.ย. 41												
- ชลบุรีและระยองระหว่างวันที่ 28 มิ.ย. - 2 ก.ค. 41												
- สิงห์บุรีและอ่างทอง ระหว่างวันที่ 5-8 ก.ค. 41												
- นนทบุรีและปทุมธานี ระหว่างวันที่ 13-14 ก.ค. 41												
- อุบลราชธานีและศรีสะเกษ ระหว่างวันที่ 19-22 ก.ค. 41												
- กุฉีครระหว่างวันที่ 2-5 ส.ค. 41												
- สกลนครระหว่างวันที่ 9-11 ส.ค. 41												
4. สรุปผลงานและรายงานการเดินทาง								←→				

กำหนดการเดินทางโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

09.00 - 10.00 น.	<p>ประธานและคณะเดินทางจากที่พักไปศาลากลาง เพื่อเข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้ว่าราชการจังหวัดให้การต้อนรับและนำเข้าห้องบรรยายสรุปเกี่ยวกับสภาพทั่วไป และปัญหาของจังหวัด - ชักถามปัญหา - ประธานกล่าวขอบคุณและมอบของที่ระลึก
08.30 - 09.00 น.	<p>นักเรียนที่เข้าร่วม โครงการฯ ลงทะเบียนและนักเรียนที่เข้าแข่งขันประกวดการพูดส่งเอกสารประกอบการประกวดการพูด</p> <ul style="list-style-type: none"> - เริ่มประกวดการพูด - ประกวดการพูด
10.20 - 10.30 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.30 - 12.00 น.	<p>ประธานและคณะเดินทางถึงโรงเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประธานจตุรปูเทียนบูชาพระรัตนตรัย - สามัญศึกษาจังหวัดหรือผู้อำนวยการสถานศึกษากล่าวรายงาน - ประธานกล่าวตอบปฐกถาพิเศษ - ประธานมอบรางวัลการประกวดการพูดและมอบเอกสาร "มุมนิสิตสภา" จากประธานสภาฯ - มอบของที่ระลึกแก่ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ - มอบของที่ระลึกแก่ผู้อำนวยการสามัญศึกษา และผู้อำนวยการ โรงเรียนเจ้าภาพ - สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่หรือวิทยากรจากสำนักงานฯ บรรยายพิเศษ
12.00 - 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 15.30 น.	แข่งขันโต้วาที
15.30 - 15.40 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
15.40 - 16. 30 น.	<p>ประกาศผลผู้ชนะการโต้วาที</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบของรางวัลแก่ผู้ร่วมการโต้วาที - พิธีปิด

ปาฐกถาจาก นายโสภณ เพชรสว่าง
รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1 (ประธานคณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ)
ณ โรงเรียนระยองวิทยาคม จังหวัดระยอง
วันอังคารที่ 30 มิถุนายน 2541

สวัสดิ์ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านผู้อำนวยการสามัญศึกษา คณะผู้บริหาร ท่านผู้อำนวยการ บ้านเมืองของเราในขณะนี้มีปัญหาแต่ที่วันนี้ผมเรียนตรง ๆ ว่าประทับใจมาก ที่นักเรียนให้ความสนใจ เป็นความมุ่งหวังของท่านประธานสภาผู้แทนราษฎร ที่อยากให้นักเรียนสนใจเรื่องบ้านเมืองได้เข้าใจระบอบประชาธิปไตย โดยความร่วมมือกับท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ท่านชุมพล ศิลปอาชา การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองของเราเอง ตามที่ท่านลินคอร์นเคยกล่าวว่า เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน และผมอยากเสริมว่า เป็นการปกครองที่ผู้เสียภาษีเลือกบุคคลขึ้นมาบริหารเงินภาษีของเขาตัวเอง คือไม่ว่าบใด ๆ ก็มาจากภาษีทั้งนั้น การบริหารนั้นไม่ว่าจะระดับใดก็ต้องมี 2 ฝ่าย คือฝ่ายบริหารและฝ่ายตรวจสอบ

ภาษีหลัก ๆ ของเราก็มามาก 3 แหล่ง คือ กรมสรรพสามิต กรมสรรพากร และกรมศุลกากร แต่ที่เราเสียกันแน่ ๆ คือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม เราต้องเสียกันทุกคน สมมตินักเรียนมีมอเตอร์ไซด์ คันละ 3 หมื่นบาทเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม 10 เปอร์เซ็นต์ คือ 3 พันบาท รถไถนา รถปิคอัพ นาฬิกา แวนตา ทุกอย่างที่พวกเขาใช้เสียภาษีทุกอย่าง เมื่อมาเติมน้ำมันก็เสียภาษีอีก 3 บาทกว่า ๆ ต่อ 1 ลิตร เครื่องดื่ม น้ำอัดลมก็เสีย เธอก็เห็นแล้วว่าพวกเขาบางส่วนต้องเสียภาษีกันทุกคน

เมื่อประชาชนเสียภาษี พวกเขาจึงควรเลือกเอาคนขึ้นมาบริหาร ใช้เงินภาษีของเขาตัวเอง ใครเป็นคนใช้เงินภาษี ก็รัฐบาลเป็นคนใช้ เป็นผู้กำกับ ผ่านกระบวนการต่าง ๆ นั่นเอง ถ้ามีการทุจริต ก็ทุจริตเงินประชาชน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสให้เลือกคนดี ขึ้นปกครองบ้านเมือง นั่นคือ ให้เลือกคนซื่อสัตย์ มีคุณธรรม จริตใจ ให้ไปใช้เงินภาษีให้เป็นประโยชน์

การเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างบ้าง โดยแต่เดิมเรามี ส.ส.เพียง 393 คน แต่รัฐธรรมนูญใหม่กำหนดไว้ 500 คน มี 2 พวก คือพวกที่ 1 มีที่มาจาก การแบ่งเขตประเทศไทย เป็น 400 เขต เท่ากับมี 400 คน ประเภทที่ 2 มี 100 คน มาจากบัญชีรายชื่อพรรคหรือเรียกว่า “เลือกพรรค” พรรคการเมืองมีสิทธิส่งได้ไม่เกิน 100 คน ประชาชนอายุถึง 18 ปี บริบูรณ์ก็มีสิทธิไปเลือกตั้ง เลือกได้ 1 เบอร์ ชอบพรรคใด เลือกได้ 1 เบอร์แล้วเอาคะแนนมารวมกัน แล้วแบ่งเป็นสัดส่วนว่าพรรคใดได้เท่าใด

ฝ่ายตรวจสอบก็คือวุฒิสมาชิก แล้วยังให้อำนาจประชาชนตรวจสอบ ถอดถอนข้าราชการตำแหน่งสำคัญ ๆ ได้ด้วย ตอนนี้กำลังรอกฎหมายลูกอยู่ ผมหวังว่าพวกนักเรียนคงตระหนักในความสำคัญของตนเอง คืออย่าไปตามผู้ใหญ่ที่ไม่ดี พวกซื้อขายเสียง อย่าเห็นแก่เงินที่ได้รับ มันไม่คุ้มกันกับการที่เขาเข้าไปบริหารประเทศ แล้วเกิดความเสียหาย เขาเข้าไปลงทุนคืนเราอย่าไปยกย่องคนมีเงิน เราควรดูจากผลงาน ดูจากความใกล้ชิดกับประชาชน การเอาใจใส่กับการแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง พวกเราต้อง ช่วยกันสอดส่องดูแลอย่าให้มีการซื้อเสียง ต้องรณรงค์กันให้เลิกแต่คนดี โทษทำผิดฐานซื้อเสียงรุนแรงขึ้น โดยซื้อเสียงมีโทษจำคุกตั้งแต่ 1ปี - 10 ปี ขายเสียงมีโทษ 1ปี - 5 ปี โทษฐานเอาบัตรประจำตัวผู้อื่นไปใช้มีโทษ 1 - 5 ปี

คามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ประชาชนมีสิทธิอย่างเต็มที่ในการเลือก การรับฟังข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐมีเพิ่มขึ้น ทำให้การติดตามข่าวสาร ความเคลื่อนไหว ข้อมูลข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ได้ตลอด ดังนั้นถ้ารัฐบาลจะนำเงินงบประมาณไปใช้จ่ายในโครงการอะไรก็ตาม ก็ต้องแถลงต่อสภาก่อน เพื่อขอความไว้วางใจว่าจะเอาไปใช้จ่ายตามโครงการนั้น ๆ จะเห็นด้วยหรือไม่ ถ้ารัฐบาลบริหารงานไม่ดี ผลเสียก็ตกกับประชาชน ฉะนั้นในการบริหารประเทศจึงต้องมีทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาล เพื่อที่ว่างานใดที่รัฐบาลทำลงไป ถ้าไม่ดีหรือไม่ถูกต้อง ฝ่ายค้านจะคอยตรวจสอบการทำงาน ถ้ามีข้อสงสัยประการใด ก็สามารถยื่นญัตติ กระหู่ถาม ถามรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องในแต่ละกระทรวง ให้เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่วนใครมีข้อซักถาม ก็สามารถสอบถามได้จากรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงให้เป็นผู้ตอบคำถาม โดยผ่านทางการประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ ส.ส. แต่ละคนที่ถูกเลือกเข้าไปในสภาแล้ว จึงต้องทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ให้สมกับการที่ประชาชนได้ให้ความไว้วางใจในการเข้าไปช่วยกันบริหารประเทศ โดยนักเรียนต้องศึกษาเรื่องการเมืองไว้ เพราะการเมืองเป็นเรื่องของทุกคน ถ้านักเรียนโตขึ้นก็จะสามารถเข้าไปมีบทบาทในเรื่องการเมืองได้อย่างถูกกระบวนการทางการเมืองต่อไป

ก่อนยุติการบรรยาย ผมขอฝากกับนักเรียนที่เป็นกำลังของประเทศในอนาคตว่า พวกเราต้องตั้งใจเรียนหนังสือ เชื่อฟังพ่อแม่ อย่าไปสนใจยาเสพติด อย่าไปลอง เพราะถ้าคิดเพียงครั้งเดียว ก็ทำให้เสียอนาคตทางการเรียน กลายเป็นคนซึ่ขโมยขโมยเงินพ่อแม่ หรือบางครั้งลงมือทำร้ายร่างกายท่าน เห็นได้จากข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ ที่จับเด็กเป็นตัวประกัน ทำร้ายทูปตี พ่อแม่ พี่น้อง หรือป็นขึ้นไปอยู่ตามเสาไฟเพราะคลุ้มคลั่ง เป็นต้น จึงเห็นได้ว่ายาเสพติดไม่ได้มีประโยชน์อะไรแก่ตัวเรา มีแต่ผลเสียและโทษ ทางที่ดีพวกเราควรอยู่ห่างไกลกับสิ่งเหล่านี้ นักเรียนทั้งหลายจำไว้ ทุกคนต้องลำบากจึงจะได้ดี ไม่อ่านหนังสือจะสอบได้อย่างไร ถ้าเรียนดี มีความรู้มาก ๆ ก็จะทำงานในตำแหน่งสูง ๆ มีเงินเดือนเยอะ ๆ ฉะนั้น พวกเราต้องตั้งใจเรียนเชื่อฟังคำสั่งสอนพ่อแม่ ครูบาอาจารย์

ต้องขอขอบคุณท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านผู้อำนวยการสามัญศึกษาคณะผู้บริหาร ผู้อำนวยการโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ผมขอฝากพวกเธอทั้งหลายไว้ว่า ขอให้พวกเธอเป็นคนดีของสังคม จะทำสิ่งใดขอให้คิดถึงความถูกต้องเป็นหลัก ทำยนี้ ผมขออารธนาคุณพระศรีรัตนตรัยให้คุ้มครองนักเรียน ให้ประสบความสำเร็จในด้านการเรียน มีสุขภาพแข็งแรง มีความสุขความเจริญ ขอเปิด” มุมรัฐสภา” ณ บัดนี้

จังหวัดที่ได้ดำเนินการโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

ภาคเหนือ

1. จังหวัดเชียงราย	งบประมาณปี 2540
2. จังหวัดพะเยา	งบประมาณปี 2540

ภาคใต้

3. จังหวัดยะลา	งบประมาณปี 2540
4. จังหวัดปัตตานี	งบประมาณปี 2540
5. จังหวัดภูเก็ต	งบประมาณปี 2541

ภาคกลาง

6. จังหวัดสิงห์บุรี	งบประมาณปี 2541
7. จังหวัดอ่างทอง	งบประมาณปี 2541
8. จังหวัดนนทบุรี	งบประมาณปี 2541
9. จังหวัดปทุมธานี	งบประมาณปี 2541

ภาคตะวันออก

10. จังหวัดจันทบุรี	งบประมาณปี 2540
11. จังหวัดตราด	งบประมาณปี 2540
12. จังหวัดชลบุรี	งบประมาณปี 2541
13. จังหวัดระยอง	งบประมาณปี 2541

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

14. จังหวัดบุรีรัมย์	งบประมาณปี 2540
15. จังหวัดสุรินทร์	งบประมาณปี 2540
16. จังหวัดนครราชสีมา	งบประมาณปี 2541
17. จังหวัดขอนแก่น	งบประมาณปี 2541
18. จังหวัดอุดรธานี	งบประมาณปี 2541
19. จังหวัดสกลนคร	งบประมาณปี 2541
20. จังหวัดหนองคาย	งบประมาณปี 2541
21. จังหวัดหนองบัวลำภู	งบประมาณปี 2541
22. จังหวัดอุบลราชธานี	งบประมาณปี 2541
23. จังหวัดศรีสะเกษ	งบประมาณปี 2541

รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

ที่	ชื่อ	พรรค	จังหวัด	ดำเนินการแล้ว	ยังไม่ดำเนินการ
1.	นายประกอบ สังข์โต	ประชากรไทย	นนทบุรี	/	
2.	นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล	ชาติไทย	อ่างทอง	/	
3.	น.พ.จาดรงค์ เฟื่องรพัฒน์	ชาติไทย	ศรีสะเกษ	/	
4.	นายสมศักดิ์ เกียรติสุรนนท์	กิจสังคม	ขอนแก่น	/	
5.	นายเกียรติ ศรีสุรินทร์	ชาติพัฒนา	สุรินทร์	/	
6.	นายพงศกร อรรณนพพร	ชาติพัฒนา	ขอนแก่น	/	
7.	นายรักษ์ คำานกุล	ชาติพัฒนา	นครราชสีมา	/	
8.	นางสาวพูนสุข โลหะโชติ	ชาติไทย	น่าน		/
9.	นายวุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย	ชาติพัฒนา	ชัยภูมิ		/
10.	นายไพจิต ศรีวรขาน	ความหวังใหม่	นครพนม		/
11.	นายพินิจ จันทรสุรินทร์	ชาติพัฒนา	ลำปาง		/
12.	นายกนก ลั่นตระกูล	ชาติพัฒนา	อุดรดิตถ์		/
13.	นายกร ทัพพะรังสี	ชาติพัฒนา	นครราชสีมา	/	
14.	นายกฤษฎา แถวโสภา	ชาติพัฒนา	นครราชสีมา	/	
15.	นายจำลอง ครุฑขุนทด	ชาติพัฒนา	นครราชสีมา	/	
16.	นายณรงค์ ภูอิทธิวงศ์	ชาติพัฒนา	เชียงใหม่		/
17.	นายถวิล ฤกษ์ห่วย	ชาติพัฒนา	กำแพงเพชร		/
18.	นายทวีศักดิ์ สุภาศรี	ชาติพัฒนา	เชียงใหม่		/
19.	นายรัชชัย อนามพงษ์	ชาติพัฒนา	จันทบุรี	/	
20.	นางสาวธารทอง ทองสวัสดิ์	ชาติพัฒนา	ลำปาง		/
21.	นายบุญช่วย ภูจินาพันธุ์	ชาติพัฒนา	เชียงใหม่		/
22.	นายประจวบ ไชยสาส์น	ชาติพัฒนา	อุดรธานี	/	
23.	นายประชาธิปไตย คำสิงห์นอก	ชาติพัฒนา	นครราชสีมา	/	
24.	นายประทวน เขียวฤทธิ์	ชาติพัฒนา	สุโขทัย		/
25.	นายประทีป กรีกากช	ชาติพัฒนา	นครราชสีมา		/
26.	นายประวัฒน์ อุตตะโมต	ชาติพัฒนา	จันทบุรี	/	
27.	นายประวิช รัตนเพียร	ชาติพัฒนา	นครราชสีมา	/	

สรุปผลงานโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

ที่	ชื่อ	พรรค	จังหวัด	ดำเนินการ แล้ว	ยังไม่ ดำเนินการ
28.	นายประสาธ ตันประเสริฐ	ชาติพัฒนา	นครสวรรค์		/
29.	นายปรีชา เลหาพงศ์ชนะ	ชาติพัฒนา	อุบลราชธานี	/	
30.	นางปวีณา หงสกุล	ชาติพัฒนา	กรุงเทพฯ		/
31.	นายปิยะ ปิตุเตชะ	ชาติพัฒนา	ระยอง	/	
32.	นายพงษ์อุดม ตรีสุขี	ชาติพัฒนา	อยุธยา		/
33.	นายพรศักดิ์ เจริญประเสริฐ	ชาติพัฒนา	ศรีสะเกษ	/	
34.	นางพวงเพ็ชร ชุนละเอียด	ชาติพัฒนา	เลย		/
35.	นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร	ชาติพัฒนา	ลำปาง		/
36.	นายภิญโญ นิโรจน์	ชาติพัฒนา	นครสวรรค์		/
37.	นายมงคล จงสุทธนามณี	ชาติพัฒนา	เชียงราย	/	
38.	นาย योगยศ อรุณเวสละเศรษฐ	ชาติพัฒนา	ระยอง	/	
39.	นายยุทธ อังกินันท์	ชาติพัฒนา	เพชรบุรี		/
40.	นายวัฒนา เมืองสุข	ชาติพัฒนา	ปราจีนบุรี		/
41.	นายวัลลภ สุปริยศิลป์	ชาติพัฒนา	น่าน		/
42.	นายวิเชษฐ์ เกษมทองศรี	ชาติพัฒนา	ราชบุรี		/
43.	นายวีระ ปัทมศิริวัฒน์	ชาติพัฒนา	พิษณุโลก		/
44.	พล.ต.ต.วุฒิ สุโกศล	ชาติพัฒนา	นครราชสีมา	/	
45.	นายสกุล ศรีพรหม	ชาติพัฒนา	นครราชสีมา	/	
46.	นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	ชาติพัฒนา	เชียงใหม่	/	
47.	นายสมศักดิ์ พันธุ์เกษม	ชาติพัฒนา	นครราชสีมา	/	
48.	นายสมาน ภูมมะกาญจนะ	ชาติพัฒนา	ปราจีนบุรี		/
49.	นายสิทธิชัย โควสุรัตน์	ชาติพัฒนา	อุบลราชธานี	/	
50.	นายสุชน ชามพูนท	ชาติพัฒนา	พิษณุโลก		/
51.	นายสุนัย จุลพงศธร	ชาติพัฒนา	นครสวรรค์		/
52.	นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ	ชาติพัฒนา	นครราชสีมา	/	
53.	นายอนุสรณ์ วงศ์วรรณ	ชาติพัฒนา	ลำพูน		/
54.	นายอิทธิ ศิริลัทธยากร	ชาติพัฒนา	ฉะเชิงเทรา		/

รายชื่อโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ

วันที่ 7-9 กันยายน 2540

จังหวัดบุรีรัมย์

อ.หนองหงส์

1. โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม	ต. สระแก้ว	31240
2. โรงเรียนห้วยหิน	ต. ห้วยหิน	31240

อ.ปะคำ

1. โรงเรียนปะคำพิทยาคม	ต. ปะคำ	31220
2. โรงเรียนไทยเจริญ	ต. ไทยเจริญ	31220

อ.เฉลิมพระเกียรติ

1. โรงเรียนพนมรุ้ง

อ.โนนสุวรรณ

1. โรงเรียนโนนสุวรรณพิทยาคม	ต. โกรกแก้ว	31110
2. สาขาโนนสุวรรณพิทยาคม	ต. พุ่งจันทน์	31110

จังหวัดสุรินทร์

อ.ลำดวน

1. โรงเรียนสุรพิณฑ์พิทยา	ต. ลำดวน	32220
2. โรงเรียนพนาสนวิทยา	ต. อุโลก	32220

อ.สนม

1. โรงเรียนสนมวิทยาการ	ต.สนม	32160

อ.เมือง

1. โรงเรียนสิรินธร	ต. ในเมือง	32000
2. โรงเรียนสวายวิทยาการ	ต. สวาย	32000
3. โรงเรียนเทนมีย์มิตรประชา	ต. เทนมีย์	32000
4. โรงเรียนนาคีวิทยา	ต. นาดี	32000

สรุปผลงานโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

5. โรงเรียนศรีไศทสมันต์	ต. นาบัว	32000
6. โรงเรียนรามวิทยา รัชมง์กลาภิเษก	ต. ราม	32000
7. โรงเรียนศรีรามประชาสรรค์	ต. ราม	32000
8. โรงเรียนสุรินทร์ภักดี	ต. แก่ใหญ่	32000
9. โรงเรียนพญารามวิทยา	ต. เพี้ยราม	32000
10. โรงเรียนโชคเพชรพิทยา	ต. คอโค	32000
11. โรงเรียนวีรวัฒน์โยธิน	ต. ในเมือง	32000
12. โรงเรียนนาบัววิทยา	ต. นาบัว	32000
13. โรงเรียนตั้งใจวิทยาคม	ต. ตั้งใจ	32000
14. โรงเรียนสุรินทร์พิทยาคม	ต. สลักไค	32000
15. โรงเรียนสุรินทร์ราชมงคล	ต. นอกเมือง	32000
16. โรงเรียนท่าสว่างวิทยา	ต. ท่าสว่าง	32000
17. โรงเรียนมหารัตนวิทยา	ต. ในเมือง	32000
18. โรงเรียนท่าตูมประชาร่วมจิตร		
19. โรงเรียนสุรวิทยาคาร	ต. ในเมือง	32000
20. สาขาเทนมีย์มิตรประชา	ต. ตาอ็อง	32000

อ.ศิษรภูมิ

1. โรงเรียนศิษรภูมิพิสัย	ต. ระแงง	32110
2. โรงเรียนแดลลิววิทยา	ต. แดล	32110
3. โรงเรียนห้วยจริงวิทยา	ต. ตาละแม	32110
4. โรงเรียนกุลไศทประชาสรรค์	ต. กุดหวาย	32110
5. โรงเรียนจารย์วิทยาคาร	ต. หนองเหล็ก	32110
6. โรงเรียนมัธยมจารย์พิทยา	ต. จารย์พิต	32110
7. โรงเรียนขวาวใหญ่วิทยา	ต. ขวาวใหญ่	32110
8. โรงเรียนช่างปีวังท่าพัฒนา	ต. ช่างปี	32110
9. โรงเรียนหนองแวงวิทยาคม	ต. ผักไหม	32110
10. โรงเรียนยางวิทยาคาร	ต. ยาง	32110

รายชื่อโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ

1. โรงเรียนพานพิทยาคม	ต. เมืองพาน	อ. พาน	จังหวัดเชียงราย	57120
2. โรงเรียนเชียงคำพิทยาคม	ต. ห้วยวน	อ. เชียงคำ	จังหวัดพะเยา	56110
3. โรงเรียนสตรียะลา	ต. สะเตง	อ. เมือง	จังหวัดยะลา	95000
4. โรงเรียนเบตงวีระราษฎร์ประสาน	ต. เบตง	อ. เบตง	จังหวัดยะลา	95110
5. โรงเรียนเตชะปัตตยานุกูล	ต. สะบารัง	อ. เมือง	จังหวัดปัตตานี	94000
6. โรงเรียนกาบเชิงวิทยา	ต. กาบเชิง	อ. กาบเชิง	จังหวัดสุรินทร์	32210
7. โรงเรียนนางรองพิทยาคม	ต. นางรอง	อ. นางรอง	จังหวัดบุรีรัมย์	31110
8. โรงเรียนหนองกี่พิทยาคม	ต. ทุ่งกระตาดพัฒนา	อ. หนองกี่	จังหวัดบุรีรัมย์	31210
9. โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก	ต. วันยาว	อ. ขลุง	จังหวัดจันทบุรี	22110
10. โรงเรียนบ่อไร่พิทยาคม	ต. บ่อพลอย	อ. บ่อไร่	จังหวัดตราด	23140

**สรุปรายละเอียดจำนวนโรงเรียนและจำนวนผู้เข้าร่วม
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร**

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	นครราชสีมา	800	919	46	109	846	1,028
2.	ขอนแก่น	800	1,028	52	120	852	1,148
3.	อุดรธานี	400	483	21	73	421	556
4.	สกลนคร	600	994	37	74	637	1,068
5.	หนองคาย	400	400	26	57	426	457
6.	หนองบัวลำภู	400	401	17	40	417	441
7.	ชลบุรี	400	426	34	69	434	495
8.	ระยอง	400	409	23	43	423	452
9.	สิงห์บุรี	400	417	21	66	421	483
10.	อ่างทอง	400	443	19	48	419	491
11.	นนทบุรี	400	465	30	58	430	523
12.	ปทุมธานี	400	426	27	54	427	480
13.	อุบลราชธานี	400	432	20	50	420	482
14.	ศรีสะเกษ	400	424	27	51	427	475
15.	ภูเก็ต	400	400	17	44	437	444
	รวม	7,000	8,067	417	956	7,417	9,023

หมายเหตุ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ปี 2541 ทั้งสิ้น 257 โรงเรียน

คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดนครราชสีมา 1-2 มิถุนายน 2541

ที่	ชื่อ โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	โชคชัยสามัคคี	230	232	10	30	240	262
2.	ด่านเกวียนวิทยา	10	15	1	2	11	17
3.	ดอนไพลพิทยาคม	10	10	1	2	11	12
4.	ห้วยแถลงพิทยาคม	10	10	1	2	11	12
5.	เมืองพลับพลาพิทยาคม	10	10	1	2	11	12
6.	หินดาดวิทยา	10	10	1	2	11	12
7.	จักราชวิทยา	10	10	1	2	11	12
8.	หนองสูงเหลื่อมพิทยาคม	10	8	1	2	11	10
9.	คลองเมืองพิทยาคม	10	10	1	2	11	12
10.	หนองบุญนากพิทยาคม	10	12	1	2	11	14
11.	หนองบุญนากประสงค์วิทยา	10	10	1	2	11	12
12.	ครบุรี	10	12	1	2	11	14
13.	จรเข้หินสังฆกิจวิทยา	10	9	1	2	11	11
14.	มาบตะโกพิทยาคม	10	11	1	2	11	13
15.	โนนสมบูรณ์วิทยา	10	10	1	2	11	12
16.	เสิงสาง	10	9	1	2	11	11
17.	บ้านใหญ่พิทยาคม	10	15	1	2	11	17
18.	ท่าช้างราษฎร์บำรุง	10	-	1	1	11	1
	ครั้งที่ 1	400	403	27	63	427	466
1.	มัธยมด่านขุนทด	310	436	10	30	320	466
2.	หนองกราดพัฒนา	10	10	1	2	11	12
3.	ปราสาทพิทยาคม	10	10	1	2	11	12
4.	ขามทะเลสอวิทยา	10	10	1	2	11	12
5.	หนองน้ำใสพิทยาคม	10	10	1	2	11	12
6.	สีคิ้วหนองหญ้าขาว	10	10	1	2	11	1

สรุปผลงาน โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

ที่	ชื่อ โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
7.	เทพารักษ์ราชวิทยาคม	10	10	1	2	11	12
8.	ห้วยลึกผดุงวิทยา	10	10	1	2	11	12
9.	สีคิ้ว “สวัสดิ์ผดุงวิทยา”	10	10	1	2	11	12
10.	คลองไผ่วิทยา	10	-	1	-	11	-
	ครั้งที่ 2	400	516	19	46	419	562
	รวม 2 ครั้ง	800	919	46	109	846	1,028

สรุปผลงาน โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ
โครงการส่งเสริมภารกิจสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดขอนแก่น 3-4 มิถุนายน 2541

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	บ้านไผ่	210	294	10	30	220	324
2.	บ้านลานวิทยาคม	10	6	1	2	11	8
3.	รังสรรค์วิทยาคม	10	10	1	2	11	12
4.	เมืองพลพิทยาคม	10	10	1	2	11	12
5.	บ้านแฮดศึกษา	10	10	1	2	11	12
6.	ไตรคามวิทยา	10	10	1	2	11	12
7.	ชนบทศึกษา	10	10	1	2	11	12
8.	แท่นศิลาพิภย์ศึกษา	10	10	1	2	11	12
9.	หนองเรือวิทยา	10	5	1	2	11	7
10.	ฝางวิทยายน	10	10	1	2	11	12
11.	จระเข้วิทยายน	10	9	1	2	11	11
12.	แวงน้อยศึกษา	10	10	1	2	11	12
13.	ทำนงแนววิทยายน	10	10	1	2	11	12
14.	แวงใหญ่วิทยาคม	10	7	1	2	11	9
15.	โนนสะอาดวิทยาคาร	10	9	1	2	11	11
16.	พล	10	-	1	1	11	1
17.	โนนขำวิทยา	10	-	1	1	11	1
18.	ก้านเหลืองวิทยาคม	10	-	1	1	11	1
19.	หนองสองห้องวิทยา	10	-	1	1	11	1
20.	ศรีหนองกาววิทยา	10	-	1	1	11	1
	ครั้งที่ 1	400	420	29	63	429	483
1.	ชุมแพศึกษา	270	466	10	30	280	496
2.	หนองดําไค้ศึกษา	10	11	1	1	11	12
3.	หนองเสาเล้าวิทยาคาร	10	11	1	1	11	12
4.	จตุรมิตรวิทยาคาร	10	11	1	2	11	1

สรุปผลงาน โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
5.	สีชมพูกีฬา	10	11	1	3	11	14
6.	ภูเวียงวิทยาคม	10	9	1	3	11	12
7.	ภูผาม่าน	10	12	1	2	11	14
8.	มัธยมหนองเขียด	10	11	1	2	11	13
9.	โนนหันวิทยายน	10	11	1	2	11	13
10.	นาจานศึกษา	10	11	1	2	11	13
11.	กุดขอนแก่นวิทยาคม	10	11	1	2	11	13
12.	เวียงวงกตวิทยาคม	10	11	1	3	11	14
13.	หนองนาคำวิทยาคม	10	11	1	2	11	13
14.	ผาขาววิทยายน	10		1	2	11	13
	ครั้งที่ 2	400	608	23	57	423	665
	รวม 2 ครั้ง	800	1,028	52	120	852	1,148

คณะกรรมการพัฒนาประชากรรัฐ
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดอุดรธานี 8 มิถุนายน 2541

ที่	ชื่อ โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	กุมภวาปี	290	336	10	73	300	556
2.	หนองแสงวิทย์ศึกษา	10	19	1		11	
3.	ประจักษ์ศิลปาคม	10	10	1		11	
4.	สีออสศิลปศาสตร์	10	10	1		11	
5.	ห้วยแก้งพิทยาคาร	10	10	1		11	
6.	โนนสะอาดพิทยาสรรพ์	10	11	1		11	
7.	ศรีธาตุพิทยาคม	10	10	1		11	
8.	หนองแดงวิทโยคม	10	31	1		11	
9.	แซแลพิทยานุสรณ์	10	11	1		11	
10.	เสอเพลอพิทยาคม	10	10	1		11	
11.	พันดอนวิทยา	10	15	1		11	
12.	คาดทองพิทยาคม	10	10	1		11	
	รวม	400	483	21	73	421	556

คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดสกลนคร 9 มิถุนายน 2541

ที่	ชื่อ โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	สกลราชวิทยานุกูล	320	320	10	30	330	350
2.	ธาตุนารายณ์วิทยา	10	11	1	1	11	12
3.	โพนพิทยาคม	10	10	1	1	11	11
4.	สกลนครพัฒนศึกษา	10	10	1	1	11	11
5.	ดงมะไฟวิทยา	10	10	1	1	11	11
6.	เต่างอยพัฒนศึกษา	10	9	1	1	11	10
7.	ร่มเกล้า	10	12	1	1	11	13
8.	ท่าแร่ศึกษา	10	12	1	1	11	13
9.	สกลราชวิทยานุกูล 2	10	12	1	1	11	13
	รวม	400	406	18	38	418	444

คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดสกลนคร 10 มิถุนายน 2541

ที่	ชื่อ โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	มัธยมวานรนิวาส	110	416	10	20	120	436
2.	กุศเรือกำพิทยาคาร	10	8	1	1	11	9
3.	ธาตุทองอำนาจวิทย์	10	9	1	1	11	10
4.	ภูดินแดนวิทยาสา	10	10	1	1	11	11
5.	หนองแขวงวิทยา	10	10	1	2	11	12
6.	เดื่อศรีไพรวัลย์	10	11	1	1	11	12
7.	อากาศอำนาจ	10	10	1	1	11	11
8.	โพนงามศึกษา	10	9	1	2	11	11
9.	ท่าสงครามวิทยา	10	10	1	2	11	12
10.	เจริญศิลป์ศึกษา	10	95	1	5	11	100
	รวม	200	588	19	36	219	624

คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ

โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

จังหวัดหนองคาย 15 มิถุนายน 2541

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	ปทุมเทพวิทยาคาร	240	259	10	40	250	299
2.	โคกคอนวิทยาคม	10	10	1	1	11	11
3.	เค็ววิทยาคาร	10	11	1	1	11	12
4.	หินโงมพิทยาคม	10	10	1	1	11	11
5.	พระธาตุบัวพันวิทยา	10	10	1	1	11	11
6.	ชุมพล โพนพิสัย	10	10	1	1	11	11
7.	วังหลวงพิทยาสรรพ์	10	10	1	1	11	11
8.	หนองคายวิทยาคาร	10	10	1	1	11	11
9.	เซิมพิทยาคม	10	10	1	1	11	11
10.	ท่าบ่อพิทยาคม	10	10	1	2	11	11
11.	ท่าบ่อ	10	10	1	1	11	12
12.	หนองนางพิทยาคม	10	10	1	1	11	11
13.	กวนวันวิทยา	10	10	1	1	11	11
14.	ประชาชาติพิทยาคม	10	10	1	1	11	11
15.	เวียงคำวิทยาคาร	10	10	1	1	11	11
16.	คำยบภหวนวิทยา	10	-	1	1	11	1
17.	ถ่อนวิทยา	10	-	1	1	11	1
	รวม	400	400	26	57	426	457

คณะกรรมการพัฒนาประชากรรัฐ
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดหนองบัวลำภู 16 มิถุนายน 2541

ที่	ชื่อ โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	หนองบัวพิทยาคาร	330	330	10	30	340	360
2.	คำแสนวิทยาสรรค์	10	10	1	1	11	11
3.	โนนเมืองพิทยาคาร	10	11	1	2	11	13
4.	หนองสวรรค์พิทยาคาร	10	10	1	1	11	11
5.	กุดคีนีพิทยาคม	10	10	1	2	11	12
6.	โนนสังพิทยาคาร	10	10	1	1	11	11
7.	กุดคูพิทยาคม	10	10	1	1	11	11
8.	บ้านขามพิทยาคม	10	10	1	2	11	12
	รวม	400	401	17	40	417	441

สรุปผลงานโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ

โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

จังหวัดอุบลราชธานี 22 มิถุนายน 2541

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	พิบูลมังสาหาร	260	147	20	50	280	197
2.	ไร่ไต้ประชาคม	10	29			10	29
3.	อ่างศิลา	10	22			10	22
4.	หนองบัวฮีวิทยาคม	10	30			10	30
5.	แก้งเหนือพิทยาคม	10	10			10	10
6.	พังเคนพิทยา	10	10			10	10
7.	พะลานวิทยาคม	10	10			10	10
8.	โพธิ์ไทรพิทยาคาร	10	10			10	10
9.	ศรีเมืองพิทยาคาร	10	30			10	30
10.	เอือดใหญ่วิทยา	10	10			10	10
11.	หนามแท่งพิทยาคม	10	20			10	20
12.	โขงเจียมวิทยาคม	10	31			10	31
13.	ตาลชุมพัฒนา	10	20			10	20
14.	สิรินธรวิทยานุสรณ์	10	19			10	19
15.	เขมราฐพิทยาคม	10	34			10	34
	รวม	400	432	20	50	420	482

คณะกรรมการพัฒนาประชากรรัฐ
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดชลบุรี 29 มิถุนายน 2541

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	ชลกันยานุกูล	160	194	10	30	170	224
2.	หนองรีมงคลสุขสวัสดิ์	10	10	1	2	11	12
3.	โพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร	10	9	1	2	11	11
4.	บ้านบึง “มณูญพิทยาคาร”	10	16	1	2	11	18
5.	เกาะจันทร์พิทยาคาร	10	13	1	2	11	15
6.	อุทกวิทยาคม	10	10	1	2	11	12
7.	หัวถนนวิทยา	10	9	1	2	11	11
8.	พนัสพิทยาคาร	10	11	1	2	11	13
9.	เกาะโพธิ์ด้วยงามวิทยา	10	10	1	1	11	11
10.	หนองใหญ่ศิริรวิธาวิทยา	10	10	1	1	11	11
11.	พานทองสภาชนูปถัมภ์	10	10	1	1	11	11
12.	พานทอง	10	10	1	2	11	12
13.	บ่อทองวงษ์จันทร์วิทยา	10	10	1	1	11	11
14.	ทุ่งเหียงพิทยาคม	10	10	1	2	11	12
15.	พลูดาวหลวงวิทยา	10	12	1	1	11	13
16.	แสนสุข	10	11	1	1	11	12
17.	บ้านสวน “จันอนุสรณ์”	10	10	1	2	11	12
18.	ชลราษฎรอำรุง	10	35	1	4	11	39
19.	บางละมุง	10	10	1	2	11	12
20.	ศรีราชา	10	2	1	1	11	3
21.	อ่างศิลาพิทยาคม	10	14	1	1	11	15
22.	ชลบุรี “สุขบท”	10	-	1	1	11	1
23.	บ้านบึง	10	-	1	1	11	1
24.	คลองกิ่วยิ่งวิทยา	10	-	1	1	11	1
25.	สัตหีบวิทยาคม	10	-	1	1	11	1
	รวม	400	426	34	69	434	495

คณะกรรมการพัฒนาประชากร
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดระยอง 30 มิถุนายน 2541

ที่	ชื่อ โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	ระยองวิทยาคม	270	295	10	30	280	325
2.	วังจันทร์วิทยา	10	10	1	1	11	11
3.	แดง “วิทย์สถาวร”	10	11	1	1	11	12
4.	ปลวกแดงพิทยาคม	10	15	1	1	11	16
5.	ชำนาญสามัคคีวิทยา	10	15	1	1	11	16
6.	วัดป่าประดู่	10	10	1	1	11	11
7.	ห้วยยางศึกษา	10	10	1	1	11	11
8.	บ้านฉางกาญจนกุลวิทยา	10	11	1	1	11	12
9.	บ้านค่าย	10	10	1	1	11	11
10.	มกุฎเมืองราชวิทยาลัย	10	11	1	1	11	12
11.	เพ็รภัยมาตาวิทยา	10	11	1	1	11	12
12.	มาบตาพุดพันพิทยาคาร	10	-	1	1	11	1
13.	สุนทรภู่พิทยา	10	-	1	1	11	1
14.	นิคมวิทยา	10	-	1	1	11	1
	รวม	400	409	23	43	423	452

คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดสิงห์บุรี 6 กรกฎาคม 2541

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	สิงห์บุรี	290	249	10	66	310	483
2.	สิงห์พานู “ประสานมิตร	10	15	1		11	
3.	อุปถัมภ์”	10	19	1		11	
4.	หัวไผ่	10	15	1		11	
5.	อินทร์บุรี	10	15	1		11	
6.	ศรีวินิตวิทยาคม	10	15	1		11	
7.	ทองเอนวิทยา	10	13	1		11	
8.	พรหมบุรีรัชดาภิเษก	10	15	1		11	
9.	บ้านแบ่งวิทยา	10	16	1		11	
10.	บางระจันวิทยา	10	15	1		11	
11.	ท่าช้างวิทยาการ	10	14	1		11	
12.	ค่ายบางระจันวิทยาคม	10	16	1		11	
	ศรีศักดิ์สุวรรณวิทยา						
	รวม	400	417	21	66	421	483

คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดอ่างทอง 7 กรกฎาคม 2541

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	อ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม	310	342	10	30	320	372
2.	ราชสดีชัยวิทยา	10	11	1	2	11	13
3.	แสวงหาวิทยาคม	10	10	1	2	11	12
4.	ป่าโมกซ์วิทยาคม	10	13	1	2	11	15
5.	สตรีอ่างทอง	10	14	1	2	11	16
6.	บางเสด็จวิทยา	10	13	1	2	11	15
7.	โพธิ์ทอง “จินตมณี”	10	10	1	2	11	12
8.	วิเศษไชยชาญ “ตันติวิทยา	10	10	1	2	11	12
9.	ภูมิ”	10	10	1	2	11	12
10.	สามโก้วิทยาคม	10	10	1	2	11	12
	วิเศษชัยชาญวิทยาคม						
	รวม	400	443	19	48	419	491

คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดนนทบุรี 13 กรกฎาคม 2541

ที่	ชื่อ โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	สตรีนนทบุรี	200	270	10	30	210	300
2.	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ	10	9	1	1	11	10
3.	บางใหญ่	10	10	1	2	11	12
4.	นวมินทราชินูทิศ หอวัง	10	22	1	4	11	26
5.	นนทบุรี	10	10	1	1	11	11
6.	สวนกุหลาบวิทยาลัย	10	12	1	1	11	13
	นนทบุรี	10	10	1	2	11	12
7.	โพธิ์นิมิตรวิทยาคม	10	26	1	3	11	29
8.	ศรีบุญยานนท์	10	10	1	1	11	11
9.	วัดเขมาภิรตาราม	10	10	1	1	11	11
10.	ศึกษาสงเคราะห์บางกรวย	10	10	1	1	11	11
11.	โสตศึกษาจังหวัดนนทบุรี	10	10	1	1	11	11
12.	มัธยมวัดเพลงนนทบุรี	10	10	1	1	11	11
13.	นนทบุรีพิทยาคม	10	46	1	2	11	48
14.	รัตนานิเบศร์	10	-	1	1	11	1
15.	เบญจมาชานุสรณ์	10	-	1	1	11	1
16.	ปากเกร็ด	10	-	1	1	11	1
17.	บางบัวทอง	10	-	1	1	11	1
18.	ไทรน้อย	10	-	1	1	11	1
19.	บางกรวย	10	-	1	1	11	1
20.	เทพศิรินทร์ นนทบุรี						
	นนทกิจประชาอุปถัมภ์	10	-	1	1	11	1
21.	เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า						
	นนทบุรีราษฎร์นิยม						
	รวม	400	465	30	58	430	523

คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดปทุมธานี 14 กรกฎาคม 2541

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	คณะราษฎรบำรุงปทุมธานี	230	232	10	30	240	262
2.	ปทุมธานี “นันทบุรีบำรุง”	10	10	1	1	11	11
3.	ปทุมวิไล	10	10	1	2	11	12
4.	ธรรมศาสตร์คลองหลวง	10	10	1	2	11	12
5.	หัตถสารเกษตรวิทยาการ	10	10	1	2	11	12
6.	สวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต	10	28	1	3	11	31
7.	ชัยบุรี	10	11	1	1	11	12
8.	ชัยรัตน์	10	10	1	2	11	12
9.	สายปัญญารังสิต	10	10	1	1	11	11
10.	บัวแก้วเกษตร	10	10	1	1	11	11
11.	จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย	10	12	1	2	11	14
	ปทุมธานี	10	10	1	1	11	11
12.	เทพสิรินทร์คลองสิบสาม	10	10	1	1	11	11
	ปทุมธานี	10	12	1	1	11	13
13.	ลำลูกกา						
14.	นวมินทราชินูทิศ สวน	10	10	1	1	11	11
	กุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี	10	11	1	1	11	12
15.	มัธยมสังคีตวิทยา	10	10	1	1	11	11
16.	ชัยสิทธิ์वास “พัฒน”	10	10	1	1	11	11
	บำรุง”						
17.	สามโคก						
18.	หนองเสือวิทยาคม						
	รวม	400	426	27	54	427	480

คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดศรีสะเกษ 21 กรกฎาคม 2541

ที่	ชื่อ โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	กันทรลักษณ์วิทยา	230	254	10	30	240	284
2.	ศรีรัตนวิทยา	10	12	1	1	11	13
3.	ขุนหาญวิทยาสรรค์	10	10	1	1	11	11
4.	ไพรัชธรรมคุณวิทยา	10	11	1	1	11	12
5.	กันทรอมวิทาศคม	10	8	1	1	11	9
6.	ไพรบึงวิทาศคม	10	11	1	1	11	12
7.	โนนค้อวิทยา	10	9	1	1	11	10
8.	ศรีแก้ววิทยา	10	11	1	1	11	12
9.	โคกสะอาดวิทยา	10	9	1	1	11	10
10.	กระแซงวิทยา	10	9	1	1	11	10
11.	กุดเสลา	10	8	1	1	11	9
12.	บึงมะลู	10	10	1	2	11	12
13.	ตระกาศประชาสามัคคี	10	6	1	1	11	7
14.	ดงรักวิทยา	10	11	1	2	11	13
15.	สายธารวิทยา	10	15	1	1	11	16
16.	กัทรลักษณ์วิทาศคม	10	10	1	3	11	13
17.	ภูมิชรอด	10	10	1	1	11	11
18.	พรานวิบูลวิทยา	10	10	1	1	11	11
	รวม	400	424	27	51	427	475

คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐ
โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร
จังหวัดภูเก็ต 3 สิงหาคม 2541

ที่	ชื่อ โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		จำนวนอาจารย์		รวม	
		เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง	เป้าหมาย	จริง
1.	ภูเก็ตวิทยาลัย	330	326	10	30	340	356
2.	สตรีภูเก็ต	10	11	1	2	11	13
3.	เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต	10	10	1	2	11	12
4.	วีรสตรีอนุสรณ์	10	11	1	2	11	13
5.	เซิงทะเลวิทยาคม “จตุติ - ก้องอนุสรณ์”	10	11	1	2	11	13
6.	กะทู้วิทยา	10	10	1	2	11	12
7.	เมืองกลาง	10	11	1	2	11	13
8.	ศึกษาพิเศษภูเก็ต	10	10	1	2	11	12
	รวม	400	400	17	44	417	444

หลักเกณฑ์การประกวดการพูด

1. ชื่อและขอบเขต

หัวข้อ “บทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอุดมคติของข้าพเจ้า”

ขอบเขต พรรณนาถึงบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอุดมคติกับบทบาทที่ปรากฏในสังคม การจำลองตนเองเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

2. รูปแบบการนำเสนอ

- 2.1 ผู้ประกวดต้องรายงานตัวต่อคณะกรรมการก่อนการแข่งขันเป็นเวลา 30 นาที
- 2.2 ผู้ประกวดต้องนำเสนอบทพูดต่อคณะกรรมการก่อนการนำเสนอ
- 2.3 ผู้ประกวดต้องเป็นผู้นำเสนอด้วยตนเอง
- 2.4 กำหนดการพูดแต่ละคนประมาณ 5 นาที

3. คุณสมบัติผู้เข้าประกวด

ผู้เข้าประกวดการพูดต้องเป็นตัวแทนนักเรียนของโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการฯ

4. หลักเกณฑ์ให้คะแนนเพื่อการตัดสินใจ

เกณฑ์การให้คะแนน 100 คะแนน		
- เนื้อเรื่องตรงตามหัวข้อ	20	คะแนน
- ความคิดสร้างสรรค์	20	คะแนน
- การใช้ภาษาถ้อยคำ กระชับได้ความหมาย สุภาพ ถูกอักขระ ควบกล้ำ ชัดเจน	20	คะแนน
- บุคลิกภาพการแสดงออกและการโน้มน้าวผู้ฟัง	20	คะแนน
- การยกตัวอย่างประกอบ สุภาษิต คำพังเพย เพลง ฯลฯ	20	คะแนน

5. รางวัลในการประกวด

- รางวัลที่ 1 มี 1 รางวัล ๆ ละ 1,000 บาท
- รางวัลที่ 2 มี 1 รางวัล ๆ ละ 500 บาท
- รางวัลชมเชย มี 5 รางวัล ๆ ละ 200 บาท

หลักเกณฑ์การประกวดการพูด

1. ชื่อและขอบเขต

หัวข้อ “การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย”

ขอบเขต พรรณาดำเนินการมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

2. รูปแบบการนำเสนอ

- 2.1 ผู้ประกวดต้องรายงานตัวต่อคณะกรรมการก่อนการแข่งขันเป็นเวลา 30 นาที
- 2.2 ผู้ประกวดต้องนำเสนอบทพูดต่อคณะกรรมการก่อนการนำเสนอ
- 2.3 ผู้ประกวดต้องเป็นผู้นำเสนอด้วยตนเอง
- 2.4 กำหนดการพูดแต่ละคนประมาณ 5 นาที

3. คุณสมบัติผู้เข้าประกวด

ผู้เข้าประกวดการพูดต้องเป็นตัวแทนนักเรียนของ โรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการฯ

4. หลักเกณฑ์ให้คะแนนเพื่อการตัดสินใจ

เกณฑ์การให้คะแนน 100 คะแนน		
- เนื้อเรื่องตรงตามหัวข้อ	20	คะแนน
- ความคิดสร้างสรรค์	20	คะแนน
- การใช้ภาษาถ้อยคำ กระชับ ได้ความหมาย สุภาพ ถูกอักขระ		
ควบบกล้ำ ชัดเจน	20	คะแนน
- บุคลิกภาพการแสดงออกและการโน้มน้าวผู้ฟัง	20	คะแนน
- การยกตัวอย่างประกอบ สุภาษิต คำพังเพย เพลง ฯลฯ	20	คะแนน

5. รางวัลในการประกวด

- รางวัลที่ 1 มี 1 รางวัล ๆ ละ 1,000 บาท
- รางวัลที่ 2 มี 1 รางวัล ๆ ละ 500 บาท
- รางวัลชมเชย มี 5 รางวัล ๆ ละ 200 บาท

หลักเกณฑ์การแข่งขันโต้วาที

1. ชื่อหัวข้อที่กำหนด ยุติติ “เป็น ส.ส. ดีกว่าเป็น ร.ม.ต.”

2. รูปแบบการนำเสนอ

- 2.1 ผู้แข่งขันโต้วาทีต้องรายงานตัวต่อคณะกรรมการก่อนการแข่งขันเป็นเวลา 30 นาที
- 2.2 ผู้แข่งขันต้องทำตามกฎเกณฑ์และกติกาของการโต้วาที คือ หัวหน้าฝ่ายเสนอ และหัวหน้าฝ่ายค้าน คนละ 7 นาที ผู้สนับสนุนทั้ง 2 ฝ่ายคนละ 5 นาที
- 2.3 หัวหน้าฝ่ายค้านกล่าวสรุป 5 นาที และหัวหน้าฝ่ายเสนอกกล่าวสรุปอีก 5 นาที ตามลำดับ

3. คุณสมบัติผู้เข้าประกวด

ผู้เข้าประกวดการพูดต้องเป็นตัวแทนนักเรียนของโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการฯ

4. หลักเกณฑ์ให้คะแนนเพื่อการตัดสิน

เกณฑ์การให้คะแนน	100 คะแนน
- ความสัมพันธ์กับหัวข้อเรื่อง	10 คะแนน
- เหตุผล/ข้อมูลประกอบการพูด	30 คะแนน
- การ โนมิน่าว ผู้ฟัง	20 คะแนน
- การสร้างบรรยากาศ	10 คะแนน
- การใช้ภาษาและมารยาทในการพูด	20 คะแนน
- การรักษาเวลา	10 คะแนน

5. รางวัลในการแข่งขันการโต้วาที

- ทีมชนะเลิศ หัวหน้าที่มได้รับทุนการศึกษา	550 บาท
ลูกทีมได้รับทุนการศึกษาคนละ	500 บาท
- ทีมแพ้ หัวหน้าที่มได้รับทุนการศึกษา	350 บาท
ลูกทีมได้รับทุนการศึกษาคนละ	300 บาท

หลักเกณฑ์การแข่งขันโต้วาที

1. ชื่อหัวข้อที่กำหนด ญัตติ "เลือกตั้งครั้งต่อไป การเมืองไทยจะพัฒนา"

2. รูปแบบการนำเสนอ

- 2.1 ผู้แข่งขัน โต้วาทีต้องรายงานตัวต่อคณะกรรมการก่อนการแข่งขันเป็นเวลา 30 นาที
- 2.2 ผู้แข่งขันต้องทำตามกฎเกณฑ์และกติกาของการโต้วาที คือ หัวหน้าฝ่ายเสนอ และหัวหน้าฝ่ายค้าน คนละ 7 นาที ผู้สนับสนุนทั้ง 2 ฝ่ายคนละ 5 นาที
- 2.3 หัวหน้าฝ่ายค้านกล่าวสรุป 5 นาที และหัวหน้าฝ่ายเสนอกกล่าวสรุปอีก 5 นาที ตามลำดับ

3. คุณสมบัติผู้เข้าประกวด

ผู้เข้าประกวดการพูดต้องเป็นตัวแทนนักเรียนของโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการฯ

4. หลักเกณฑ์ให้คะแนนเพื่อการตัดสิน

เกณฑ์การให้คะแนน	100 คะแนน
- ความสัมพันธ์กับหัวข้อเรื่อง	10 คะแนน
- เหตุผล/ข้อมูลประกอบการพูด	30 คะแนน
- การโน้มน้าว ผู้ฟัง	20 คะแนน
- การสร้างบรรยากาศ	10 คะแนน
- การใช้ภาษาและมารยาทในการพูด	20 คะแนน
- การรักษาเวลา	10 คะแนน

5. รางวัลในการแข่งขันการโต้วาที

- ทีมชนะเลิศ หัวหน้าที่มได้รับทุนการศึกษา	550 บาท
ลูกทีมได้รับทุนการศึกษาคนละ	500 บาท
- ทีมแพ้ หัวหน้าที่มได้รับทุนการศึกษา	350 บาท
ลูกทีมได้รับทุนการศึกษาคนละ	300 บาท

รายชื่อนักเรียนที่ชนะเลิศการประกวดการพูด
“โครงการส่งเสริมภารกิจสภาผู้แทนราษฎร ประจำปี 2541”

1. จังหวัดนครราชสีมา

- โรงเรียนโชคชัยสามัคคี (1 มิ.ย.41)

เรื่อง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

รางวัลที่ 1 นางสาววัชรภรณ์ คงวกลาง (ร.ร.โชคชัยสามัคคี)

รางวัลที่ 2 นางสาวสุพัตรา ธนาไชสง (ร.ร.ห้วยแถลงพิทยาคม)

รางวัลชมเชย 1. นางสาวรุ่งทิพย์ พระนารายณ์ (ร.ร.ครบุรี)

2. ค.ช.เศรษฐศักดิ์ ศิริกำเนิด (ร.ร.ดอนไพลพิทยาคม)

3. นายสุริยา พุงแอ (ร.ร.จักราชวิทยา)

4. นางสาวศิริัญญา บุรณพงษ์ (ร.ร.หนองงูเหลือม)

- โรงเรียนมัธยมด่านขุนทด (2 มิ.ย.41)

เรื่อง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

รางวัลที่ 1 นายสันชัย หาญสูงเนิน (ร.ร.ปราสาทพิทยาคม)

รางวัลที่ 2 นางสาวณัฐฐา พรามพริ้ว (ร.ร.มัธยมด่านขุนทด)

รางวัลชมเชย 1. นายปรีชา อินชวงษ์ (ร.ร.สีคิ้วหนองหญ้าขาว)

2. นางสาววรรณิ์ แผงจันทัก (ร.ร.สีคิ้ว “สวัสดิ์ผดุงวิทยา)

3. นายเมธา เป็นขุนทด (ร.ร.หนองกรดวัฒนา)

4. นายวัชระ จำพันอุง (ร.ร.ขามทะเลสอวิทยา)

5. นายสุรภฤกษ์ นารายณ์รักษ์ (ร.ร.เทพรักษักราชพิทยาคม)

2. จังหวัดขอนแก่น

- โรงเรียนบ้านไผ่ (3 มิ.ย.41)

เรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอุดมคติของข้าพเจ้า

รางวัลที่ 1 น.ส.วิไลลักษณ์ โตโส (ร.ร.บ้านไผ่)

รางวัลที่ 2 นายเกรียงไกร มาหิ้ม (ร.ร.บ้านไผ่)

รางวัลชมเชย 1. นายจรูญ สีนนา (ร.ร.หนองเรือวิทยา)

2. นายอำนาจ มะโนมัย (ร.ร.จระเข้วิทยายน)

3. นางสาวต้นอ้อ ถูจะสี (ร.ร.ฝางวิทยายน)

4. นางสาวจารุวรรณ วัฒนสาร (ร.ร.เจงน้อยวิทยา)
5. นางสาวอายุสรัญญา ศรีโพธิ์อู่ (ร.ร.บ้านแฮดศึกษา)

- โรงเรียนชุมแพศึกษา (4 มิ.ย.41)

เรื่อง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

รางวัลที่ 1	นางสาวอำภา ประเมณัง (ร.ร.โนนหันวิทยาคม)
รางวัลที่ 2	นางสาวทองพูน สว่างภพ (ร.ร.สีชมพูกศึกษา)
รางวัลชมเชย	1. นางสาวปนัดดา นวนมา (ร.ร.ภูผาม่าน)
	2. นางสาวจันทร์หอม จิตมานิล (ร.ร.สีชมพูกศึกษา)
	3. นางสาวทองพูน สว่างภพ (ร.ร. สีชมพูกศึกษา)
	4. นางสาวณัฐธิดา ศรีม่วง (ร.ร.หนองตาไก้ศึกษา)
	5. นางสาวรังสิญาภรณ์ ลัดอ่อน (ร.ร.จตุรมิตรวิทยาการ)

3. จังหวัดอุดรธานี

- โรงเรียนกุมภวาปี (8 มิ.ย.41)

เรื่อง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

รางวัลที่ 1	นางสาวเกษรา จันทะสงเคราะห์ (ร.ร.กุมภวาปี)
รางวัลที่ 2	นางสาวบุษราคัม แก้วเกิด (ร.ร.กุมภวาปี)
รางวัลชมเชย	1. นางสาวดาวณัษณา แก้ววรรณ (ร.ร.ประจักษ์วิทยาคม)
	2. นางสาวสุวรรณา ประเสริฐ (ร.ร.หนองแสงวิทยาคม)
	3. นางสาวประวาร์ณิ พึ่งสว่าง (ร.ร.ห้วยแก้งพิทยาคาร)
	4. นางสาวนงคันุช ดอกสอน (ร.ร.ศรีธาตุพิทยาคม)
	5. นางสาวเรืองรอง ศรีภักดี

4. จังหวัดสกลนคร

- โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล (9 มิ.ย.41)

เรื่อง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

รางวัลที่ 1	นางสาวทิพย์วัลย์ ปิ่นศรีนวล (ร.ร.สกลราชวิทยานุกูล)
รางวัลที่ 2	นางสาวอาภรณ์ ไชยตะมาตร์ (ร.ร.ธาตุนารายณ์วิทยา)
รางวัลชมเชย	1. นายชัยวัฒน์ พรหมสิทธิ (ร.ร.ดงมะไฟวิทยา)
	2. นางสาวนิตติยา งอยแพง (ร.ร.สกลราช 2)
	3. นางสาวศศิธร พรหมน้อย (ร.ร.โพธิ์วิทยาคม)

4. นางสาวพัฒนา ผาลือคำ (ร.ร.เต่างอยพัฒนศึกษา)
5. นายทองมัน วงศ์คำหาญ (ร.ร.สกลนครพัฒนศึกษา)

5. จังหวัดหนองคาย

- โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร (15 มิ.ย.41)

เรื่อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอุดมคติของข้าพเจ้า

รางวัลที่ 1	นางสาววันฉิว หาญวี	(ร.ร.ชุมพลโพธิพิสัย)
รางวัลที่ 2	นายจตุพร คำนุชิต	(ร.ร.ท่าบ่อ)
รางวัลชมเชย	1. นางสาวแก้วกัลยา วงศ์วิเชียรชัย (ร.ร.ปทุมเทพวิทยาคาร)	
	2. นางสาววรรณนา หาญชาตะ (ร.ร.คอนวันวิทยา)	
	3. นายณัฐพงศ์ นิกรเทศ (ร.ร.ปทุมวิทยาคาร)	
	4. นางสาวสุภาพร เสียงเย็น (ร.ร.ประชาบดีพิทยาคม)	
	5. นางสาวมนต์ฤทัย แข่งดี (ร.ร.เฉลิมพิทยาคม)	

6. จังหวัดหนองบัวลำภู

- โรงเรียนหนองบัวพิทยาคม (16 มิ.ย.41)

เรื่อง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

รางวัลที่ 1	นางสาวศิริพร ชินนะ	(ร.ร.หนองบัววิทยาคาร)
รางวัลที่ 2	นางสาวนฤมล นามสีพันธ์	(ร.ร.คำแสนวิथाสาสรค์)
รางวัลชมเชย	1. นางสาวจิราวรรณ จาวใจเค็ง (ร.ร.โนนสังวิทยาคาร)	
	2. นายสายัญ โคตรหนองปิง (ร.ร.กุดกู่พิทยาคม)	
	3. นายคำเปลง ชื่นชม (ร.ร.หนองสวรรค์วิทยาคาร)	
	4. นายพิฑูล บุญแน่น (ร.ร.โนนเมืองวิทยาคาร)	
	5. นายอรรคเดช นาคแวง (ร.ร.บ้านขามพิทยาคม)	

7. จังหวัดชลบุรี

- โรงเรียนชลกันยานุกูล (29 มิ.ย.41)

เรื่อง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

รางวัลที่ 1	นางสาวศรีสุดา ไกลบ้าน	(ร.ร.บ้านสวน "จันอนุสรณ์")
รางวัลที่ 2	นางสาวนันทาศิริ วิทยานคร	(ร.ร.ชลกันยานุกูล)
รางวัลชมเชย	1. นางสาวศิริพร โดยอาษา (ร.ร.บ้านบึง "อุตสาหกรรมสงเคราะห์")	

2. นางสาวอรอุมา ศรีรัตน์ (ร.ร.ชลราษฎรอำรุง)
3. นางสาวสายแพ ลัยเลิศ (ร.ร.พุดตาลวงพิทยาคม)
4. นายเอกชัย แก้วไตรรัตน์ (ร.ร.โพธิ์สัมพันธ์พิทยาคาร)
5. นางสาวพัชฐณี อนุพงษ์สัมฤทธิ์ (ร.ร.ชลบุรี “สุขบท”)

8. จังหวัดระยอง

- โรงเรียนระยองวิทยาคม (30 มิ.ย.41)

เรื่อง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

รางวัลที่ 1	นางสาวกรองแก้ว ชัยกฤษ (ร.ร.มกุฎเมืองราชวิทยาลัย)
รางวัลที่ 2	นายวันรบ ชำนาญปิ่น (ร.ร.เพ็ญมาดาววิทยา)
รางวัลชมเชย	1. นางสาวสุรทิน ใจดี (ร.ร.ชำนาญสามัคคีวิทยา)
	2. นายธรรมรงค์ โชติรักษา (ร.ร.วัดป่าประดู่)
	3. นางสาวประภัสสร รัตนวิจิตร (ร.ร.แกดงวิทยาสถาน)
	4. นายสุชาติ สมหวัง (ร.ร.วังจันทร์วิทยา)
	5. นายรัชพล ชนะนนท์ (ร.ร.ระยองวิทยาคม)

9. จังหวัดสิงห์บุรี

- โรงเรียนสิงห์บุรี (1 ก.ค.41)

เรื่อง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

รางวัลที่ 1	นางสาวสุภาพร เอี่ยมเสื่อ (ร.ร.สิงห์บุรี)
รางวัลที่ 2	นางสาวขันทอง คงสิทธิ์ (ร.ร.อินทร์บุรี)
รางวัลชมเชย	1. ค.ญ.กรรณิการ์ บุญเจริญ (ร.ร.สหพาทู “ประสานมิตรอุปถัมภ์”)
	2. ค.ญ. นันทวัน ฮวดเจริญ (ร.ร.บ้านเป็งวิทยา)
	3. นางสาวราตรี ทองอร่าม (ร.ร.ค่ายบางระจันวิทยาคม)
	4. นางสาวปรมา กลับทอง (ร.ร.หัวไผ่)
	5. นางสาวศุภรัตน์ โชคลาภ (ร.ร.ท่าช้างวิทยาคาร)

10. จังหวัดอ่างทอง

- โรงเรียนอ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม (7 ก.ค.41)

เรื่อง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

รางวัลที่ 1	นางสาวพลอยไพลิน ราชีกฤษ (ร.ร.สตรีอ่างทอง)

รางวัลที่ 2	ค.ญ. กรองแก้ว สงเปลือย (ร.ร.ราชสถิตยัวิทยา)
รางวัลชมเชย	1. นายศุภฤกษ์ ชงกรานต์ทอง (ร.ร.อ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม) 2. นายชนินทร์ รักจิตร (ร.ร.แสวงหาวิทยาคม) 3. นางสาวพรพิทยา รอดอยู่ (ร.ร.สามโคกวิทยาคม) 4. นางสาวสุนทรียา การุณวงษ์ (ร.ร.โพธิทอง “จินดามณี”) 5. นางสาวอรทัย เทพวงษ์ (ร.ร.ป่าโมกซ์วิทยาภูมิ)

11. จังหวัดนนทบุรี

- โรงเรียนสตรีนนทบุรี (13 ก.ค.41)

เรื่อง บทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอุดมคติของข้าพเจ้า

รางวัลที่ 1	นายทศพล อมรพิชญ์ปรัชญา (ร.ร.วัดเขมาภิรตาราม)
รางวัลที่ 2	นางสาวสตัตบงกช ณ ราช (ร.ร.เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่)
รางวัลชมเชย	1. นางสาวศรวณี มาลัยทอง (ร.ร.รัตนา) 2. นางสาวชนัญชดา ยวงเกตุ (ร.ร.สตรีนนทบุรี) 3. นางสาวอรดี รัตนประสิทธิ์ 4. ค.ญ. เอลิสา จิรไพศาลกุล (ร.ร.สวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี) 5. นายชวกิจ แก้วชูเสน (ร.ร.ศรีบุญยานนท์)

12. จังหวัดปทุมธานี

- โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงปทุมธานี (14 ก.ค.41)

เรื่อง บทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอุดมคติของข้าพเจ้า

รางวัลที่ 1	นางสาวสิรานี ช้างก้อ (ร.ร.ธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม)
รางวัลที่ 2	นางสาวสายฝน เฟื่องภู (ร.ร.สวนกุหลาบวิทยาลัยรังสิต)
รางวัลชมเชย	1. นางสาวอัญชลิ ประสงค์ (ร.ร.ลำลูกกา) 2. นางสาวอรุณศรี สุขสถิตย์ (ร.ร.ธัญรัตน์) 3. นางสาวอารียา กิจบางธง (ร.ร.ปทุมวิไล) 4. นายวงเดือน ทองคำ (ร.ร.หนองเสือวิทยาคม) 5. นางสาววิภาวรรณ บุญเรือง (ร.ร.คณะราษฎรบำรุง ปทุมธานี)

13. จังหวัดอุบลราชธานี

- โรงเรียนพิบูลมังสาหาร (20 ก.ค.41)

เรื่อง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

รางวัลที่ 1	นางสาวณิศา ถ้ำหิน	(ร.ร.สิรินทรวิทยานุสรณ์)
รางวัลที่ 2	นางสาวรัชณี ใจแก้ว	(ร.ร.โพธิ์ไทรพิทยาคาร)
รางวัลชมเชย	1. นางสาวสุกัญญา ร่องเมือง	(ร.ร.เข็มราษฎร์พิทยาคม)
	2. นางสาวอรษา หน้มา	(ร.ร.เอื้อคใหญ่พิทยา)
	3. นางสาวประไพพรรณ สีราชา	(ร.ร.พึ่งคนพิทยา)
	4. นางสาวนภาพร โคตรสมบัติ	(ร.ร.แก้วเหนือพิทยาคม)
	5. นางสาวนัยนา แสนทอง	(ร.ร.พิบูลมังสาหาร)

14. จังหวัดศรีสะเกษ

- โรงเรียนกันทรลักษณ์ (21 ก.ค.41)

เรื่อง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

รางวัลที่ 1	นางสาวอำไพ จันทรแก้ว	(ร.ร.กันทรลักษณ์วิทยา)
รางวัลที่ 2	นางสาวลดาวัลย์ ดาบจันทร์	(ร.ร.ขุนหาญวิทยาสรรค์)
รางวัลชมเชย	1. นางสาวธาริณี ทองบุ่ลูก	(ร.ร.ไพพรรษคุณวิทยา)
	2. นายเฉลิมวุฒ ใจมล	(ร.ร.พรานวิบูลวิทยา)
	3. นางสาวรัชณี บัวสด	(ร.ร.ตระกาศประชาสามัคคี)
	4. นายพุทชา น้ำชุ่ม	(ร.ร.กระแซงวิทยา)
	5. นางสาวอุสา ศรีจันดา	(ร.ร.โคกสะอาดวิทยาคม)

15. จังหวัดภูเก็ต

- โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย (3 ส.ค.41)

เรื่อง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

รางวัลที่ 1	นายบรรณา แสงวิทย์	(ร.ร.ภูเก็ตวิทยาลัย)
รางวัลที่ 2	นางสาวรุ่งตะวัน ภัทรสุวรรณกิจ	(ร.ร.กะทู้วิทยา)
รางวัลชมเชย	1. ค.ญ.ศิริพร ไยอุ่น	
	2. นายณัฐวุฒิ คุณลักษณ์	
	3. ค.ญ.กรัญญา คุ้มมานี	
	4. ค.ญ.อรอุมา ยอดครุฑา	

5. ค.ญ.อนงค์นาฏ สร้อยสน

16 จังหวัดสกลนคร

- โรงเรียนวานรปวาส (10 ส.ค.41)

เรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอุดมคติของข้าพเจ้า

รางวัลที่ 1 นางสาวนิตยา อำนาง (ร.ร.เจริญศิลป์ศึกษา)

รางวัลที่ 2 นางสาวพรพิศ สุผา (ร.ร.อากาศอำนวยศึกษา)

รางวัลชมเชย 1. นางสาวเยาวบุตร วรรณสุข

2. นายเสกสรร บัวศรี

3. นายพิทักษ์ผล พรมวัง

4. นายจตุพงษ์ จันทะราช

5. นายปฏิพันธ์ แก้วลอดหล้า

6. นางสาวทัตดาว แก้วมณี

7. นางสาวราตรี ไชยวงศ์

8. นายเสวต อินริย์

รายชื่อผู้แข่งขันการโต้วาที
“โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร”

1. จังหวัดนครราชสีมา

- โรงเรียนโชคชัยสามัคคี (1 ม.ย. 41)

ญัตติ	การเมืองไม่ใช่เรื่องของเด็ก	
ฝ่ายชนะ	1. น.ส.วิจิตรา คำโฮง	(ร.ร.ครบุรี)
	2. น.ส.สมัชชา เกรียงกระโทก	(ร.ร.โชคชัยสามัคคี)
	3. น.ส.นฤมล วิทยาวุฒิรัตน์	(ร.ร.จักราชวิทยา)
ฝ่ายแพ้	1. นายมนัส ป้ายงเหลืออม	(ร.ร.หนองบุญนาคพิทยาคม)
	2. น.ส.ศิริัญญา บุรณพงษ์	(ร.ร.หนองงูเหลือม)
	3. น.ส.วิัญจนา ถนอมศักดิ์	(ร.ร.เสิงสาง)

- โรงเรียนมัธยมด่านขุนทด (2 มิ.ย. 41)

ญัตติ	เป็น ส.ส. ดีว่าเป็น ร.ม.ต.	
ฝ่ายชนะ	1. น.ส.นุจรินทร์ กาญจนสันติกุล	(ร.ร.มัธยมด่านขุนทด)
	2. น.ส.นภาพร สันตยานนท์	(ร.ร.ขามทะเลสอวิทยา)
	3. น.ส.สุภาพ พองสูงเนิน	(ร.ร.สีคิ้วหนองหญ้าขาว)
ฝ่ายแพ้	1. น.ส.ประวีณา บุญเนื่อง	(ร.ร.สีคิ้ว “สวัสดิ์ผดุงวิทยา”)
	2. น.ส.สายใจ นะสูงเนิน	(ร.ร.หัวฝักผดุงวิทยา)
	3. นายอนุวัฒน์ เศษไธสง	(ร.ร.ปราสาทพิทยาคม)

2. จังหวัดขอนแก่น

- โรงเรียนบ้านไผ่ (3 มิ.ย. 41)

ญัตติ	เลือกตั้งครั้งต่อไป การเมืองไทยจะพัฒนา	
ฝ่ายชนะ	1. นายเทอดศักดิ์ จันทะวงษ์	(ร.ร.บ้านไผ่)
	2. น.ส.พร้อมเพรียง นักรส	(ร.ร.บ้านไผ่)
	3. น.ส.เกษมณีย์ สีพาแลว	(ร.ร.บ้านไผ่)
ฝ่ายแพ้	1. นายประยงค์ ขำโพธิ์	(ร.ร.ชนบทศึกษา)
	2. น.ส.นริศรา รักรธรรม	(ร.ร.ชนบทศึกษา)
	3. น.ส.ปิยฉัตร เทพนิตร	(ร.ร.ชนบทศึกษา)

- โรงเรียนชุมแพศึกษา (4 มิ.ย. 41)

ผู้จัด	เป็น ส.ส. ดีกว่าเป็น ร.ม.ต.	
ฝ่ายชนะ	1. น.ส.กัญญา สอนเหลิม	(ร.ร.กุดขอนแก่นวิทยาคม)
	2. น.ส.รุ่งรัตน์ โยทองยศ	(ร.ร.สีชมพูศึกษา)
	3. นายอาทิตย์ วงษ์สุวรรณ	(ร.ร.เวียงวงกตวิทยาคม)
ฝ่ายแพ้	1. นายกฤษฎา จำปาไทย	(ร.ร.จตุรปถิรวิทยาการ)
	2. น.ส.วนิทร แพวแซง	(ร.ร.โนนหินวิทยาน)
	3. น.ส.อำภากรณ์ บรวิงษ์	(ร.ร.หนองเสาเล้าวิทยาน)

3. จังหวัดอุดรธานี

- โรงเรียนกุมภวาปี (8 มิ.ย. 41)

ผู้จัด	การเมืองไม่ใช่เรื่องของเด็ก	
ฝ่ายชนะ	1. น.ส.วิชชุดา ศรีประเทศ	(ร.ร.กุมภวาปี)
	2. นายพัฒนภูมิ ทองคำ	(ร.ร.ศรีธาตุพิทยาคม)
	3. น.ส.สุวรรณ ศรีวรรณ	(ร.ร.หนองแดงวิทย์)
ฝ่ายแพ้	1. น.ส.ปทุมมา จันทร์หอม	(ร.ร.ประจักษ์ศิลปาคม)
	2. น.ส.ทานตะวัน ถาวรใจ	(ร.ร.พันดอนวิทยา)
	3. น.ส.วันดี สีมาศุด	(ร.ร.หนองแสง)

4. จังหวัดสกลนคร

- โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล (9 มิ.ย. 41)

ผู้จัด	การเมืองไม่ใช่เรื่องของเด็ก	
ฝ่ายชนะ	1. นายอภิวัฒน์ จันทสาร	(ร.ร.สกลราชวิทยานุกูล)
	2. นายศรชัย หงษ์สิงห์	(ร.ร.ธาตุนารายณ์วิทยา)
	3. น.ส.ลัดดา บุษบรรมณ์	(ร.ร.สกลราชวิทยานุกูล)
ฝ่ายแพ้	1. น.ส.สินิทร เกษมสานต์	(ร.ร.ร่มเกล้า)
	2. น.ส.ชื่นฤดี กุลสอนนาน	(ร.ร.เต่างอยศึกษา)
	3. นายทองมัน วงศ์คำหาญ	(ร.ร.สกลนครพัฒนศึกษา)

5. จังหวัดหนองคาย

- โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคม (15 มิ.ย. 41)

ญัตติ	การเมืองไม่ใช่เรื่องของเด็ก	
ฝ่ายชนะ	1. ค.ญ.มาเรียม ศิริกุล	(ร.ร.ปทุมเทพวิทยาคาร)
	2. ค.ญ.ปิตินันท์ ต่อโชติ	(ร.ร.ปทุมเทพวิทยาคาร)
	3. ค.ญ.สุรียา จันทพา	(ร.ร.ปทุมเทพวิทยาคาร)
ฝ่ายแพ้	1. น.ส.สุพรรณีย์ เพ็ญสุริวงษ์	(ร.ร.เดื่อวิทยาคาร)
	2. น.ส.นันทิดา ต้นฟาง	(ร.ร.โลกคอนวิทยาคม)
	3. ค.ญ.กนกกร คำจันทร์ศรี	(ร.ร.เดื่อวิทยาคาร)

6. จังหวัดหนองบัวลำภู

- โรงเรียนหนองบัวพิทยาคม (16 มิ.ย. 41)

ญัตติ	เลือกตั้งครั้งต่อไป การเมืองไทยจะพัฒนา	
ฝ่ายชนะ	1. น.ส.อุไรวรรณ พุทธาเพชรตระกูล	(ร.ร.กุดคูพิทยาคม)
	2. น.ส.ลัดดาวัลย์ ภักดีราช	(ร.ร.หนองบัววิทยาคาร)
	3. น.ส.นิตยา ศิริกัน	(ร.ร.กุดดินจี่พิทยาคม)
ฝ่ายแพ้	1. น.ส.ศิวพร หอมดวง	(ร.ร.โนนสังวิทยาคาร)
	2. น.ส.พวงศกา ช่างชัย	(ร.ร.บ้านขามพิทยาคม)
	3. น.ส.พิทยาภรณ์ โกมาร	(ร.ร.โนนเมืองวิทยาคาร)

7. จังหวัดชลบุรี

- โรงเรียนชลกันยานุกูล (29 มิ.ย. 41)

ญัตติ	การเมืองไม่ใช่เรื่องของเด็ก	
ฝ่ายชนะ	1. น.ส.ทองขวัญ พุฒินิรันดร์	(ร.ร.ชลราษฎรอำรุง)
	2. นายสมัชชัญญ์ เสือทิม	(ร.ร.ชลราษฎรอำรุง)
	3. นายอนันต์ ทัพมงคล	(ร.ร.ชลราษฎรอำรุง)
ฝ่ายแพ้	1. น.ส.ศศิธร สว่างสิริทิพย์	(ร.ร.ชลกันยานุกูล)
	2. น.ส.ศกฤตรัตน์ พุกกะวรรณะ	(ร.ร.ชลกันยานุกูล)
	3. น.ส.ประภาพร ลักษร	(ร.ร.ชลกันยานุกูล)

8. จังหวัดระยอง

- โรงเรียนระยองวิทยาคม (30 มิ.ย. 41)

ญัตติ	เลือกตั้งครั้งต่อไปการเมืองไทยจะพัฒนา	
ฝ่ายชนะ	1. น.ส.วรารัตน์ โลงจิตร	(ร.ร.แก่ง “วิทยสถานาร”) (ร.ร.วังจันทร์วิทยา)
	2. นายยุทธนา อนุลักษณ์	(ร.ร.ชำนาญสามัคคีวิทยา)
	3. น.ส.กรรณิการ์ โสณกุล	(ร.ร.วัดป่าประดู่)
ฝ่ายแพ้	1. นายสิทธิศักดิ์ ชำนาญเรียน	(ร.ร.ระยองวิทยาคม)
	2. นายธนบดี ธรรมสคนธ์	(ร.ร.บ้านฉางกาญจนกุลวิทยา)
	3. นายวสุนธรา ทองดี	

9. จังหวัดสิงห์บุรี

- โรงเรียนสิงห์บุรี (6 ก.ค. 41)

ญัตติ	การเมืองไม่ใช่เรื่องของเด็ก	
ฝ่ายชนะ	1. น.ส.ศิริวรรณ คุ่มวงษ์	(ร.ร.สิงห์บุรี)
	2. น.ส.วัฒน์พร ชูชัยมงคล	(ร.ร.สิงห์บุรี)
	3. น.ส.วรวรรณ ชูเกียรติ	(ร.ร.สิงห์บุรี)
ฝ่ายแพ้	1. นายประจักษ์ ทองคำปิ่น	(ร.ร.อินทร์บุรี)
	2. น.ส.ศักดิ์วัลย์ รื่นรอย	(ร.ร.อินทร์บุรี)
	3. น.ส.จุรีย์รัตน์ สุกน่วม	(ร.ร.อินทร์บุรี)

10. จังหวัดอ่างทอง

- โรงเรียนอ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม (7 ก.ค. 41)

ญัตติ	การเมืองไม่ใช่เรื่องของเด็ก	
ฝ่ายชนะ	1. น.ส.โสธญา เครือเมฆ	(ร.ร.สตรีอ่างทอง)
	2. น.ส.พรพิทยา รอดอยู่	(ร.ร.สามโก้วิทยาคม)
	3. นายโกวิท นุญทวี	(ร.ร.แสวงหาวิทยาคม)
ฝ่ายแพ้	1. น.ส.ชุติมา มณีโชติ	(ร.ร.อ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม)
	2. น.ส.รพีพรรณ เศรษฐโพธิ์	(ร.ร.โพธิ์ทอง “จินตมณี”)
	3. น.ส.พินิจฉา ฉิมครบุรี	(ร.ร.ป่าโมกข์วิทยาคม)

11. จังหวัดนนทบุรี

- โรงเรียนสตรีนนทบุรี (13 ก.ค. 41)

ผู้คดี	ส.ส.ติ๊กว่า รมต.	
ฝ่ายชนะ	1. นายนราชาญ เอื้อประเสริฐ	(ร.ร.สวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี)
	2. นายกฤต ลายนอก	(ร.ร.สวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี)
	3. น.ส.เฉลิมศรี แจ็งสว่าง	(ร.ร.สวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี)
ฝ่ายแพ้	1. นายวิษณุ พุ่มสว่าง	(ร.ร.ปากเกร็ด)
	2. น.ส.อาภาพร วรรณสุนทยา	(ร.ร.ปากเกร็ด)
	3. น.ส.เอื้อมพร วงศ์จันทร์	(ร.ร.ปากเกร็ด)

12. จังหวัดปทุมธานี

- โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงปทุมธานี (14 ก.ค. 41)

ผู้คดี	การเมืองไม่ไช้เรื่องของเด็ก	
ฝ่ายชนะ	1. นายวัชรพงศ์ วิลัยเสนาะ	(ร.ร.สวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต)
	2. นายเชษฐดนัย ศรีมณี	(ร.ร.สวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต)
	3. น.ส.ภัทราภรณ์ กิรินทร์	(ร.ร.สวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต)
ฝ่ายแพ้	1. น.ส.อัญชุลี นิลสนธิ	(ร.ร.นวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี)
	2. นายสมชาย สุขอินทร์	(ร.ร.นวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี)
	3. น.ส.ศิริวรรณ รอดเจริญ	(ร.ร.นวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี)

13. จังหวัดอุบลราชธานี

- โรงเรียนพิบูลมังสาหาร (20 ก.ค. 41)

ผู้คดี	เลือกตั้งครั้งต่อไป การเมืองไทยจะพัฒนา	
ฝ่ายชนะ	1. นายวิจิตร นามเวช	(ร.ร.ศรีเมืองวิทยาการ)
	2. น.ส.นิตยา แสงทอง	(ร.ร.ศรีเมืองวิทยาการ)
	3. น.ส.รวิไพ ถักดี	(ร.ร.ตาลชุมพัฒนา)
ฝ่ายแพ้	1. น.ส.นัยนา แสนทอง	(ร.ร.พิบูลมังสาหาร)
	2. นายผจญ ขาวะโนภาส	(ร.ร.พิบูลมังสาหาร)
	3. นายประยุทธ์ สังครินทร์	(ร.ร.พิบูลมังสาหาร)

14. จังหวัดศรีสะเกษ

- โรงเรียนกันทรลักษณ์ (21 ก.ค. 41)

ญาติติ	เลือกตั้งครั้งต่อไป การเมืองไทยจะพัฒนา	
ฝ่ายชนะ	1. น.ส.นุจนาท โจมสติ (ร.ร.กันทรลักษณ์วิทยา)	
	2. น.ส.จันทร์เพ็ญ ศรีภาบุตร (ร.ร.โนนค้อวิทยาคม)	
	3. น.ส.นภาพร จุลทัศน์ (ร.ร.กุดเสลาวิทยาคม)	
ฝ่ายแพ้	1. น.ส.พัทธินันท์ ภูมิพันธ์ (ร.ร.ขุนหาญวิทยาสรรค์)	
	2. น.ส.จอมขวัญ บริสุทธิ์ (ร.ร.กันทรอมวิทยาคม)	
	3. น.ส.สลักจิต จงใจโสด (ร.ร.ศรีรัตนวิทยา)	

15. จังหวัดภูเก็ต

- โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย

ญาติติ	เลือกตั้งครั้งต่อไป การเมืองไทยจะพัฒนา	
ฝ่ายชนะ	1. น.ส.อุไรวรรณ ประทีป ณ กลาง	
	2. น.ส.เดชิกา ต้นติมาศ	
	3. น.ส.วิมลพัทธ์ จุติวิวรรณ	
	4. น.ส.ศุภรฎฐา วิวัฒนสรานุรมย์	
ฝ่ายแพ้	1. นายจิตติพงษ์ สีสานนท์	
	2. นายจิรณทัต วิมุตติสุข	
	3. น.ส.สวรรรยา โอภาสกรกุล	
	4. น.ส.พัชรา สมณา	

16. จังหวัดสกลนคร

- โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส

ญาติติ	เลือกตั้งครั้งต่อไป การเมืองไทยจะพัฒนา	
ฝ่ายชนะ	1. นายศขจร ศรีสมัย	
	2. น.ส.สุภาวดี อุเทน	
	3. น.ส.อรอุมา แจนโกนดี	
ฝ่ายแพ้	1. นายปิยะ ปิ่นธนา	
	2. นายสมบูรณ์ โจมพันธ์	
	3. นายสายัณห์ ศิวบาง	

บทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในอุดมคติของข้าพเจ้า
นางสาววิไลลักษณ์ โตโต
(ชนะเลิศการประกวดการพูด ณ โรงเรียนบ้านไผ่ จ.ขอนแก่น)

ในประเทศไทยนั้นมีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และประชาชนมีสิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่ในการที่จะปกครองประเทศ มีความคิดแนวทางที่จะช่วยเหลือพัฒนาประเทศ แต่การที่ประชาชนจะเข้ามาทำตรงนี้ได้สะดวกนั้นคงจะบังเกิดความยุ่งยากเป็นอย่างมาก จำเป็นที่จะต้องมีตัวแทนที่จะเข้าร่วมในกระบวนการการปกครอง ซึ่งนั่นก็คือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือ ส.ส. นั่นเอง

โดยความหมายแล้ว ผู้แทนราษฎร คือ ตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศ มิใช่แต่เพียงเขตใดเขตหนึ่งเท่านั้น เพราะ ส.ส. คือผู้ที่มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาต่างๆ ของประเทศชาติ พัฒนาสังคมในหลาย ๆ ด้าน มีหน้าที่ที่จะบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน และยังออกกฎหมายเพื่อที่จะจัดระเบียบสังคมอันวโยชน์สุขตามที่ประชาชนต้องการ ส.ส. ในอุดมคติของข้าพเจ้านั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมอันหมายถึงความดีที่พึงมีในตัวบุคคลมีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่ จริงใจ มีความเสียสละเป็นอย่างมาก พร้อมทั้งจะปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์สุขของปวงชน มีเหตุมีผลทำประโยชน์แก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เราจะเห็นได้ว่า ส.ส. เป็นแกนนำสำคัญในการปกครองประเทศเป็นปากเสียงของประชาชนมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา สังคม เศรษฐกิจ ซึ่งในปัจจุบันในแต่ละเรื่องก็ประสบปัญหาต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะเศรษฐกิจบ้านเราคอนนี้ก็ไม่ค่อยดี ส.ส. จึงต้องมีหน้าที่ควบคุมดูแลผ่อนหนักให้เป็นเบา และใกล้ชิดกับประชาชนเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริง ส.ส. จะต้องกล้าคิด กล้าทำ กล้าเผชิญหน้ากับปัญหา จริงใจและจริงจังยึดหลักสังคมนิยมที่ต้งอันเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนา มีอุดมการณ์แน่วแน่ในการทำงาน และมีวาจาอันถือได้ว่าเป็นวาจาสุภาพิต พูดจริงทำจริง มิใช่หาเสียงพูดอีกอย่างหนึ่ง เข้ามารับหน้าที่แล้วก็อีกอย่างหนึ่งควร จะมีความเสมอต้นเสมอปลายอยู่เสมอมีความยุติธรรมยึดมั่นในประชาธิปไตย ความหมายของประชาธิปไตยในมโนภาพของข้าพเจ้า คือ การที่ประชาชนได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข และพวกเขาเหล่านั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศชาติ ส.ส. ที่คั้นนั้นจะต้องเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีรับฟังเสียงส่วนมาก มีปียวาจาไม่พูดจาหักล้างทำลายฝ่ายตรงข้าม อันจะนำมาซึ่งการแตกสามัคคี และงานที่ทำได้จะต้องรับผิดชอบให้เสร็จลุล่วงไปด้วยดีไม่ว่าผลของงานจะเป็นเช่นไรก็ตาม

หากข้าพเจ้าเป็น ส.ส. ข้าพเจ้าจะเป็นแบบอย่างในความดีหลาย ๆ ด้านมีคุณธรรมเป็นที่ตั้งในจิตใจ จะไม่ฉ้อโกงและหลอกลวงใครจะมีแต่ความสุจริตจริงใจ ข้าพเจ้าจะยึดหลัก

สามัคคีเป็นที่ตั้งและร่วมด้วยช่วยกันแก้ไขปัญหาต่างๆของประชาชนในประเทศด้วยความจริงใจไม่
ใช่ทำเพื่อใครคนใดคนหนึ่ง แต่ข้าพเจ้าจะยึดถือว่าทำเพื่อประชาชนทุกคนในประเทศเพราะเราเป็น
พี่น้องสายเลือดเดียวกันมีความผูกพันกันสังคมทุกหมู่เหล่าย่อมต้องการผู้นำเพื่อสนองเจตนารมณ์
ของคนในสังคมอันจะนำมาซึ่งความสงบสุข ก่อให้เกิดเป็นพลังสายธารน้ำใจที่ยิ่งใหญ่ แม้ชโลมจิต
ใจทุกดวงบนผืนแผ่นดินนี้มั่นคง จริงใจ ก้าวไปพร้อมประชาชน นี่คือ ส.ส. ในอุดมคติของข้าพเจ้า

การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

นางสาววัชรภรณ์ ดวงกลาง

(ชนะเลิศการประกวดการพูด ณ โรงเรียนโซคชัยสามัคคี จ.นครราชสีมา)

แนวความคิดและธรรมเนียมปฏิบัติที่เรียกกันว่า ประชาธิปไตยนั้น มีอยู่แล้วในวิถีชีวิตของชาวบ้านทั้งในอดีตและปัจจุบัน เนื้อแท้ของประชาธิปไตยนั้น ความสำคัญอยู่ที่ แต่ละคนจะต้องแก้ปัญหาของตนเอง แล้วก็ต้องเคารพในความคิดของทุก ๆ คน ในการร่วมกันแก้ปัญหา ถ้าจะมองกันเป็นรูปธรรมในวิถีชีวิตของชาวบ้านเราก็จะเห็นถึงหลักการที่สำคัญ ๆ 3 ประการในการแก้ปัญหา นั่นก็คือ สามัคคีธรรม การละธรรม และปัญญาธรรม ก่อนอื่นเราก็ต้องศึกษาว่า ประชาธิปไตยในชีวิตของชาวบ้านนั้นเป็นอย่างไร แต่ในที่นี้จะไม่รวมถึงการแสดงออกในการเลือกตั้งต่าง ๆ ที่ทางการเมืองเป็นผู้ดำเนินการ เพราะไม่ถือว่าเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน

คนไทยทุกคนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งนับเป็นการแสดงออกร่วมกันของสามัคคีธรรมในระดับชาติและเป็นมรดกทางประชาธิปไตยที่สำคัญอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ลักษณะชีวิตและความสัมพันธ์ของคนไทย ยังได้สะท้อนการดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตยอย่างชัดเจนอีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น ความรักความผูกพันต่อผืนดินถิ่นอาศัย คนไทยรักถิ่น และมีความผูกพันอย่างลึกซึ้งกับผืนดินถิ่นอาศัยของตนเอง ไม่ว่าจะเดินทางหรือย้ายบ้านไปอยู่ไกลแสนไกล คนไทยก็มักจะคิดถึงบ้านและอยากกลับบ้านเกิดเมืองนอนเสมอ และยิ่งในปัจจุบัน สถานะเศรษฐกิจบีบบังคับให้คนไทยทั้งถิ่น แต่คนไทยก็จะพยายามกลับมาเยี่ยมบ้านเป็นประจำ โดยเฉพาะช่วงสงกรานต์ ปีใหม่ และการกลับไปแต่ละครั้งก็มักจะพยายามรวมตัวกันจัดงานบุญเพื่อทำประโยชน์ให้กับหมู่บ้านของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่ก็มักจะแสดงออกในรูปแบบของการทอดผ้าป่า นับเป็นการแสดงถึงความมี “สามัคคีธรรม” ในวิถีชีวิตของชาวบ้าน

อีกประการหนึ่ง ที่แสดงถึงความเป็นประชาธิปไตยในสังคมไทยก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับชาย และระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ หญิงและชายไทยมีฐานะเท่าเทียมกันภายในครอบครัว พ่อและแม่มีสิทธิมีเสียงเท่า ๆ กัน ทำหน้าที่ทุก ๆ อย่างด้วยกัน แต่ก็จะมีการแบ่งหน้าที่กันตามความถนัด และต่างฝ่ายต่างให้เกียรติซึ่งกันและกัน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่นั้น คนไทยถือเรื่องการมีสัมมาคารวะ รู้จักที่ต่ำที่สูง รู้จักให้ความเคารพนับถือผู้หลักผู้ใหญ่ แสดงถึงความมี “การละธรรม”

คนในชนบทส่วนใหญ่จะตั้งบ้านเรือนกันเป็นหมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านก็จะอยู่กันเป็นคุ้ม ๆ ซึ่งคนภายในคุ้มก็มักจะเกี่ยวคองเป็นญาติพี่น้องกัน บ้านส่วนใหญ่จึงไม่มีรั้วกัน เพราะทุกคนไว้เนื้อเชื่อใจซึ่งกันและกัน และเคารพในสิทธิการถือครองที่ดินแต่ละคน ลักษณะตัวบ้านก็มักจะเป็นบ้านชั้นเดียวมีได้สูง มีบริเวณบ้านกว้างขวาง และมักจะทำนอกชานไว้ด้วย ซึ่งนอกชานนี้จะใช้เป็นที่ประชุมปรึกษาหารือกันภายในวงศาคนญาติ อันเป็นที่แสดงออกของปัญญาธรรม ในวิถีชีวิตของชาวบ้าน และชีวิตประจำวันของคนไทย มักจะมีวัดเป็นศูนย์รวม โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลงานบุญ กล่าวโดยสรุปก็คือ ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ทางวัดจัดขึ้น โดยไม่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคมที่แตกต่างกันบ้างเป็นธรรมดา วัดจึงจัดเป็นเวทีประชาธิปไตยสำหรับชาวบ้าน เป็นสถานที่ที่แสดงออกทั้ง สามัคคีธรรม การละธรรม และปัญญาธรรม

ส่วนในเรื่องของการปกครองท้องถิ่น แต่ละหมู่บ้านก็จะมีผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งคัดเลือกโดยชาวบ้านในหมู่บ้านและผู้ใหญ่บ้านก็มักจะเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพดี เป็นที่ไว้วางใจของชาวบ้าน และที่สำคัญจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับลูกบ้านทุกคน ส่วนหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านก็คือ จะต้องพยายามนำชาวบ้านพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญลูกบ้านมีความสุข และกินดีอยู่ดี โดยแสวงหาความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยถือความถูกต้องชอบธรรมเป็นหลักจึงถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประชาธิปไตยในชีวิตของชาวบ้าน เป็นเรื่องของการร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามด้วยความสมัครใจคือร่วมกันด้วยเกียรติและศักดิ์ศรีที่ต่างคนต่างมี ตามฐานะทางสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีการเคารพนับถือ ความเป็นผู้นำ ความเป็นปราชญ์ และความเป็นผู้มีอาวุโสกว่า มีการแบ่งสรรปันส่วนอำนาจหน้าที่กันตามความเหมาะสม มีการแสวงหาทางออกต่อปัญหาของตนเอง โดยยึดหลักการพึ่งตนเอง มีการแสดงออกทางสามัคคีธรรม การละธรรม และปัญญาธรรม เป็นการมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทยในระบอบประชาธิปไตย

ดอกประชาธิปไตยได้บานแล้ว
กลีบสิทธิเสรีเริ่มคลี่บาน

เสียงยินแว่วเวียงหวังกังวานหวาน
เราลูกหลานจะได้กินอยู่ดี

การมีส่วนร่วมในทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

นางสาวทิพย์วัลย์ ปั้นศรีนวล

(ชนะเลิศการประกวดการพูด ณ โรงเรียนสกลกษัตริยานุกูล จ.สกลนคร)

การปกครองของไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2325 เป็นต้นมาจนถึง พ.ศ. 2475 รวมระยะเวลาได้ 150 ปี มีการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เหมือนการปกครองในสมัยอยุธยาเกือบทุกประการ พระมหากษัตริย์ของไทยทรงเป็นประมุขและผู้ปกครองประเทศด้วยทรงใช้อำนาจการปกครองด้วยพระองค์เอง ต่อมาเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 คณะราษฎรได้ทำการยึดอำนาจการปกครอง จากพระมหากษัตริย์ ได้เป็นผลสำเร็จ และได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากรบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบ “ประชาธิปไตย” ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีอำนาจอธิปไตย เป็นอำนาจสูงสุด และมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งได้มีการกำหนดบทบาท และหน้าที่ของสถาบันการปกครองต่างๆ ตลอดจน สิทธิและหน้าที่ของปวงชนชาวไทย

แนวทางในการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนนั้น เริ่มตั้งแต่ในครอบครัว บิดา-มารดา ควรสนใจที่จะปลูกฝังและให้คำแนะนำแก่บุตร ในเรื่องเกี่ยวกับประชาธิปไตย ซึ่งในบางครั้งการบอกกล่าวด้วยคำพูดเพียงอย่างเดียว อาจทำให้บุตรหลานยังไม่สามารถเข้าใจได้แน่ชัด จึงควรกระทำการยกตัวอย่างให้เห็นจริง เช่น การที่พ่อและแม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของลูก ๆ และทุกคนในครอบครัวเคารพในเสียงส่วนใหญ่ เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน สถานศึกษาที่มีความสำคัญในการปลูกฝัง ความนึกคิดทางด้านประชาธิปไตยให้แก่เยาวชน เช่น การเลือกตั้งประธานและคณะกรรมการนักเรียนขึ้น เพื่อสอดส่องดูแล ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน และในสังคมที่ใหญ่ขึ้นมาเราทุกคนก็ควรศึกษาในสิ่งที่เราควรได้รู้เห็น ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ไกลเกินตัวเรา

สำหรับแนวทางในการปฏิบัติ ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนมิใช่มีแต่การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเท่านั้น หากแต่มีอีกหลายแนวทาง ซึ่งเรามีสิทธิและเสรีภาพที่เราสามารถกระทำได้ เช่น การจัดอภิปรายทางการเมือง การแสดงความคิดเห็นถึงนักการเมืองและสื่อมวลชน การลงรับสมัครเลือกตั้ง ตลอดจนการรวมกลุ่มจัดตั้งพรรคการเมือง และหน้าที่ที่สำคัญของประชาชน ก็คือ การให้ความสนับสนุนในรัฐสภา และคอยติดตามผลการทำงานของรัฐบาล เพื่อความมั่นคง และเข้มแข็งในประเทศชาติ

และเมื่อไม่นานมานี้ ประชาชนชาวไทย ก็ได้มีส่วนร่วมในการยกย่องรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้น ซึ่งตัวแทนที่ประชาชนทั้งประเทศได้เลือกตั้งให้รับผิดชอบนี้ คือ สสร. หรือ สมาชิก

สภาร่างรัฐธรรมนูญ และนี่ก็แสดงให้เห็นว่า ประชาชนชาวไทย ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องการปกครองประเทศชาติมากยิ่งขึ้น

การจัดทำและยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ ทั้งฉบับในครั้งนี้งั้นนับได้ว่าประชาชนคนไทย จะมีส่วนร่วมมากที่สุดเท่าที่มีมาในประวัติศาสตร์การเมืองของไทย และถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิรูปทางการเมือง รัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงเป็น “รัฐธรรมนูญแห่งสิทธิเสรีภาพ” ของประชาชน และเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

การมีส่วนร่วมของประชาชน เช่นนี้ มีข้ออย่างน้อยที่สุดอยู่ 4 ประการ คือ

1. ความคิดเห็นของประชาชน มีส่วนสำคัญในการกำหนดพระราชบัญญัติ กลไกของรัฐธรรมนูญ

2. ตัวแทนของประชาชนเป็นผู้ร่างรัฐธรรมนูญ

3. ประชาชนสามารถคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากรัฐธรรมนูญฉบับนี้

4. ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ รักและหวงแหน รัฐธรรมนูญฉบับนี้

และในปัจจุบันนี้ ไม่ว่าจะสภาพความเป็นอยู่ของคนไทย จะต่ำแยลงเพียงใดก็ตาม ต่อให้เศรษฐกิจจะตกต่ำลงไปกว่านี้ ประชาชนก็สามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองได้ ในฐานะที่เราเป็นประชาชนคนไทยคนหนึ่ง เราทุกคนจึงควรให้ความสนับสนุนในการส่งเสริมบุตรหลานและเยาวชนตั้งแต่การปลูกฝัง ให้มีความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตอยู่ภายใต้ครรลองของประชาธิปไตย ได้อย่างเป็นสุข

ไม่ว่าจะมีอะไรใหม่และไม่ว่าจะเกิดผลอย่างไร ย่อมเป็นสิ่งที่สื่อถึงภูมิปัญญาของไทย วัฒนธรรม และอารยธรรมของสังคมไทย ตลอดจนเจตจำนง ของประชาชาติที่จะเป็นหลักฐานจารึกไว้ ในประวัติศาสตร์ไทย และเป็นมรดกตกทอด ไปยังลูกหลานไทยของเราในอนาคต

การมีส่วนร่วมทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย

นางสาวสุภาพร เอี่ยมเสื่อ

(ชนะเลิศการประกวดการพูด ณ โรงเรียนสิงห์บุรี จ.สิงห์บุรี)

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของโลกภายนอกและเศรษฐกิจภายใน ทำให้คนไทยมีหนี้สินเพิ่มขึ้น มีคนตกงานเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าภาวะเศรษฐกิจ กำลังเป็นปัญหายิ่งใหญ่สำหรับรัฐบาลแต่วิถีชีวิตของคนไทย จะไม่ซบเซาตามฐานะทางเศรษฐกิจ ความไม่สมดุลระหว่างรายได้กับรายจ่ายจึงเกิดขึ้น ผู้มีหน้าที่ในการบริหารบ้านเมืองจะต้องเข้ามาจับบทบาทในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนไทย ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นปัญหาต่อเนื่องมาจากปัญหาทางการเมือง ซึ่งจะพูดสุนทรพจน์วันนี้ในหัวข้อเรื่อง.

“การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในวิถีชีวิตของคนไทย”

การเมืองในวิถีชีวิตของคนไทย คือการบริหารประเทศตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการดำเนินชีวิตภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประชาชนทุกคนมีสิทธิ์ออกเสียงในการเลือกสรรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเป็นตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองในวิถีชีวิตของคนไทยทำได้หลายวิธี

1. ประชาชนต้องมีการศึกษาดี มีความรู้ความเข้าใจ คำว่าประชาธิปไตยอย่างถ่องแท้ เพราะประชาธิปไตย คือ ระบอบการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน คำว่าประชาชนในที่นี้มีได้หมายความว่าบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่หมายถึง ปวงชนทั้งชาติ ไม่ว่าจะฐานะอย่างไร ประกอบอาชีพใดก็ตาม ทุกคนมีสิทธิ์ในการปกครองประเทศเท่าเทียมกัน

2. ประชาชนต้องมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ของประชาธิปไตยว่ายอดปรารถนาของประชาธิปไตยคือ ความผาสุกของประชาชน หลักสำคัญของประชาธิปไตยก็คือ การสร้างความเสมอภาคระหว่างบุคคล ทุกคนที่เกิดบนผืนแผ่นดินไทย มีสิทธิเสรีภาพในการดำเนินชีวิตเท่าเทียมกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ประชาชน สามารถรวมตัวกันเป็นกลุ่มเป็นก้อน มีน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อปกป้องผืนแผ่นดินซึ่งเป็นราชอาณาจักรเดียวกัน แบ่งแยกไม่ได้ไว้จนชั่วลูกชั่วหลาน และที่สำคัญประชาธิปไตยเหมาะสมกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนไทยเป็นอย่างยิ่งทั้งนี้ก็เพราะว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีรากฐานมาจากศีลธรรม อันสอดคล้องกับหลักศาสนา ระบอบประชาธิปไตย มีความเคารพในความเป็นธรรม ในเหตุผล มีเมตตาธรรม มีความศรัทธาในมนุษยชาติ และเคารพในเกียรติภูมิแห่งความเป็นมนุษยชน สิ่งเหล่านี้ทำให้ประเทศไทยของเราสามารถรักษา

สถาบัน อันสูงสุดของบ้านเมืองที่พวกเรารักและหวงแหนไว้ได้ นั่นก็คือสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่เป็นจุดเด่นสำคัญ ของระบอบประชาธิปไตยก็คือ การเคารพในสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลประชาชนทุกคนมีความคิดเป็นของตัวเอง รู้จักใช้สิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในการประกอบอาชีพ ในการนับถือศาสนา และแม้แต่การชุมนุมโดยสงบโดยปราศจากอาวุธ เช่นการชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมของสมรรถาคนจนจากภาคอีสาน และการชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องขอความเป็นธรรมของพนักงานรถไฟกับแควคี้ ของสนามกอล์ฟการรถไฟ ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน ทั้งฝ่ายผู้ชุมนุมและฝ่ายรัฐบาล ประชาชนต้องพลอยได้รับผลกระทบตามมาจากการหยุดกิจการเดินรถของการรถไฟ เป็นการกระทำที่แสดงถึงพฤติกรรมของคนไทย ที่ไม่เข้าใจระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เพราะคนไทยส่วนใหญ่ ชอบสบาย ไม่ตรงต่อเวลา ขาดระเบียบวินัย ไม่เห็นแก่ใคร ตัวใครตัวมัน และที่สำคัญ ชอบตัดสินใจด้วยความรู้สึก มากกว่าเหตุผล สิ่งเหล่านี้ต้องได้รับการแก้ไข เพื่อสร้างจิตสำนึกในหน้าที่ของคนที่มีส่วนร่วม ผู้มีหน้าที่ในการบริหารประเทศ ต้องรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ผู้เป็นเจ้าของประเทศ ประชาชนต้องให้ความร่วมมือแก้ไขเศรษฐกิจ พิชิตปัญหา ดีกว่าการสร้างมือบ ให้บอบช้ำกันไปทุกฝ่าย สมกับคำกล่าวที่ว่า

เศรษฐกิจยุคใหม่ ไอ เอ็ม เอฟ

ไทยจึงเจ็บช้ำใจไปทั่วหน้า

เพราะการเมืองเรื่องใหญ่ใครนำพา

ชาติถึงคราปั่นป่วนใคร่ครวญคิด

สองมือร่วมผนึกไทยกันไว้เถิด

การเมืองเปิดเสรีไทยให้มันจิต

ใช้ระบอบประชาธิปไตยไปทั่วทิศ

จงใช้สิทธิเลือกคนดีเป็นผู้แทน

ตัวอย่าง

บทกลอนของนักเรียนที่เข้าร่วมประกวดการพูดและการแข่งขันโต้วาที

เมืองลับสนคนรุ่นใหม่คล้ายสิ้นหวัง	เพราะเราเดินตามหลังพวกมูสา
ผลสุดท้ายก็เป็นทาสอเมริกา	หนี้ค้อลล่าร์ท่วมหัวตัวประกัน
ประชาธิปไตยของไทยจะบานเบิก	ถ้าทุกคนลดละเลิก โลก โทสัน
อีกโมหะก็จะลดหมดโดยพลัน	ประชาไทยเรานั้นจะรุ่งเรือง

น.ส.รุ่งทิพย์ พระนารายณ์ ร.ร.ครบุรี จ.นครราชสีมา

จากวันนั้นถึงวันนี้ 60 ปีกว่า	สร้างประชาธิปไตย คงมั่น
ธรรมรัฐ อยู่คู่ไทย นานเท่านั้น	ประชาธิปไตย แบ่งบานในแดนทอง
ร่วมปลูกฝังประชาธิปไตยลงสายเลือด	ไม้เงื้อเงือคใส่ใจในวิถี
สร้างทุกคนมีความรู้ คู่ชีวี	เป็นเครื่องชี้ประชาธิปไตยไทยเอ๋ย

ร.ร.หนองงูเห่าล้อมพิทยาคม จ.นครราชสีมา

อันความคิด การกระทำ และคำพูด	สิ่งพิสูจน์คือสอดคล้องฟ้องประสาน
คิด พูด ทำคำจูนไทยตลอดกาล	จึงเรียกขานแน่จริงแท้ “ส.สไทย”

น.ส.สัตตบงกช ณ ราช ร.ร.เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการบางใหญ่

ดอกประชาธิปไตยบานแล้ว	เสียงยินแว่วเวียงหวังกังวานหวาน
กลีบสิทธิเสรีเริ่มคลี่บาน	เราลูกหลานจะได้กินอยู่ดี

น.ส.วัชรภรณ์ ดวงกลาง โรงเรียนโชคชัยสามัคคี

ขอประกาศ ธรรมรงค์ ณ ตรงนี้
จงเข้าไปมีส่วนร่วมพัฒนา

จะปฏิเสธ ไม่รู้ คุกไม่ได้
บรรพบุรุษเป็นแบบอย่าง ต้องเทิดทูน
เราต้องไปกากบาท คราชาติเลือกตั้ง
มีฐานะ ไม่เสียสละ ไม่ใส่ใจ

พี่น้องไทย จงรักชาติ ศาสนา
จงศึกษาให้ท่องแท้ แน่รัฐธรรมนูญ
สายเลือดไทยต้องเข้มข้น ไม่หล่นสูญ
ไม่ให้สูญจากแผ่นดิน สิ้นชื่อไทย
อย่างไรนั่งทับสิทธิ์ไม่เสื่อมใส
เคียงชาติไทยจะวายวอดขอแผ่นดิน

น.ส.ศศิธร พรมน้อย ร.ร โพนพิทยาคม

เศรษฐกิจยุคใหม่ ไอ เอ็ม เอฟ
เพราะการเมืองเรื่องใหญ่ใครนำพา
สองมือร่วมผนึกไทยกันไว้เถิด
ใช้ระบอบประชาธิปไตยไปทั่วทิศ

ไทยจึงเจ็บหัวใจไปทั่วหน้า
ชาติ ถึงคราปั่น ป่วน ใคร่ครวญคิด
การเมืองเปิดเสรีไทย ให้มันจิต
จงใช้สิทธิเลือกคนดีเป็นผู้แทน

น.ส.สุภาพร เอี่ยมเสื่อ ร.ร.สิงห์บุรี

อยากเห็นประชาธิปไตย
เป็นความหวังของเราชาวประชา
ยามเมื่อไปใช้เสียงใช้สิทธิ์
พิจารณาให้ถี่ถ้วนควรเลือกใคร

ในเมืองไทยของเราก้าวหน้า
จงช่วยกันพัฒนาประชาธิปไตย
อย่าเห็นแก่อำมิสเป็นใหญ่
สร้างประชาธิปไตยด้วยมือเรา

นายวิจิตร นามเวช ร.ร. ศรีเมืองพิทยาคาร อุบลราชธานี

การเมือง	เรื่องของเรา	อย่าให้เขา	ใครเล่าขาน
ชาติไทย	ไร้เทียมทาน	อดีตกาล	ก็เกรียงไกร
ไม่เสีย	เอกราช	ตกเป็นาส	ของชาติไหน
ประวัติ	อันยาวไกล	ล้วนรักใคร่	สามัคคี
ยี่ดชาติ	ศาสนกษัตริย์	เป็นสมบัติ	วัดศักดิ์ศรี
การเมือง	กับชีวิต	คือวิถี	ที่ผูกพัน

น.ส.รัชนี ใจแก้ว ม.6 ร.ร.โพธิ์ไทร อุดรราชธานี

การเมืองเป็นเรื่องไม่แน่นอน
มาวันนี้การเมืองได้เปลี่ยนแปลง
เพราะการเมืองเกี่ยวข้องกับชีวิต
เมื่อไม่รู้ หูตาไม่กว้างไกล
การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองควรต้องรู้
ว่าเราควรดำเนินไปอย่างไร

พึงสังวรณคนไทยต้องใจแข็ง
อย่าเสแสร้งทำไม่รู้ หูตามัว
มันลิจิตให้คนเป็นโฉน
แล้วเหตุใดประเทศไทยจะพัฒนา
มันจะนำสู่ชีวิต ให้สดใส
นี่แหละวิถีไทยในปัจจุบัน

น.ส.สุกัญญา รongเมือง ร.ร.เขมราชพิทยาคม อุดรราชธานี

คนไทยในยุคใหม่ ณ.วันนี้
เริ่มสร้างบ้านแปลงเมืองศรีวิไล
ประชาธิปไตยของไทยให้ก้าวหน้า
วิถีชีวิตชาวไทยไม่อับจน

ต่างมากมีความคิดจิตตสมัย
ร่วมใจพัฒนาประชาชน
รัฐธรรมนูญหนาออกใหม่ไม่สับสน
เพราะทุกคนรู้หน้าที่มีวินัย

น.ส.อาภรณ์ ไชยตะมาตร์ ร.ร.ธาตุนารายณ์วิทยา สกลนคร

วิถีไทยบ่งจิตใจคนทั้งชาติ
 ดันฉบับแห่งความงามล้ำค่าไทย

มีอำนาจปกครองสองไสว
 เป็นเกียรติไว้ให้ลูกหลานสืบสานเอย

น.ส.นงศ์นุช ดอกสอน ร.ร.ศรีราชาพิทยาคม อุตรธานี

ก็ยามอยู่คู่ฟ้าอย่าสงสัย
 ชาวสยาม นำสยามเหมือนนำเรือ
 เรามารวมรักสมัคครหูน
 ให้สยามยิ่งยงธำรงชัย

เพราะชาติไทยเป็นไทไปทุกเมื่อ
 ผ่านแก่งเกาะเพราะเพื่อชาติพ้นภัย
 วางรัฐธรรมนูญสถาปนาพาราใหม่
 ให้คงไทยตราบดินสิ้นชีวา

น.ส.ดาวณัชฌา แก้ววันนา ร.ร.ประจักษ์ศิลปาคม อุตรธานี

วิถีชีวิตไทยในวันนี้ ทุกชีวี
 ค่าครองชีพแพงนักชักรรวน

วุ่นวาย ใจปั่นป่วน
 ความผันผวน การเมืองไทย ใจระอา

น.ส.เกษรา จันทะสงเคราะห์ ม.5/1 ร.ร.หนองแสงวิทยศึกษา อุตรธานี

บทบาทหน้าที่ประชาธิปไตย
 วิถีไทยเพื่อคนไทยไม่ปล่อยวาง

ร่วมใจพิทักษ์สิทธิ์คิดสร้าง
 บุกเบิกทางก้าวไปนำไทยเจริญ

ร.ร.กุมภวาปี อุตรธานี

เพื่อนเอ๋ย.....
 ตายนั้่นสร้างหนทางอันตราดรีง
 ขอให้เจ้าจงเกิดใหม่
 เพื่อสืบเชื้อต่อเนื้อวันเวลา

ไม่เปล่าเลยกับการตายในครั้งหนึ่ง
 ขึ้นสู่ความลึกซึ้งในวันนี้
 ในจิตวิญญาณคนหาญกล้า
 บนสายใยปรารถนาอันยาวไกล

นายรัชพล ชนะนนท์ ร.ร.ระยองวิทยาคม

ดำเนินชีวิตเรียบง่าย
 เป็นนักประชาธิปไตยที่แท้จริง
 สร้างครอบครัว รักท้องถิ่น ถิ่นที่อยู่
 สร้างคน สร้างชาติ สู่สากล

คนไทยมีน้ำใจใหญ่ยิ่ง
 ชายหรือหญิงมุ่งมั่นดำรงตน
 มุ่งกอบกู้ ทวนอำนาจ ที่ลื้อฉด
 นำไทยพ้น ผ่านพองภัย ไทยรุ่งเรือง

ร.ร.เพ็ร็ภษ มาตา วิทยา จ.ระยอง

เราคนไทยมี ชาติ ศาสน์ กษัตริย์
 การเมืองไทยคนไทยต้องร่วมกัน

ต้องยืนหยัดเพื่อส่วนรวมร่วมสร้างฝัน
 รัฐธรรมนูญเรานั้นจักมั่นคง

น.ส.นิตยา งอยแพง ร.ร.สกลราชวิทยานุกูล 2 สกลนคร

ในวิถีชีวิตคนไทยนั้น
 นับแต่แรกเกิดจนวันตาย
 ศิลปวัฒนธรรมนั้นก็ใช่
 ล้วนสะท้อนให้เห็นเด่นชัดว่า

ล้วนผูกพันกับการเมืองอย่างมากหลาย
 มีส่วนร่วมมากมายดังกล่าวมา
 จาริต สังคมไซร้ก็เล่าหนา
 ทุกชีวมมีส่วนร่วมในการเมือง

ร.ร.บางระจันวิทยา สิงห์บุรี

ยุคไทยไฮเทค
รักประชาธิปไตย

รุ่นใหม่รุ่นใหม่เล็ก
เพื่อเมืองไทย และทุกคน

น.ส.สุวรรณ ประเสริฐ ร.ร.หนองแดงวิทยาคม อุดรธานี

“เกิดเป็นไทยได้กลางเหนืออีสานสุด
ถิ่นขวานทองผ่องผุดสุดสวยงาม
ประชากรราษฎร์หลากหลายล้วนอยู่สุข
เศรษฐกิจ ชาติแยะ แก่ช่วยกัน
ถึงเวลามาสนใจการเมืองเถิด
อย่าขายสิทธิ ขายเสียง เยี่ยงผ่านมา

ไทยเมืองพุทธสุดสง่าฟ้าสยาม
ทุกเขตคามเราร่วมจิตสิทธิเทียมกัน
ห่างไกลทุกข์แต่ปีนี้มาผกผัน
คนไทยนั้นต้องช่วยไทยให้พัฒนา
อย่าให้เกิดวิกฤตการณ์ที่หนักหนา
แล้วจะพาชาติไทยให้รุ่งเรือง”

น.ส.ประวารุณี พิงสว่าง ร.ร.ห้วยเก็งพิทยาคาร อุดรธานี

การเมืองของไทยในวันนี้
ซื้อสิทธิ์ขายเสียงก็คือเรา
สิ่งที่แก้ไขได้ในตอนนี้
ประเทศชาติจะรุ่งเรืองในฉบับปล้น

เศรษฐกิจไม่ดีโทษใครเล่า
จะไปโทษใครเล่าก็เท่านั้น
เลือกคนดีมาไว้รับใช้ท่าน
ร่วมมือกันตามวิถีของเมืองไทย

น.ส.อรทัย เทพวงษ์ ร.ร.ป่าโมกข์วิทยาภูมิ อ่างทอง

บุญเลิศล้ำเป็นคนไทยในชาติหนึ่ง
การเมืองหรือคือวิถีชีวิตไทย

ควรคำนึงหน้าที่พร้อมพลีให้
จงพร้อมใจสร้างสรรค์บ้านเมืองเรา

น.ส.พลอยไพลิน ราษฎร์ฤกษ์ ร.ร.สตรีอ่างทอง จ.อ่างทอง

เมื่อทุกท่านมีสิทธิโปรดใช้สิทธิ
ประเทศชาติเราจะไม่ยั่งยืน

อย่าริคิดขายสิทธิให้คนอื่น
โปรดจงตื่นมาใช้สิทธิของท่านเอง

นายชัยวัฒน์ พรหมสิทธิ์ ม. 3 ร.ร.คงมะไปวิทยา จ.สกลนคร

ชาติไทยคืออิสระ
อ่อนโยนและแจ่มใส

มีธรรมะน้อมนำใจ
เอื้ออารีไมตรีกัน

ร.ร.ค่ายบางระจันวิทยาคม จ.สิงห์บุรี

ประเพณี ศรีไทย ไม่ตกต่ำ
เอกลักษณ์ เอกราช ชาติไพบูลย์
แม้การเมือง หมุนเวียน เปลี่ยนรูปบ้าง
มีส่วนร่วม ทางการเมือง เรื่องสำคัญ

วัฒนธรรม ชาติไทย ไม่เสื่อมสูญ
ช่วยเพิ่มพูน ชีวิตไทย ในปัจจุบัน
แต่โครงสร้าง ประชาธิปไตย ไทยมั่นคง
หากทุกท่านร่วมใจ ชาติไทยเจริญ

น.ส.ศุภรัตน์ โชคลาภ ร.ร.ท่าช้างวิทยาคาร จ.สิงห์บุรี

วิถีชีวิตคนไทยเวลานี้
ต้องศึกษาการเมืองร่วมกันไป

จะนั่งอยู่กับที่ก็หาไม่
เพราะเราเป็นคนไทยร้อยเปอร์เซ็นต์

นายเอกชัย แก้วไตรรัตน์ ม6/6 ร.ร.ชลราษฎรบำรุง จ.ชลบุรี

เศรษฐกิจพอกินดินนาข้าว
ชีวิตไทยเกิดธรรมคุณความดี

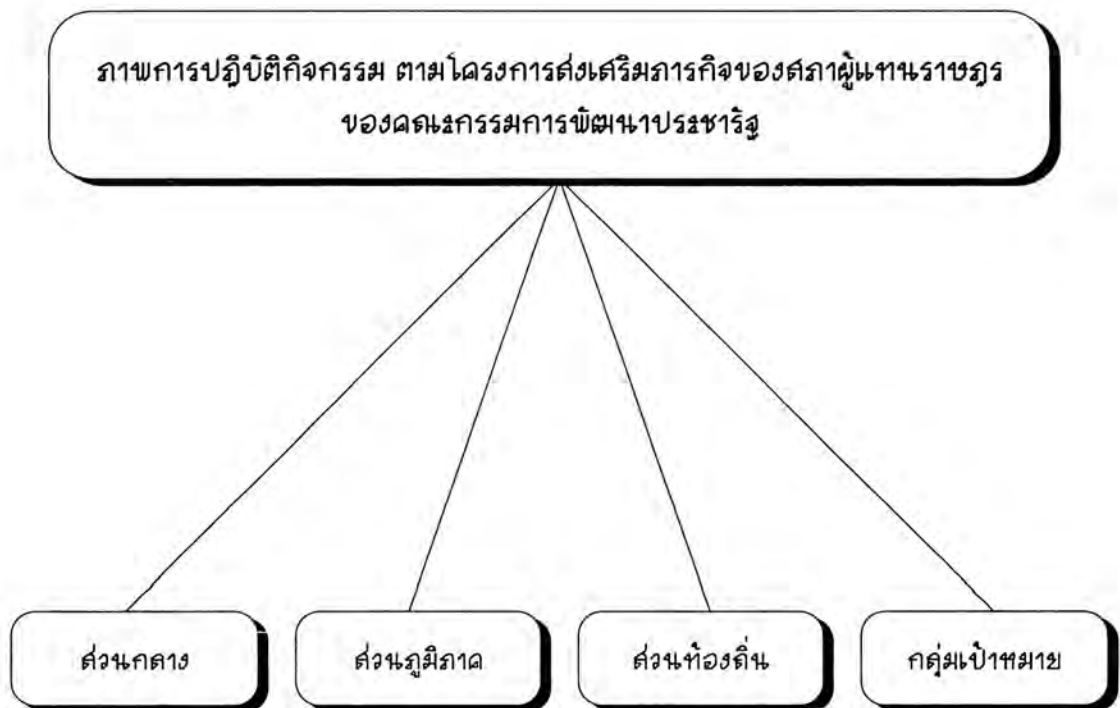
พุทธธรรมเหนี่ยวนำนำวิถี
เมตตาธรรมนำชี้ประชาธิปไตย

ร.ร.โนนค้อ วิทยาคม

เราอยู่ร่วมกันฉันพี่น้อง
ใช้ปัญญาแก้ปัญหาพาเข้าใจ
รู้หน้าที่มีวินัยไม่ละเมิด
นี่คือสังคมของผองปวงชน

เราปรองดองถ้อยที่ถ้อยอาศัย
เคารพในกฎเกณฑ์เห็นค่าคน
ก่อยังเกิดสิ่งใดไม่สับสน
ที่เกิดคนเทิดค่าประชาธิปไตย

นายสุพรรณ สอนสิทธิ์ ร.ร.เสิงสาง นครราชสีมา

การเยี่ยมชมและรับฟังการบรรยายเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและปัญหาของจังหวัดขอนแก่น ณ ศาลากลางจังหวัดขอนแก่น ในวันที่ 3 มิถุนายน 2541

การเยี่ยมชมและรับฟังการบรรยายเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและปัญหาของจังหวัดอ่างทอง ณ ศาลากลางจังหวัดอ่างทอง ในวันที่ 7 กรกฎาคม 2541

ประธานคณะกรรมการฯ มอบ “มุขรัฐสภา” ให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง ณ ศาลากลางจังหวัดอ่างทอง

การเยี่ยมชมและรับฟังการบรรยายเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและปัญหาของจังหวัดบึงกาฬ และมอบ “มุขรัฐสภา” ณ ศาลากลางจังหวัดบึงกาฬ ในวันที่ 14 กรกฎาคม 2541

นิทรรศการ “มุมนิติสภา” ให้ความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญและรัฐสภาไทย ณ โรงเรียนอ่างทองบัณฑิตโรจน์วิทยาตาม ในวันที่ 7 กรกฎาคม 2541

นิทรรศการ “มุมนิติสภา” ให้ความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญและรัฐสภาไทย ณ โรงเรียนสตรีรัตนทบุรี ในวันที่ 13 กรกฎาคม 2541

หนังสือและเอกสารที่โครงการฯ นำไปมอบให้โรงเรียนเพื่อจัดเป็น “มุมรัฐสภา”

ผู้อำนวยการโรงเรียนกล่าวรายงานแก่ประธานคณะกรรมการฯ

ประธานคณะกรรมการฯ กล่าวปาฐกถาพิเศษแก่นักเรียน

ประธานคณะกรรมการฯ มอบ “มูมรัฐสภา” ให้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียน

ประธานคณะกรรมการฯ มอบ “มูมรัฐสภา”
ให้แก่ตัวแทนอาจารย์โรงเรียนที่นำเด็กนักเรียนมาเข้าร่วมโครงการฯ

คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตยรัฐถ่ายรูปร่วมกับตัวแทนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ

นักเรียนที่เข้าร่วมแข่งขันประกวดการพูดเสวนาสอบทความ

ประธานคณะกรรมการฯ มอบรางวัลและใบประกาศเกียรติคุณ
แก่นักเรียนที่ชนะเลิศการประกวดการพูดเสนอบทความ

กิจกรรมของโครงการฯ การประกวดโต้วาที
ซึ่งนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ให้ความสนใจ

เด็กนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการโต้วาที
โรงเรียนสิงห์บุรี ในวันที่ 6 กรกฎาคม 2541

ประธานคณะกรรมการฯ มอบรางวัลแก่นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการโต้วาที

ประธานคณะกรรมการฯ ได้ให้สัมภาษณ์แก่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ซึ่งให้ความร่วมมือแก่คณะกรรมการฯ ในการถ่ายทอดเสียงการปฏิบัติการกิจ ภายใต้โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรทุกครั้งที่มีการดำเนินกิจกรรม ตลอดโครงการฯ ในปี 2541

การอบรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต.
เรื่อง “การมีส่วนร่วมในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ”
ที่ อ.นางรอง และ อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.บุรีรัมย์
เป็นกิจกรรมหนึ่งในโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

นายอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จ.บุรีรัมย์ กล่าวรายงาน

วิทยากรจากส่วนราชการต่างๆ ให้ความรู้แก่ผู้รับการอบรม

นายอำเภอหนองงอแงรายงานต่อรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1

รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ 1 ปกฐกภาพพิเศษ

คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตยและข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 เยี่ยมชมและรับฟังบรรยายพิเศษ ณ กองบัญชาการทหารสูงสุด
 ในวันพฤหัสบดีที่ 20 สิงหาคม 2541

คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐและข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เยี่ยมชมหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์
ในวันอังคารที่ 1 กันยายน 2541

คณะกรรมการพัฒนาประชารัฐและข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เยี่ยมชมหนังสือพิมพ์มติชน
ในวันพุธที่ 2 กันยายน 2541

คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตยและข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เยี่ยมชมสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท. (ทนสองแฉม)
ในวันพฤหัสบดีที่ 3 กันยายน 2541

คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตยและข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เยี่ยมชมสถานีโทรทัศน์สีทองทัพบก ช่อง 7
ในวันอังคารที่ 15 กันยายน 2541

แบบสอบถามการบริหารและการใช้ “ มุมรัฐสภา ”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบการใช้ประโยชน์ และข้อมูลจาก “มุมรัฐสภา”
2. เพื่อทราบประเภทของเอกสารและเนื้อหาของข้อมูลตามความต้องการของนักเรียนและสถานศึกษา
3. เป็นการติดตามความคืบหน้าของการจัด “มุมรัฐสภา” เพื่อประกอบการประเมินผลโครงการฯของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
4. เพื่อเป็นการประสานงานและการจัดส่งข้อมูลเอกสารของสภาผู้แทนราษฎรให้กับสถานศึกษาของท่าน เพื่อใช้ในกิจกรรม “มุมรัฐสภา” ต่อไป

หมายเหตุ

ขอความกรุณาจากสถานศึกษาของท่านส่งภาพถ่าย “มุมรัฐสภา” ขนาด 4 X 6 นิ้ว อย่างน้อย 1 ภาพ มาพร้อมกับแบบสอบถามฉบับนี้ พร้อมทั้งเขียนชื่อสถานศึกษา และที่อยู่ไว้ด้านหลังของภาพถ่ายด้วย จักขอบคุนยิ่ง

คำชี้แจง

โปรดให้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน
โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพ
ของท่านเพียงช่องใดช่องหนึ่ง หรือเติมข้อความลงใน
ช่องว่างที่กำหนดไว้

สำหรับเจ้าหน้าที่

1. สถานศึกษา/ โรงเรียน

อำเภอ

จังหวัด

โทรศัพท์ของสถานศึกษา

2. ประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม

- หัวหน้าสถานศึกษา/ หรือผู้ช่วย
- ครู - อาจารย์ประจำวิชา (ระบุ)
- ครู - อาจารย์บรรณารักษ์
- นักเรียน (ระบุชั้น)
- อื่น ๆ (ระบุ)

3. ภายในโรงเรียนของท่านมีการจัดมุมรัฐสภาไว้ ณ ที่ใด

- มุมหนึ่งของห้องสมุด
- บริเวณอาคารเอนกประสงค์
- บริเวณอาคารหรือห้องกิจกรรม
- อื่น ๆ (ระบุ)

4. เนื้อที่ที่ใช้จัด “มุมรัฐสภา” โดยประมาณ ตารางเมตร

5. ผู้ควบคุมดูแล รับผิดชอบ “มูมรัฐสภา” ในสถานศึกษาของท่านคือใคร

- หัวหน้าสถานศึกษา
- ครู - อาจารย์ประจำวิชา (ระบุ)
- ครู - อาจารย์บรรณารักษ์
- คณะกรรมการหรือกลุ่มครู - อาจารย์ที่ได้รับหน้าที่
รับผิดชอบพิเศษ
- กลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการกิจกรรมของสถานศึกษา
- อื่น ๆ (ระบุ)

6. นอกเหนือจากเอกสารที่ได้รับมอบจาก “มูมรัฐสภา” ภายในห้องสมุด
ของท่านมีหนังสือด้านการเมืองหรือไม่

- ไม่มี
- มี (ตอบในช่องต่อไป)
- เพียงพอ
- ไม่เพียงพอ

7. หนังสือและข้อมูลจาก “มูมรัฐสภา” มีบริการเพื่อการยืม - คืน หรือไม่

- มี
- ไม่มี

8. ตั้งแต่มีการรับมอบและจัด “มูมรัฐสภา” มีการใช้ประโยชน์จากมูมรัฐสภา
ระดับใด

- มาก
- ปานกลาง
- น้อย

9. จากการสังเกตการใช้ข้อมูลจาก “มุมรัฐสภา” ของท่าน ท่านเห็นว่า ประเภทของผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นใคร

- ครู - อาจารย์
- เพื่อนนักเรียนด้วยกัน (โปรดระบุระดับชั้นเท่าที่พอจะสังเกตได้)
- อื่น ๆ (ระบุ)

10. ความถี่ของการใช้ข้อมูลจาก “มุมรัฐสภา” โดยประมาณครั้ง/เดือน (ทั้งนี้ให้นับจำนวนครั้งของการใช้ โดยไม่ยึดถือจำนวนของคน)

- น้อยกว่า 10 ครั้ง
- มากกว่า 10 ครั้ง แต่ไม่เกิน 20 ครั้ง
- มากกว่า 20 ครั้ง แต่ไม่เกิน 30 ครั้ง
- มากกว่า 30 ครั้ง แต่ไม่เกิน 40 ครั้ง
- มากกว่า 40 ครั้ง แต่ไม่เกิน 50 ครั้ง
- 50 ครั้ง ขึ้นไป

11. ประเภทของหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ที่มีอยู่ใน “มุมรัฐสภา” ที่ท่านเคยใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ประวัติรัฐธรรมนูญ
- ร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.)
- รัฐธรรมนูญ (เล่มเขียว)
- รัฐธรรมนูญ
- รวมกฎหมาย
- พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- พระราชบัญญัติพรกการเมือง
- นิติบัญญัติ ฉบับที่ 13 พ.ร.บ.ส่งเสริมการฝึกอาชีพ พ.ศ. 2537
- นิติบัญญัติ ฉบับที่ 14 พ.ร.บ.เงินทดแทน พ.ศ. 2537

- ข้อบังคับการประชุม
- รายงานการประชุมสภา
- เพิ่มกระทู้ถาม - ญัตติ
- สรุปประเด็นและปัญหาในการพิจารณาของคณะตุลาการ
- อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกรรมาธิการ
- 60 ปี รัฐสภาไทย
- รัฐสภาไทย
- ระบบงานรัฐสภา
- โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- สรุปผลงานสภาผู้แทนราษฎร
- สรุปผลงานวุฒิสภา
- ประวัติรัชกาลที่ 7
- ประวัติ ประชาน และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 1 - 19
- พระมหาชนก
- การเมืองเรื่องของคน
- รัฐสภาสาร
- เอกสารข่าวรัฐสภา
- รายงานการวิจัย เรื่อง ฐานข้อมูลสารบบกฎหมายรัฐธรรมนูญไทยและข้อบังคับการประชุม
- รายงานการวิจัย เรื่อง ทิศนคติของสมาชิกรัฐสภากับการจัดตั้งสถาบันผู้ตรวจการรัฐสภา : ศึกษาในแง่ของโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การจัดองค์การ กระบวนการดำเนินงานและกฎหมายรองรับ
- คู่มือการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล ประกอบการวิจัย เรื่อง ศักยภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของจังหวัดเพื่อการพัฒนาสถาบันนิติบัญญัติ
- รวบรวมคัดย่อผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ : ด้านการเมืองการปกครอง 2537

อื่น ๆ ระบุ

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.

12. ปัญหาและอุปสรรคจากการบริหารจัดการ “มูมรัฐสภา” คือ
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

--	--	--	--	--	--	--

- ขาดการส่งเสริมการใช้ประโยชน์
- ครู - อาจารย์และนักเรียนไม่รู้ว่ามีโครงการจัด “มูมรัฐสภา”
- ขาดการประชาสัมพันธ์ว่า “มูมรัฐสภา” มีประโยชน์และสาระด้านใด
- สถานที่ที่จัด “มูมรัฐสภา” ไม่เอื้อต่อการใช้บริการและกินคั่ว
- เนื้อหาของข้อมูลจาก “มูมรัฐสภา” ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร
- ไม่เกิดสภาพปัญหา
- มีปัญหานอกเหนือที่ระบุนมา คือ

13. รายการวัสดุ - เอกสาร - สิ่งพิมพ์ ฯลฯ ที่มีความประสงค์ขอเพิ่มเติม

1.
2.
3.
4.
5.

14. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับ “มูมรัฐสภา” และรูปแบบการปรับปรุง
กิจกรรมอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15. สถานศึกษาของท่าน มีการจัดกลุ่ม - ชมรมหรือสมาคมที่ดำเนิน
กิจกรรมเกี่ยวข้องกับประชาธิปไตยหรือไม่ ถ้ามีใช้ชื่อว่าอะไรและมี
สมาชิกจำนวนกี่คน

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณต่อการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
และกรุณาส่งคืนแบบสอบถามฉบับนี้ทางไปรษณีย์ โดยนำ
แบบสอบถามและภาพถ่ายมูมรัฐสภาใส่ในซองที่แนบมาด้วยนี้

รายงานการประเมินสภาพการบริหารและการใช้ “มูมรัฐสภา”

ความเป็นมา

จากการที่คณะกรรมการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร โดยคำริชชอบรองฯ พลต. ประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายวันมูหะมัด นอร์มะทา) ในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร โดยมอบหมายให้ พลต. รองประธานสภาผู้แทนราษฎร (นายโสภณ เพชรสว่าง) เป็นประธานคณะกรรมการฯ ดำเนินงาน

ในภารกิจดังกล่าวได้มุ่งเน้นให้กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ของจังหวัดต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรม พร้อมทั้งได้มอบ “มูมรัฐสภา” อันเป็นเอกสารหนังสือ สิ่งพิมพ์ที่มีสาระเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญระบบงานรัฐสภา และกิจกรรมของสภาผู้แทนราษฎร ฯลฯ เป็นอาทิ เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้า แก่ ครู อาจารย์ นักเรียน และประชาชนทั่วไป ทั้งนี้มุ่งหวังให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวเกิดความรู้ ความเข้าใจที่ตรงแท้และเกิดทัศนคติที่ดีต่อระบบการเมือง สภาผู้แทนราษฎร อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้เกิดความสนใจต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่างๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

1. เพื่อทราบการใช้ประโยชน์ และข้อมูลจาก “มูมรัฐสภา”
2. เพื่อทราบประเภทของเอกสารและเนื้อหาของข้อมูลตามความต้องการของนักเรียนและสถานศึกษา
3. เป็นการติดตามความคืบหน้าของการจัด “มูมรัฐสภา” เพื่อประกอบการประเมินผลโครงการฯ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
4. เพื่อเป็นการประสานงานและการจัดส่งข้อมูลเอกสารของสภาผู้แทนราษฎรให้กับสถานศึกษาเพื่อใช้ในกิจกรรม “มูมรัฐสภา” ต่อไป

รูปแบบและวิธีการประเมิน

ดำเนินการประเมินจากเครื่องมือประเภทแบบสอบถามเพื่อค้นหาสภาพการบริหาร และการให้บริการมูมรัฐสภา ตลอดจนการพิจารณาจากภาพถ่าย “มูมรัฐสภา” ที่ทางสถานศึกษาแต่ละแห่งจัดส่งมา ซึ่งในการประเมินดำเนินการประเมินจากสถานศึกษาต่างๆ ในภาพรวบรายภาค

แสดงผลการประเมิน

ตาราง 1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้กลับคืน จำแนกตามกลุ่มโรงเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมรายภาค

กลุ่มโรงเรียนตามภาค	จำนวนแบบสอบถาม		
	ส่งไป	ได้คืน	ร้อยละ
เหนือ	20	10	50
ตะวันออก	20	19	95
ตะวันออกเฉียงเหนือ	440	271	62
ใต้	20	10	50
รวม	500	310	62

ตาราง 2 แสดงประเภทของการตอบจากข้อคำถามรายชื่อ ของกลุ่มโรงเรียน ภาคเหนือ

ข้อคำถาม	ความถี่	ร้อยละ
1. สถานที่ที่ใช้จัดมูมรัฐสภา		
@ มุมหนึ่งของห้องสมุด	10	100
@ บริเวณอาคารเอนกประสงค์	0	0
@ บริเวณอาคารหรือห้องกิจกรรม	0	0
@ อื่น ๆ	0	0
2. ผู้รับผิดชอบ “มูมรัฐสภา” ในสถานศึกษา		
@ หัวหน้าสถานศึกษา	0	0
@ ครู - อาจารย์ประจำวิชา	0	0
@ ครู - อาจารย์บรรณารักษ์	99	0
@ คณะกรรมการหรือกลุ่มครู - อาจารย์ที่ได้รับหน้าที่ รับผิดชอบพิเศษ	0	0
@ กลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการกิจกรรมของสถานศึกษา	11	0
3. เนื้อที่ที่ใช้จัด “มูมรัฐสภา”		
@ น้อยกว่า 10 ตารางเมตร	1	10
@ 11 - 20 ตารางเมตร	3	30
@ 21 - 30 ตารางเมตร	5	50
@ 31 - 40 ตารางเมตร	1	10
@ 41 - 50 ตารางเมตร	0	00
@ 50 ตารางเมตร ขึ้นไป	0	00
4. ความเพียงพอของหนังสือด้านการเมืองการปกครองภายในห้องสมุด		
@ ไม่มี	0	00
@ มี	10	100
@ เพียงพอ	0	00
@ ไม่เพียงพอ	10	100

ข้อคำถาม	ความถี่	ร้อยละ
5. การให้บริการยืม - คืนหนังสือและเอกสารจาก “มูมรัฐสภา”		
@ มี	10	100
@ ไม่มี	0	0
6. ระดับการใช้ประโยชน์จาก “มูมรัฐสภา”		
@ มาก	1	10
@ ปานกลาง	9	90
@ น้อย	0	00
7. ประเภทของผู้ใช้ “มูมรัฐสภา”		
@ ครู - อาจารย์	3	30
@ นักเรียน	7	70
@ อื่น ๆ	0	00
8. ระดับการใช้ “มูมรัฐสภา” / เดือน		
@ น้อยกว่า 10 ครั้ง	1	10
@ มากกว่า 10 ครั้ง แต่ไม่เกิน 20 ครั้ง	8	80
@ มากกว่า 20 ครั้ง แต่ไม่เกิน 30 ครั้ง	1	10
@ มากกว่า 30 ครั้ง แต่ไม่เกิน 40 ครั้ง	0	00
@ 40 ครั้งขึ้นไป	0	00

ชื่อคำถาม	ความถี่	ร้อยละ
9. ความถี่ของรายการ หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ที่มีการใช้		
@ ประวัติรัฐธรรมนูญ	5	50
@ ร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.)	0	00
@ รัฐธรรมนูญ (เล่มเขียว)	3	30
@ รัฐธรรมนูญ	5	50
@ รวมกฎหมาย	0	00
@ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	0	00
@ พระราชบัญญัติพรกการเมือง	0	00
@ นิติบัญญัติ ฉบับที่ 13 พ.ร.บ.ส่งเสริมการฝึกอาชีพ พ.ศ. 2537	0	00
@ นิติบัญญัติ ฉบับที่ 14 พ.ร.บ.เงินทดแทน พ.ศ. 2537	0	00
@ ข้อบังคับการประชุม	0	00
@ รายงานการประชุมสภาฯ	0	00
@ แฟ้มกระทู้ถาม - ญัตติ	0	00
@ สรุปประเด็นและปัญหาในการพิจารณาของคณะตุลาการ	0	00
@ อ่างานหน้าที่เกี่ยวกับกรรมการ	2	20
@ 60 ปี รัฐสภาไทย	1	10
@ รัฐสภาไทย	1	10
@ ระบบงานรัฐสภา	0	00
@ โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร	0	00
@ สรุปผลงานสภาผู้แทนราษฎร	0	00
@ สรุปผลงานวุฒิสภา	0	00
@ ประวัติรัชกาลที่ 7	5	50
@ ประวัติ ประธาน และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 1-19	0	00
@ พระมหากษัตริย์	5	50
@ การเมืองเรื่องของคน	0	00
@ รัฐสภาสาร	0	00

ข้อคำถาม	ความถี่	ร้อยละ
10. ปัญหาและอุปสรรค จากการบริหารจัดการ “มูมรัฐสภา”		
@ ขาดการส่งเสริมการใช้ประโยชน์	1	10
@ ครู - อาจารย์และนักเรียนไม่รู้ว่ามีโครงการจัด “มูมรัฐสภา”	6	60
@ ขาดการประชาสัมพันธ์ว่า “มูมรัฐสภา” มีประโยชน์และ สาระด้านใด	2	20
@ สถานที่ใช้จัด “มูมรัฐสภา” ไม่เอื้อต่อการใช้บริการและ ค้นคว้า		
@ เนื้อหาของข้อมูลจาก “มูมรัฐสภา” ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ของหลักสูตร	1	10

ตาราง 2 แสดงประเภทของการตอบจากข้อคำถามรายชื่อ ของกลุ่มโรงเรียน ภาคตะวันออก

ข้อคำถาม	ความถี่	ร้อยละ
1. สถานที่ที่ใช้จัดมูมรัฐสภา		
@ มุมหนึ่งของห้องสมุด	19	100
@ บริเวณอาคารเอนกประสงค์	0	00
@ บริเวณอาคารหรือห้องกิจกรรม	0	00
@ อื่น ๆ	0	00
2. ผู้รับผิดชอบ “มูมรัฐสภา” ในสถานศึกษา		
@ หัวหน้าสถานศึกษา	0	00
@ ครู - อาจารย์ประจำวิชา	0	00
@ ครู - อาจารย์บรรณารักษ์	19	100
@ คณะกรรมการหรือกลุ่มครู - อาจารย์ที่ได้รับหน้าที่ รับผิดชอบพิเศษ	0	00
@ กลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วม โครงการกิจกรรมของสถานศึกษา	0	00
3. เนื้อที่ที่ใช้จัด “มูมรัฐสภา”		
@ น้อยกว่า 10 ตารางเมตร	0	00
@ 11 - 20 ตารางเมตร	11	58
@ 21 - 30 ตารางเมตร	8	42
@ 31 - 40 ตารางเมตร	0	00
@ 41 - 50 ตารางเมตร	0	00
@ 50 ตารางเมตร ขึ้นไป	0	00
4. ความเพียงพอของหนังสือด้านการเมืองการปกครองภายในห้องสมุด		
@ ไม่มี	0	00
@ มี	19	100
@ เพียงพอ	0	00
@ ไม่เพียงพอ	19	100

ข้อคำถาม	ความถี่	ร้อยละ
5. การให้บริการยืม - คืนหนังสือและเอกสารจาก “มูมรัฐสภา”		
@ มี	19	100
@ ไม่มี	0	0
6. ระดับการใช้ประโยชน์จาก “มูมรัฐสภา”		
@ มาก	1	5.2
@ ปานกลาง	18	95
@ น้อย	0	00
7. ประเภทของผู้ใช้ “มูมรัฐสภา”		
@ ครู - อาจารย์	4	21
@ นักเรียน	15	79
@ อื่น ๆ	0	00
8. ระดับการใช้ “มูมรัฐสภา” / เดือน		
@ น้อยกว่า 10 ครั้ง	8	42
@ มากกว่า 10 ครั้ง แต่ไม่เกิน 20 ครั้ง	11	58
@ มากกว่า 20 ครั้ง แต่ไม่เกิน 30 ครั้ง	0	00
@ มากกว่า 30 ครั้ง แต่ไม่เกิน 40 ครั้ง	0	00
@ 40 ครั้งขึ้นไป	0	00

ข้อคำถาม	ความถี่	ร้อยละ
9. ความถี่ของรายการ หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ที่มีการใช้		
@ ประวัติรัฐธรรมนูญ	0	00
@ ร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.)	0	00
@ รัฐธรรมนูญ (เล่มเขียว)	4	21
@ รัฐธรรมนูญ	2	11
@ รวมกฎหมาย	0	00
@ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	0	00
@ พระราชบัญญัติพรรคการเมือง	0	00
@ นิติบัญญัติ ฉบับที่ 13 พ.ร.บ.ส่งเสริมการฝึกอาชีพ พ.ศ. 2537	0	00
@ นิติบัญญัติ ฉบับที่ 14 พ.ร.บ.เงินทดแทน พ.ศ. 2537	0	00
@ ข้อบังคับการประชุม	0	00
@ รายงานการประชุมสภาฯ	0	00
@ เพิ่มกระทู้ถาม - ญัตติ	0	00
@ สรุปประเด็นและปัญหาในการพิจารณาของคณะตุลาการ	0	00
@ อำนวยการหน้าที่เกี่ยวกับกรรมการ	0	20
@ 60 ปี รัฐสภาไทย	2	11
@ รัฐสภาไทย	4	22
@ ระบบงานรัฐสภา	0	00
@ โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร	0	00
@ สรุปผลงานสภาผู้แทนราษฎร	0	00
@ สรุปผลงานวุฒิสภา	0	00
@ ประวัติรัชกาลที่ 7	7	37
@ ประวัติ ประธาน และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 1-19	0	00
@ พระมหากษัตริย์	11	58
@ การเมืองเรื่องของคน	3	16
@ รัฐสภาสาร	0	00

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ
10. ปัญหาและอุปสรรค จากการบริหารจัดการ “มูมรัฐสภา”		
@ ขาดการส่งเสริมการใช้ประโยชน์	5	26
@ ครู - อาจารย์และนักเรียนไม่รู้ว่ามีโครงการจัด “มูมรัฐสภา”	6	32
@ ขาดการประชาสัมพันธ์ว่า “มูมรัฐสภา” มีประโยชน์และ สาระด้านใด	8	42
@ สถานที่ใช้จัด “มูมรัฐสภา” ไม่เอื้อต่อการใช้บริการและ กินคั่ว		
@ เนื้อหาของข้อมูลจาก “มูมรัฐสภา” ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ของหลักสูตร	1	10

ตาราง 2 แสดงประเภทของการตอบจากข้อความรายชื่อ ของกลุ่มโรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ
1. สถานที่ที่ใช้จัดมูมรัฐสภา		
@ มุมหนึ่งของห้องสมุด	260	95.9
@ บริเวณอาคารเอนกประสงค์	9	3.4
@ บริเวณอาคารหรือห้องกิจกรรม		
@ อื่น ๆ	2	0.7
2. ผู้รับผิดชอบ “มูมรัฐสภา” ในสถานศึกษา		
@ หัวหน้าสถานศึกษา		
@ ครู - อาจารย์ประจำวิชา		
@ ครู - อาจารย์บรรณารักษ์	261	96.3
@ คณะกรรมการหรือกลุ่มครู - อาจารย์ที่ได้รับหน้าที่ รับผิดชอบพิเศษ	3	1.1
@ กลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการกิจกรรมของสถานศึกษา	7	2.6
3. เนื้อที่ที่ใช้จัด “มูมรัฐสภา”		
@ น้อยกว่า 10 ตารางเมตร	21	7.7
@ 11 - 20 ตารางเมตร	2	0.7
@ 21 - 30 ตารางเมตร	246	91
@ 31 - 40 ตารางเมตร	0	00
@ 41 - 50 ตารางเมตร	0	00
@ 50 ตารางเมตร ขึ้นไป	0	00
4. ความเพียงพอของหนังสือด้านการเมืองการปกครองภายในห้องสมุด		
@ ไม่มี	0	00
@ มี	271	100
@ เพียงพอ	0	00
@ ไม่เพียงพอ	271	100

ข้อคำถาม	ความถี่	ร้อยละ
5. การให้บริการยืม - คินหนังสือและเอกสารจาก “มุมรัฐสภา”		
@ มี	271	100
@ ไม่มี	0	00
6. ระดับการใช้ประโยชน์จาก “มุมรัฐสภา”		
@ มาก	0	00
@ ปานกลาง	271	100
@ น้อย	0	00
7. ประเภทของผู้ใช้ “มุมรัฐสภา”		
@ ครู - อาจารย์	10	3.7
@ นักเรียน	261	96
@ อื่น ๆ	0	00
8. ระดับการใช้ “มุมรัฐสภา” / เดือน		
@ น้อยกว่า 10 ครั้ง	10	0.4
@ มากกว่า 10 ครั้ง แต่ไม่เกิน 20 ครั้ง	211	78
@ มากกว่า 20 ครั้ง แต่ไม่เกิน 30 ครั้ง	50	18
@ มากกว่า 30 ครั้ง แต่ไม่เกิน 40 ครั้ง	0	00
@ 40 ครั้งขึ้นไป	0	00

ข้อคำถาม	ความถี่	ร้อยละ
9. ความถี่ของรายการ หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ที่มีการใช้		
@ ประวัติรัฐธรรมนูญ	69	
@ ร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.)	36	
@ รัฐธรรมนูญ (เล่มเขียว)	13	
@ รัฐธรรมนูญ	74	
@ รวมกฎหมาย	0	
@ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	7	
@ พระราชบัญญัติพรรคการเมือง	4	
@ นิติบัญญัติ ฉบับที่ 13 พ.ร.บ.ส่งเสริมการฝึกอาชีพ พ.ศ. 2537	0	
@ นิติบัญญัติ ฉบับที่ 14 พ.ร.บ.เงินทดแทน พ.ศ. 2537	0	
@ ข้อบังคับการประชุม	0	
@ รายงานการประชุมสภาฯ	0	
@ แฟ้มกระตุ๋ตาม - ยุติติ	0	
@ สรุปประเด็นและปัญหาในการพิจารณาของคณะตุลาการ	0	
@ อานาจหน้าที่เกี่ยวกับกรรมาธิการ	0	
@ 60 ปี รัฐสภาไทย	183	
@ รัฐสภาไทย	66	
@ ระบบงานรัฐสภา	11	
@ โครงสร้างและอานาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร	0	
@ สรุปผลงานสภาผู้แทนราษฎร	0	
@ สรุปผลงานวุฒิสภา	0	
@ ประวัติรัชกาลที่ 7	211	
@ ประวัติ ประธาน และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 1-19	10	
@ พระมหาชนค	242	
@ การเมืองเรื่องของคน	91	
@ รัฐสภาสาร	0	

ข้อคำถาม	ความถี่	ร้อยละ
10. ปัญหาและอุปสรรค จากการบริหารจัดการ “มูมรัฐสภา”		
@ ขาดการส่งเสริมการใช้ประโยชน์	114	42
@ ครู - อาจารย์และนักเรียนไม่รู้ว่ามีโครงการจัด “มูมรัฐสภา”	63	23
@ ขาดการประชาสัมพันธ์ว่า “มูมรัฐสภา” มีประโยชน์และ สาระด้านใด	75	28
@ สถานที่ใช้จัด “มูมรัฐสภา” ไม่เอื้อต่อการใช้บริการและ ค้นคว้า	0	00
@ เนื้อหาของข้อมูลจาก “มูมรัฐสภา” ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ของหลักสูตร	19	7

ตาราง 2 แสดงประเภทของการตอบจากข้อคำถามรายชื่อ ของกลุ่มโรงเรียน ภาคใต้

ข้อคำถาม	ความถี่	ร้อยละ
1. สถานที่ที่ใช้จัดมูมรัฐสภา		
@ มุมหนึ่งของห้องสมุด	10	100
@ บริเวณอาคารเอนกประสงค์	0	00
@ บริเวณอาคารหรือห้องกิจกรรม	0	00
@ อื่น ๆ	0	00
2. ผู้รับผิดชอบ “มูมรัฐสภา” ในสถานศึกษา		
@ หัวหน้าสถานศึกษา	0	00
@ ครู - อาจารย์ประจำวิชา	0	00
@ ครู - อาจารย์บรรณารักษ์	10	100
@ คณะกรรมการหรือกลุ่มครู - อาจารย์ที่ได้รับหน้าที่ รับผิดชอบพิเศษ	0	00
@ กลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการกิจกรรมของสถานศึกษา	0	00
3. เนื้อที่ที่ใช้จัด “มูมรัฐสภา”		
@ น้อยกว่า 10 ตารางเมตร	0	00
@ 11 - 20 ตารางเมตร	0	00
@ 21 - 30 ตารางเมตร	10	100
@ 31 - 40 ตารางเมตร	0	00
@ 41 - 50 ตารางเมตร	0	00
@ 50 ตารางเมตร ขึ้นไป	0	00
4. ความเพียงพอของหนังสือด้านการเมืองการปกครองภายในห้องสมุด		
@ ไม่มี	0	00
@ มี	10	100
@ เพียงพอ	0	00
@ ไม่เพียงพอ	10	100

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ
5. การให้บริการยืม - คืนหนังสือและเอกสารจาก “มูมรัฐสภา”		
@ มี	10	100
@ ไม่มี	0	0
6. ระดับการใช้ประโยชน์จาก “มูมรัฐสภา”		
@ มาก	3	30
@ ปานกลาง	7	70
@ น้อย	0	00
7. ประเภทของผู้ใช้ “มูมรัฐสภา”		
@ ครู - อาจารย์	4	40
@ นักเรียน	6	60
@ อื่น ๆ	0	00
8. ระดับการใช้ “มูมรัฐสภา” / เดือน		
@ น้อยกว่า 10 ครั้ง	2	20
@ มากกว่า 10 ครั้ง แต่ไม่เกิน 20 ครั้ง	7	70
@ มากกว่า 20 ครั้ง แต่ไม่เกิน 30 ครั้ง	1	10
@ มากกว่า 30 ครั้ง แต่ไม่เกิน 40 ครั้ง	0	00
@ 40 ครั้งขึ้นไป	0	00

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ
9. ความถี่ของรายการ หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ที่มีการใช้		
@ ประวัติรัฐธรรมนูญ	3	30
@ ร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.)	3	30
@ รัฐธรรมนูญ (เล่มเขียว)	1	10
@ รัฐธรรมนูญ	5	50
@ รวมกฎหมาย	0	00
@ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	2	20
@ พระราชบัญญัติพรกการเมือง	1	10
@ นิตินิติบัญญัติ ฉบับที่ 13 พ.ร.บ.ส่งเสริมการฝึกอาชีพ พ.ศ. 2537	0	00
@ นิตินิติบัญญัติ ฉบับที่ 14 พ.ร.บ.เงินทดแทน พ.ศ. 2537	0	00
@ ข้อบังคับการประชุม	0	00
@ รายงานการประชุมสภา	0	00
@ แฝ้มกระทู้ถาม - ญัตติ	0	00
@ สรุปประเด็นและปัญหาในการพิจารณาของคณะตุลาการ	0	00
@ อำนวยการหน้าที่เกี่ยวกับกรรมการ	0	20
@ 60 ปี รัฐสภาไทย	5	50
@ รัฐสภาไทย	3	30
@ ระบบงานรัฐสภา	0	00
@ โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	0	00
@ สรุปผลงานสภาผู้แทนราษฎร	0	00
@ สรุปผลงานวุฒิสภา	0	00
@ ประวัติรัชกาลที่ 7	4	40
@ ประวัติ ประธาน และรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ 1-19	1	10
@ พระมหาชนก	6	60
@ การเมืองเรื่องของคน	2	20
@ รัฐสภาสาร	0	00

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ
10. ปัญหาและอุปสรรค จากการบริหารจัดการ “มูมรัฐสภา”		
@ ขาดการส่งเสริมการใช้ประโยชน์	2	20
@ ครู - อาจารย์และนักเรียนไม่รู้ว่ามีการจัด “มูมรัฐสภา”	5	50
@ ขาดการประชาสัมพันธ์ว่า “มูมรัฐสภา” มีประโยชน์และ สาระด้านใด	3	30
@ สถานที่ใช้จัด “มูมรัฐสภา” ไม่เอื้อต่อการใช้บริการและ กินคั่ว	0	00
@ เนื้อหาของข้อมูลจาก “มูมรัฐสภา” ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ของหลักสูตร	0	00

สรุปสภาพการบริหารและการใช้ประโยชน์จาก “มูมรัฐสภา”

จากผลของการวิเคราะห์แบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาจากสถานศึกษา ทั้ง 4 ภาค พบว่า ในภาพรวมมีการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์จาก “มูมรัฐสภา” ดังนี้ คือ สถานศึกษา ทั้ง 4 ภาค จัดมูมรัฐสภาไว้ที่มุมหนึ่งของห้องสมุด โดยมีครู - อาจารย์บรรณารักษ์เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ เนื้อหาที่จัด “มูมรัฐสภา” อยู่ในระหว่าง 10-30 ตารางเมตร ในด้านความเพียงพอของหนังสือ คำนึงถึงการเปิดการปกครอง พบว่า ห้องสมุดของสถานศึกษามีหนังสือดังกล่าวแต่มีปริมาณที่ไม่เพียงพอ

การให้บริการเอกสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือ ของมูมรัฐสภา สถานศึกษาทั้ง 4 ภาค มีการจัดให้บริการยืม - คืน ตามระบบของห้องสมุดโรงเรียน ในด้านการใช้ประโยชน์ พบว่ามีการใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง เนื่องจากผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ยังไม่ทราบถึงสาระประโยชน์จาก มูมรัฐสภา ตลอดจนขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้บริการได้รู้จัก โดยจะพบว่าระดับการใช้ประโยชน์จากมูมรัฐสภาต่อเดือนนั้นอยู่ระหว่าง 10-20 ครั้งโดยเฉลี่ย และประเภทผู้ใช้ส่วนใหญ่ เป็นนักเรียนมากกว่าครูอาจารย์ (ประมาณ 70 : 30)

สำหรับกลุ่มรายการของหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ที่สถานศึกษานิยมใช้ในภาพรวม เรียงตามลำดับ ได้แก่

- ประวัติศาสตร์ชาติ 7
- รัฐธรรมนูญ
- พระมหาชนก
- การเมืองเรื่องของคน
- รัฐสภาไทย
- 60 ปีรัฐสภาไทย
- ประวัติประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร

จากการศึกษาข้อมูลที่ได้พบว่ารายการของหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่มีการใช้จะมีการเกาะกลุ่ม ดังลำดับรายการดังกล่าว อันแสดงให้เห็นว่าความสนใจของสถานศึกษา ที่มีเนื้อหา และประเภทของข้อมูลค่อนข้างจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันประเด็นนี้อาจเป็นแนวทาง สำหรับการจัดส่งเอกสารให้ทางสถานศึกษาต่อไปได้อย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของสถานศึกษาอีกด้วย

ในด้านการสำรวจการจัดกลุ่มชมรมที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตยในโรงเรียน พบว่ากิจกรรมลักษณะดังกล่าวสถานศึกษาเริ่มมีการตื่นตัวในการจัดตั้งชมรมที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย แต่ยังไม่เป็นที่แพร่หลาย

ข้อเสนอแนะของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะของสถานศึกษาที่มีต่อกิจกรรมการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จาก “มูมรัฐสภา” ซึ่งสถานศึกษาได้เสนอแนะว่าทางสถานศึกษาต้องการเอกสารข้อมูลต่างๆ เพื่อใช้ประโยชน์ใน “มูมรัฐสภา” ต่อไป โดยขอให้มีการจัดส่งข้อมูลเอกสารต่างๆ อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังประสงค์ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จัดส่งวิดีโอทัศน์ตลอดจนสื่อประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายการเอกสารสิ่งพิมพ์เพิ่มเติมด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความสนใจให้กับนักเรียนในโอกาสต่อไป

1 - 4

--	--	--	--

ตัวอย่างแบบประเมินสภาพกิจกรรมโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

คำชี้แจง เพื่อเป็นการประเมินสภาพกิจกรรม และการพัฒนาความต่อเนื่องของกิจกรรมการพัฒนา
 ประชากร ที่มีต่อสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงขอความกรุณาท่านพิจารณาตอบแบบ
 ประเมินโดยทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับสภาพและความรู้สึกที่แท้จริงของ
 ท่านเพียงช่องใดช่องหนึ่ง

สถานศึกษาจังหวัด.....

5

1. เพศ

ชาย

หญิง

6

2. อายุ

< 25 ปี

26 - 35 ปี

36 - 45 ปี

46 - 55 ปี

> 56 ปี

7

3. สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

ผู้บริหารสถานศึกษา

ครู - อาจารย์

นักเรียน

อื่น ๆ

8

4. การเข้าร่วมกิจกรรมกับรัฐสภา

เคยเข้าร่วม

ไม่เคย

9

5. ประโยชน์ของกิจกรรมที่จัด 10
- มีประโยชน์มาก
- มีประโยชน์ปานกลาง
- มีประโยชน์น้อย
- ไม่มีประโยชน์เลย
6. ระยะเวลาของกิจกรรม 11
- มากเกินไป
- เหมาะสมกับเวลา
- น้อยเกินไป
7. หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ที่มอบให้ มีประโยชน์ต่อหน่วยงานท่านระดับใด 12
- มาก
- ปานกลาง
- น้อย
8. ท่านคิดว่ากิจกรรมที่จัดขึ้นนี้ ควรมีการปรับปรุงหรือไม่ 13
- ดีแล้วไม่ต้องปรับปรุง
- ควรปรับปรุง ด้าน.....
9. หากจะจัดกิจกรรมลักษณะนี้อีก ควรใช้สถานที่ใด 14
- ศาลากลางจังหวัด
- ห้องประชุมของสถานศึกษา
- อื่น ๆ
10. กิจกรรมที่จัดขึ้นนี้หน่วยงานท่านมีความพร้อมเพียงใด 15
- พร้อม
- ยังไม่ค่อยพร้อม แต่พอดำเนินการได้
- ไม่พร้อมเลย

สรุปผลการประเมินโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ใช้ในการประเมินโครงการฯ

ที่	จังหวัด	จำนวนแบบที่ส่งให้ตอบ	จำนวนแบบที่ได้รับคืน	ร้อยละ
1	นครราชสีมา	200	199	99.5
2	ขอนแก่น	200	145	72.5
3	อุดรธานี	200	108	54.0
4	สกลนคร	200	185	92.5
5	หนองคาย	100	75	75
6	หนองบัวลำภู	100	76	76
7	อุบลราชธานี	100	97	97
8	ศรีสะเกษ	100	84	84
9	ระยอง	100	53	53
10	ชลบุรี	100	89	89
11	สิงห์บุรี	100	69	69
12	อ่างทอง	100	54	54
13	นนทบุรี	100	76	76
14	ปทุมธานี	100	51	51
15	ภูเก็ต	100	77	77
รวม		1,900	1,439	75.7

ตารางที่ 2 เพศของผู้ตอบแบบประเมิน

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	896	62.5
ชาย	538	37.5
รวม	1,439	100

ตารางที่ 3 อายุของผู้ตอบแบบประเมิน

อายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 25	1,024	71.2
26 - 35	104	7.2
36 - 45	193	13.4
46 - 55	94	6.5
มากกว่า 56	24	1.7
รวม	1,439	100

ตารางที่ 4 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา	41	2.8
ครู - อาจารย์	326	22.7
นักเรียน	1,014	70.5
อื่น ๆ	57	4.00
รวม	1,439	100

ตารางที่ 5 การเข้าร่วมกิจกรรมกับรัฐสภา

การเข้าร่วมกิจกรรมฯ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	260	18.0
ไม่เคย	1,179	82.0
รวม	1,439	100

ตารางที่ 6 ความเป็นประโยชน์ของกิจกรรมในโครงการฯ

ความเป็นประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
มาก - ปานกลาง	1,430	99.4
น้อย - ไม่เป็นประโยชน์	9	0.6
รวม	1,439	100

ตารางที่ 7 ระยะเวลาสำหรับการจัดกิจกรรมในโครงการฯ

ระยะเวลาสำหรับกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
มากเกินไป	95	6.6
เหมาะสม	1,267	88.0
น้อยเกินไป	77	5.4
รวม	1,439	100

ตารางที่ 8 ความเป็นประโยชน์ของ “มูมรัฐสภา” ต่อหน่วยงาน

ความเป็นประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
มาก	585	40.7
ปานกลาง	658	45.7
น้อย	145	10.1
ไม่ตอบ	51	3.5
รวม	1,439	100

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมของโครงการฯ

ความคิดเห็นต่อกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
เหมาะสมดีแล้ว	971	67.5
ควรปรับปรุง	468	32.5
รวม	1,439	100

ตารางที่ 10 สถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมของโครงการฯ

สถานที่	จำนวน	ร้อยละ
ศาลากลางจังหวัด	238	16.6
ห้องประชุมของสถานศึกษา	1,092	75.8
อื่น ๆ	109	7.6
รวม	1,439	100

ตารางที่ 11 ความพร้อมของหน่วยงานต่อการจัดกิจกรรมฯ ครึ่งนี้

ความพร้อมของหน่วยงาน	จำนวน	ร้อยละ
พร้อม	835	58.0
ยังไม่ค่อยพร้อม แต่พอดำเนินการได้	586	40.7
ไม่พร้อมเลย	18	1.3
รวม	1,439	100

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความคิดเห็นต่อความเป็นประโยชน์ของกิจกรรมในโครงการ

ประโยชน์ของกิจกรรมในโครงการ	เพศ		X ²	P-Value
	ชาย จำนวน(ร้อยละ)	หญิง จำนวน(ร้อยละ)		
มาก - ปานกลาง	446(82.9)	749(83.6)		
น้อย - ไม่มีประโยชน์	92(17.1)	147(16.4)		
รวม	538(100.0)	896(100.0)	0.117	0.733

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับความคิดเห็นต่อความเป็นประโยชน์ของกิจกรรมในโครงการฯ

ประโยชน์ของกิจกรรม	สถานภาพ				X ²	P-Value
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูอาจารย์	นักเรียน	อื่น ๆ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)		
มาก - ปานกลาง	36(87.8)	263(80.7)	853(84.1)	46(80.7)		
น้อย-ไม่มีประโยชน์	5(12.2)	63(19.3)	161(15.9)	11(19.3)		
รวม	41 (100.0)	328(100.0)	1,014(100.0)	57(100.0)	2.984	0.394

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมกับรัฐสภา และความคิดเห็นต่อความเป็นประโยชน์ของกิจกรรมในโครงการฯ

ประโยชน์ของกิจกรรม	การร่วมกิจกรรมกับรัฐสภา		X ²	P-Value
	เคย	ไม่เคย		
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)		
มาก - ปานกลาง	225 (87.2)	971(82.4)		
น้อย - ไม่มีประโยชน์	33 (12.8)	207 (17.6)		
รวม	258 (100.0)	1,178 (100.0)	3.679	0.159

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับความเป็นประโยชน์ของ “มูมรัฐสภา” (หนังสือเอกสารและสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับการเมืองการปกครองและรัฐสภาที่มอบให้แก่โรงเรียนผู้เข้าร่วม โครงการ)

ประโยชน์ “มูมรัฐสภา”	สถานภาพ				X ²	P-Value
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูอาจารย์	นักเรียน	อื่น ๆ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)		
มาก	14 (34.1)	163 (50.5)	386 (38.1)	22 (38.6)		
ปานกลาง	20 (48.8)	110 (33.7)	501 (49.5)	25 (43.9)		
น้อย	6 (14.6)	40 (12.3)	93 (9.2)	6 (10.5)		
ไม่ตอบ (ไม่แสดง ความคิดเห็น)	1 (2.4)	13 (4.0)	33 (3.3)	4 (7.0)		
รวม	41 (100.0)	326(100.0)	1,013(100.0)	145(100.0)	28.275	0.001*

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับความคิดเห็นเรื่องสถานที่จัดกิจกรรม

สถานที่	สถานภาพ				X ²	P-Value
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูอาจารย์	นักเรียน	อื่น ๆ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)		
ศาลากลาง	5 (12.2)	51 (15.7)	178 (17.7)	4 (4.0)		
ห้องประชุมของสถาน ศึกษา	34 (82.9)	246 (75.9)	759 (75.3)	44 (77.2)		
อื่น ๆ	2 (4.9)	27 (8.3)	71 (7.0)	9 (15.8)		
รวม	41 (100.0)	324(100.0)	1,008(100.0)	57(100.0)	10.818	0.094

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับความคิดเห็นเรื่องความพร้อมของหน่วยงาน
ในการร่วมกิจกรรมของโครงการครั้งนี้

สถานที่	สถานภาพ				X ²	P-Value
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูอาจารย์	นักเรียน	อื่น ๆ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)		
พร้อม	21 (51.2)	157 (48.8)	607 (60.4)	34 (618)		
ไม่ค่อยพร้อม แต่ดำเนินการได้	19 (46.3)	157 (48.8)	392 (39.0)	18 (32.7)		
ไม่พร้อมเลย	1 (2.4)	8 (2.5)	6 (6.0)	3 (5.5)		
รวม	41 (100.0)	332(100.0)	1,005(100.0)	55(100.0)	28.474	0.000**

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับความคิดเห็นเรื่องความเหมาะสมของกิจกรรม
ในโครงการ

ความเหมาะสม ของกิจกรรม	สถานภาพ				X ²	P-Value
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครูอาจารย์	นักเรียน	อื่น ๆ		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)		
ดีแล้ว (ไม่ต้องปรับปรุง)	17 (45.9)	142 (454)	749 (75.1)	27 (49.1)		
ควรปรับปรุง	20 (54.1)	171 (54.6)	249 (24.9)	28 (50.9)		
รวม	37 (100.0)	313(100.0)	998(100.0)	55(100.0)	110.216	0.000**

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรให้มีการประชาสัมพันธ์ความคิดเห็นให้มากกว่านี้
2. ควรจะจัดนิทรรศการด้วยที่เกี่ยวกับประชาธิปไตย เช่น เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีประโยชน์และเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย จัดเป็นบอร์ดหรือควรมีกิจกรรมมากกว่านี้เพื่อให้เยาวชนมีส่วนร่วม (จำนวน 3 ราย)
3. ควรจะมีการจัดให้บ่อยครั้ง เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับความรู้ (จำนวน 4 ราย)
4. ควรมีการจัดอภิปรายกลุ่ม โดยมีแต่ละกลุ่มอาชีพร่วมอภิปรายให้หลากหลายแนวคิด อันจะมีต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตย
5. ควรให้มีการจัดนิทรรศการ บทบาทหน้าที่ของรัฐสภาเชิญชวนนักศึกษาและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากกว่านี้ และมีเอกสารแจกเผยแพร่ให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม (จำนวน 5 ราย)
6. ขยายเวลาในการจัดกิจกรรมมากกว่านี้ (จำนวน 4 ราย)
7. ให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่านี้ เพราะนาน ๆ จะมีสักครั้ง
8. มีวิทยากรที่มีความสามารถให้ความรู้เพิ่มเติมแสดงสื่อต่าง ๆ ให้มากกว่านี้
9. กิจกรรมนี้ควรที่จะให้ อบรม. ทุก อบรม. เข้าร่วมกิจกรรมและขยายเวลาเพิ่มขึ้น
10. การเข้าร่วมกิจกรรมให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมด้วย
11. เป้าหมายที่แท้จริง คือ ประชาชนผู้เลือกตั้ง หากสามารถเข้าถึงประชาชน ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ เกิดอุดมการณ์ นำไปปฏิบัติได้จะเป็นประโยชน์มาก
12. ควรมีการจัดกิจกรรมนี้เป็นประจำทุกปีและควรขยายให้โรงเรียนต่าง ๆ ได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ให้มากกว่าครั้งนี้เพื่อจะได้เป็นผู้เผยแพร่ประชาธิปไตย
13. อยากให้จัดเน้นการประชุมเชิงสัมมนา โดยแยกเป็น
 - ครู-อาจารย์ เป็นกลุ่ม ๆ ละ 400-500 คน
 - นักเรียน แต่ละโรงเรียน โดยให้ผู้เข้าร่วมประชุม เสนอแนวทาง/ข้อคิด/มุมมอง/ของประชาธิปไตยอย่างทั่วถึง
14. ควรให้มีการถ่ายทอดทาง T.V. ด้วย
15. ควรเปิดโอกาสให้ โรงเรียนทุก โรงเรียนในจังหวัดเข้าร่วมกิจกรรม (จำนวน 5 ราย)
16. คณะนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมนี้ ได้รับประโยชน์ไม่มากเท่าที่ควร เพราะขาดวิทยากรที่มีความรู้-ความสามารถ มาบรรยายความเป็นไปของประชาธิปไตยของไทยในขณะนี้

17. ควรจัดให้มีเอกสาร สิ่งพิมพ์ มากกว่านี้ เพราะในสถานที่ศึกษาเป็นแหล่งให้ความรู้ ถ้ามี การเผยแพร่จะทำให้ให้นักเรียนมีการตื่นตัว และเป็นการเตรียมตัวเพื่อที่จะทำหน้าที่เป็นพลเมืองที่ดีในการที่จะไปเลือกตั้งในวันข้างหน้า (จำนวน 4 ราย)

18. อยากให้มีกิจกรรมที่หลากหลายกว่านี้ เช่น การนำเอานักการเมือง นักวิชาการ นักกฎหมายประชาชนทุกสาขาอาชีพมาเปิดเวทีอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นการเมือง หรือนักกฎหมายเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนและประชาชน เปิดเวทีให้นักเรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นทางการเมืองการประกวดบทความ เรียงความ เกี่ยวกับการเมือง จัดแสดงนิทรรศการ ความเป็นมาของพัฒนาการทางการเมืองการปกครอง และกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมประชาธิปไตยอื่น ๆ

19. ผู้ดำเนินรายการได้ว่าที่ ควรเป็นวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ

20. กิจกรรมบางช่วงค่อนข้างน่าเบื่อ ควรมิกิจกรรมที่ให้นักเรียนชมและมีส่วนร่วมให้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม

21. ควรจะจัดให้มีกิจกรรมบันเทิงแทรกกับการบรรยาย (จำนวน 9 ราย)

22. ควรจะเชิญตัวแทนของแต่ละชุมชน และประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมนี้ด้วย เพราะจะได้รู้ได้เข้าใจในทางการเมืองหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นระบบ(จำนวน 6 ราย)

23. อาหารและเครื่องดื่มไม่เพียงพอ (จำนวน 8 ราย)

24. กิจกรรมนี้เป็นสิ่งที่ดี เหมาะสมอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะการเมืองจะเปลี่ยนแปลงคณะรัฐบาลไปอย่างไรก็ควรดำรงโครงการนี้ไว้ให้คงอยู่ตลอดไป

25. โครงการนี้เป็นโครงการที่ดี น่าจะมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ และน่าจะเปิดโอกาสให้กับสถาบันต่าง ๆ ที่อยู่ในจังหวัดได้เข้าร่วม รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาและประชาชนทั่วไปที่สนใจในกิจกรรมครั้งนี้ (จำนวน 3 ราย)

26. ควรจัดกิจกรรมโครงการนี้ ปีละ 2 ครั้ง ในสถานศึกษาและชุมชนที่ต้องการรับข่าวสารของประชาธิปไตย โดยใช้สื่อต่าง ๆ ทั้งทางด้านความรู้-ความเข้าใจ ในหลักของประชาธิปไตย

27. การแจ้งล่วงหน้าหลาย ๆ วันให้โรงเรียนมีเวลาเตรียมพร้อมให้มากกว่านี้ นักเรียนจะได้มีส่วนร่วมในการรับข่าวสารทางด้านประชาธิปไตย

28. การตัดสินใจควรใช้กรรมการกลางเจ้าของโครงการ เพราะมีความรู้เกี่ยวกับรัฐสภา และมีประสบการณ์เรื่องการพูด การประกวดมาก และเพื่อความยุติธรรมป้องกันการครหานินทาได้นับเป็นเรื่องที่ดีมาก

29. ไม่ควรมาติดขัดข้อดี ข้อเสนอของผู้แข่งขัน ควรเขียนที่ต้องปรับปรุงแก้ไขลงในสมุดและ ให้สถานการศึกษานั้นไป

30. ควรมีการใช้เอกสารประกอบการดำเนินกิจกรรมมาก ๆ เพื่อแจกเผยแพร่ (จำนวน 5 ราย)

31. ควรมีการจัดเลี้ยงอาหารกลางวัน (จำนวน 1 ราย)

32. เป็นกิจกรรมที่ดีมากให้ความรู้กับเยาวชนในด้านการเมือง (จำนวน 18 ราย)

33. ควรจะมีประชาชนมาเข้าร่วมในกิจกรรมนี้ด้วย (จำนวน 3 ราย)

34. ควรให้มีเวลาในการเตรียมตัวนักเรียนสำหรับให้เกิดความพร้อมและแนวคิดที่ดี เพราะขาดความพร้อมการเตรียมตัวนักเรียน

35. อยากให้ ส.ส. นักการเมืองท้องถิ่นเข้าร่วมในกิจกรรมด้วย (จำนวน 3 ราย)

36. ควรจัดกิจกรรมของโครงการอย่างนี้ทุก ๆ ปี (จำนวน 9 ราย)

37. การจัดกิจกรรมควรเน้นเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ เช่น การเลือกตั้งระบบใหม่ให้มาก ๆ

38. ควรจัดกิจกรรมในสถาบันอุดมศึกษา เพราะนักศึกษามีส่วนร่วมไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในสมัยหน้า และ นักศึกษาก็มีบทบาททางการเมืองมากกว่านักเรียนมัธยม ซึ่งยังใช้เวลาอีกนาน ควรกระจายกิจกรรมไปให้ครบทุกจังหวัดในแต่ละครั้ง เพื่อเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยกับการเลือกตั้งในสังคมไทย

สรุปการประเมินโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร

เพื่อสามารถพัฒนาโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ได้มากที่สุดและสามารถจัดกิจกรรมสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของผู้เข้าร่วมโครงการได้ด้วยนั้น ผู้รับผิดชอบโครงการจึงได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นต่อโครงการฯ จากผู้เข้าร่วมโครงการทั้ง 15 จังหวัด ด้วยแบบสอบถาม จำนวน 1,900 ชุด ปรากฏผลการตอบแบบกลับคืนมาจำนวน 1,439 ชุด ซึ่งสามารถอธิบายผลการสำรวจสรุปได้ดังนี้คือ

จังหวัดที่มีการส่งแบบสำรวจความคิดเห็นต่อสภาและการจัดกิจกรรมในโครงการมากกว่า ร้อยละ 80 มี 5 จังหวัด คือ นครราชสีมา อุบลราชธานี สกลนคร ชลบุรี และศรีสะเกษ (ร้อยละ 99.5, 97, 92.5, 89 และ 84 ตามลำดับ) ส่วนจังหวัดที่ส่งแบบฯ น้อยกว่าร้อยละ 60 มี 3 จังหวัดคือ ปทุมธานี ระยอง และอ่างทอง (ร้อยละ 51, 53 และ 54 ตามลำดับ)

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการส่วนใหญ่เป็นหญิง (ร้อยละ 62.5) มีอายุน้อยกว่า 25 ปี (ร้อยละ 71.2) มีสถานภาพเป็นนักเรียน (ร้อยละ 70.5) และเป็นผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมของรัฐสภาแต่อย่างไรเลย (ร้อยละ 82.0) โดยส่วนใหญ่ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมเล็งเห็นว่ากิจกรรมของโครงการนี้มีประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง-มาก ถึงร้อยละ 99.4 อีกทั้งมีความเห็นว่า ระยะเวลา

เวลาสำหรับจัดกิจกรรม (เข้า : ประกวดการพูด และมอบ “มูมรัฐสภา”, บ่าย : ใต้เวที) มีความเหมาะสมคืออยู่แล้ว (ร้อยละ 88.0) ส่วน “มูมรัฐสภา” (หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับการเมือง การปกครองและรัฐสภา) ที่ได้รับมอบไปนั้นเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานอยู่ในระดับปานกลาง-มาก ถึงร้อยละ 90 และสำหรับความคิดเห็นต่อลักษณะของกิจกรรม (ประกวดการพูดและการใต้เวที) นั้นผู้เข้าร่วมกิจกรรม เห็นว่ามีความเหมาะสมคือแล้ว (ร้อยละ 67.5) นอกจากนี้ร้อยละ 75.8 ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความเห็นว่าสถานที่ที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมของโครงการคือ ห้องประชุมของสถานศึกษา

อย่างไรก็ตามผู้เข้าร่วมโครงการก็ได้แสดงความคิดเห็นเรื่องความพร้อมของหน่วยงานของตนต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้น่า มีความพร้อมร้อยละ 58.0 ยังไม่ค่อยพร้อมแต่พอดำเนินการได้ ร้อยละ 45.7 และไม่มีความพร้อมเลย ร้อยละ 1.3

และในตอนท้ายของแบบสำรวจความคิดเห็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเอาไว้ด้วย รายละเอียดดังข้อเสนอแนะทั่วไปในหน้า (ที่มีข้อเสนอแนะทั่วไปของผู้ตอบ = 38 ข้อ)

นอกจากสรุปผลและภาพรวมความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวแล้ว ผู้รับผิดชอบโครงการได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมว่า ผู้ร่วมกิจกรรมที่มี เพศ สถานภาพ และการเข้าร่วมกิจกรรมกับรัฐสภาต่างกัน จะมองเห็นความเป็นประโยชน์ของกิจกรรมในโครงการแตกต่างกันหรือไม่ และผู้ที่มีสถานภาพต่างกันนั้นจะมองเห็นประโยชน์ของ “มูมรัฐสภา” หรือ “หนังสือ - เอกสาร ตลอดจนสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับการเมืองการปกครองและรัฐสภา” ซึ่งทางโครงการฯ มอบให้โรงเรียนผู้เข้าร่วมโครงการนั้นแตกต่างกันหรือไม่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/อาจารย์และนักเรียน มองเห็นความเหมาะสมของกิจกรรม และสถานที่จัดกิจกรรม ตลอดจนมีความพร้อมของหน่วยงานในการร่วมกิจกรรมครั้งนี้แตกต่างกันหรือไม่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ไม่ว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย เป็นผู้บริหารสถานศึกษา, ครู/อาจารย์หรือนักเรียน และเป็นผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมของรัฐสภาหรือไม่ก็ตาม มีความคิดเห็นต่อความเป็นประโยชน์ของกิจกรรมไม่แตกต่างกัน คือ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมของโครงการมีความเป็นประโยชน์ไม่มากที่ปานกลาง (ร้อยละ 99.4)

2) ผู้ร่วมกิจกรรมที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู/อาจารย์ และนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมของโครงการไม่แตกต่างกัน คือ ควรจัดกิจกรรมฯ ณ ห้องประชุมของสถานศึกษา (ร้อยละ 75.8)

¹ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ Pearson Chi-Square

3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/อาจารย์และนักเรียนมีความคิดเห็น เรื่องความเป็นประโยชน์ของ “มูมรัฐสภา” ความเหมาะสมของกิจกรรม และความพร้อมของหน่วยงานของตนในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้แตกต่างกันคือ (ตารางที่ 15, 17 และ 18)

3.1 จากตารางที่ 15

พบว่าครู/อาจารย์ มีความคิดเห็นว่า “มูมรัฐสภา” หรือหนังสือ, เอกสาร/สิ่งพิมพ์ฯ ที่ได้รับมีความเป็นประโยชน์มาก แตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษาและนักเรียน ที่เห็นว่า “มูมรัฐสภา” มีประโยชน์ปานกลาง

3.2 จากตารางที่ 17

พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และนักเรียนมีความคิดเห็นว่าหน่วยงาน (สถานศึกษา/โรงเรียน) ของตนมีความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ ซึ่งต่างจากครู/อาจารย์ (ร้อยละ 48.8 ของครู/อาจารย์มีความคิดเห็นว่าหน่วยงานของตนพร้อม และร้อยละ 48.8 ของครู/อาจารย์มีความคิดเห็นว่าหน่วยงานของตนไม่ค่อยพร้อมแต่สามารถดำเนินการได้)

3.3 จากตารางที่ 18

พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมของโครงการที่จัดขึ้นนั้นดี และเหมาะสมอยู่แล้ว ซึ่งแตกต่างจากผู้บริหารสถานศึกษา และครู/อาจารย์ที่เห็นว่าควรมีการปรับปรุงกิจกรรมของโครงการ

ปัญหา/อุปสรรค โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร²

1. ข้อมูล เรื่อง **ชื่อที่ถูกตัดของโรงเรียน และ จำนวนโรงเรียน** ที่ใช้เขียนโครงการฯ (แผนปฏิบัติงาน) ไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้การประสานงานในพื้นที่ล่าช้า และมีโรงเรียนในพื้นที่เป้าหมายอีกหลายแห่งตรวจสอบ ไม่ได้รับ “มูมรัฐสภา”

2. ขาดการประสานงานในรายละเอียดเรื่องกิจกรรมของโครงการ (โรงเรียนแม่งานทราบเพียงหลักการทั่วไปเท่านั้น) ประกอบกับโรงเรียนแม่งานไม่ได้แต่งตั้ง/มอบหมายผู้รับผิดชอบเรื่องการประสานงานโครงการไว้หรืออาจมอบหมาย/แต่งตั้งไว้แต่ไม่ให้ความสำคัญกับโครงการเท่าที่ควร ทำให้กระบวนการดำเนินงานติดขัด/ล่าช้า และไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากขาดความเข้าใจร่วมหรือความเข้าใจที่ตรงกัน

2.1 การจัดเตรียมกรรมการตัดสินประกวดการพูด (บทความ) และการได้วาที่หลายโรงเรียน มี 10 คน หลายโรงเรียนมี 3 คน หลายโรงเรียนมี 2 คน ทางคณะทำงานมีความ

² ในส่วนของการเตรียมการและจัดการกิจกรรมฯ ให้โรงเรียนเป้าหมาย 229 โรงเรียน (1 มิถุนายน 2541 - 22 กรกฎาคม 2541)

เห็นว่าควรจะมีกรรมการจากสำนักงาน 2 ต่อ 1 แต่ทางผู้จัดกิจกรรมในพื้นที่ที่มีความวิตกว่า กรรมการจากสำนักงานอาจไม่มีความเชี่ยวชาญในการพิจารณาตัดสินเท่าที่ควร

2.2 พิธีกรและผู้ดำเนินรายการ หลายโรงเรียนเตรียมไว้ แต่บางโรงเรียน มาขอให้ทางเราจัดให้ในวันงาน ซึ่งจะเป็นปัญหามาก เพราะบุคลากรเรามีจำกัด ต้องเป็นกรรมการ 2 คน จนท.การเงิน 1 คน จนท.ประสานงาน 1 คน

2.3 สจจ. ประสานงานโรงเรียนในพื้นที่เป้าหมายว่าเค้าจะได้รับค่า พานะในการนำเด็กนักเรียนมาร่วมกิจกรรมของโครงการ โรงเรียนละ 1,000 บาท ในขณะที่คณะ ทำงานแจ้งว่า ค่าพานะจะได้รับมาน้อยเท่าไรขึ้นกับระยะทางและความลำบากในการเดินทาง ตลอดจนค่าใช้จ่ายจริงที่ได้สำรองจ่ายไปแล้วนั้นประกอบกัน แต่อย่างไรก็ตามต้องไม่เกิน 1,000 บาท

2.4 เงินค่าอาหารว่าง เช้า-บ่าย และอาหารกลางวัน สำหรับโรงเรียนแม่ งาน จำนวน 40,000 บาท นั้น หลายโรงเรียนกันเงินส่วนหนึ่งไปเป็นค่าพานะๆ สำหรับโรงเรียน ที่เข้าร่วมกิจกรรม และเงินรางวัลการประกวดการพูด/ได้วาที ทำให้ยอดสำหรับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ โดยเฉพาะอาหารว่าง-อาหารกลางวัน ลดน้อยลง ปริมาณและคุณภาพอาหารๆ จึงไม่เพียงพอกับ จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ (จริง ๆ แล้วโครงการมีค่าพานะๆและเงินรางวัลให้ต่างหากอยู่แล้ว)

2.5 รายชื่อและลายมือชื่อนักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการๆ ไม่ครบ 400 คน ทำให้ต้องติดตามตรวจนับกันอย่างเสียเวลาเกินควร (เพราะต้องใช้เป็นหลักฐานในการเบิกจ่ายเงิน 40,000 บาท)

2.6 นักเรียนที่เข้าแข่งขันประกวดการพูด ไม่ได้ส่งบทความที่พูดแก่คณะกรรมการล่วงหน้า ทำให้การพิจารณาตัดสินล่าช้า กรณีมีผู้แข่งขันหลายคน มีคะแนนรวมเท่ากัน และจำนวนผู้พูดทั้งหมดมากจนยากที่กรรมการจะจำคุณภาพการพูดได้อย่างแม่นยำ ทำให้เป็น ปัญหาถกเถียงเรื่องข้อยุติของการตัดสิน (บางคนพูดดีแต่บทความไม่ดีเลย บางคนพูดไม่ดีแต่บทความดีมาก)

2.7 เกณฑ์ในการให้คะแนนการประกวดแตกต่างกัน ทำให้เสียเวลาในการประชุมหาข้อตกลงร่วมและเกณฑ์ในการให้คะแนน กิจกรรมจึงเริ่มช้ากว่าที่กำหนด (กำหนดการ)

2.8 บางแห่งมีการจัดทำประกาศเกียรติคุณ มอบให้นักเรียนผู้เข้าร่วม โครงการที่เข้าแข่งขันประกวดการพูด การได้วาที หรือนักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการประกวด ฯลฯ ในขณะที่ส่วนใหญ่ไม่มี

2.9 บางโรงเรียนแม่งานไม่ทราบด้วยซ้ำไปว่าต้องจัดแสดง “มูมรัฐสภา” ประกอบฉากในการดำเนินกิจกรรม หรือจัดเป็นตัวอย่างให้โรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการชม

2.10 บางโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ไม่ทราบว่ามีสิทธิในการรับเอกสาร/หนังสือ สำหรับจัด “มูมรัฐสภา” (คิดว่าได้รับเฉพาะป้าย “มูมรัฐสภา” และของที่ระลึก/ของขวัญเท่านั้น)

3. บางโรงเรียนแม้งานยังไม่มีการจัดเตรียมการณ/งาน/กิจกรรม ไว้เลยจนกระทั่งเข้าวันงาน ทำให้ต้องรอเวลาเพื่อความพร้อมในการเริ่มกิจกรรม

4. นักเรียนเป้าหมายของโครงการในโรงเรียนแม้งานเป็นนักเรียนมัธยมต้น และชั้นประถม เนื่องจากมัธยมปลายติดกิจกรรมอื่น

5. หลายโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมได้เฉพาะช่วงเช้า เพราะช่วงบ่ายต้องเดินทางกลับภูมิลำเนา (นักเรียนต้องโดยสารรถประจำทางมาร่วมโครงการ) หลายโรงเรียนอยู่ห่างไกลจึงต้องใช้เวลาในการเดินทางมาร่วมโครงการ ทำให้บรรยากาศและกำหนดการ จึงเปลี่ยนไป

6. หอประชุมที่ใช้จัดกิจกรรมนั้น มีอากาศร้อนมากในตอนบ่าย ทำให้กิจกรรมตอนบ่ายไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร ในขณะที่ช่วงเช้ามีอากาศไม่ร้อนแต่สีสนกิจกรรม (ประกวดการพูด) กลับไม่น่าสนใจ เนื่องจากขาดการคัดเลือกคุณภาพ

7. ส่วนใหญ่ระบบเสียงในหอประชุมไม่ดี ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพิจารณาของคณะกรรมการผู้ตัดสินการประกวดฟังการพูด/โต้วาที ไม่สามารถฟังได้อย่างชัดเจน ฯลฯ

8. การพัก/อาหารว่าง ช่วงเช้าของนักเรียนมักงดแล้วรีบไปไว้มี๊อกกลางวันเลย เนื่องจากความจำเป็นเรื่องสถานการณ์ และข้อจำกัดเรื่องเวลาในการดำเนินกิจกรรม

9. ผู้บริหาร/ครู/อาจารย์ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ให้ความสำคัญต่อการตอบแบบประเมินโครงการฯ เท่าที่ควร (ส่วนใหญ่ให้นักเรียนตอบ) จึงน่าเสียดายข้อมูลที่จะนำมาวางแผนการปฏิบัติงาน หรือพัฒนาโครงการต่อเนื่อง/โครงการต่อยอดต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. จัดทำทำเนียบโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร ทั้งในปี 2540 และ 2541 พร้อมปัญหาอุปสรรค ตลอดจนผลงานและผลการประเมินโครงการฯ ไว้ใช้พัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานและจัดทำรายละเอียดงบประมาณของโครงการต่อเนื่อง/เกี่ยวข้องต่อไป (รายชื่อโรงเรียน นักเรียน ผลการประกวด (บทความ/คะแนน) ของกิจกรรมการประกวดการพูด/โต้วาที ตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ อาทิ รายละเอียดของการจัดการงบประมาณในการดำเนินการทั้งหมด)

2. จัดทำแผนปฏิบัติงานสำหรับโครงการฯ ประจำปี 2542 (ในพื้นที่เป้าหมายที่เหลือ โดยให้การคัดเลือกโรงเรียนแม้งานเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีหลักเกณฑ์)

2.1 รวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำรายละเอียดโครงการ (พื้นที่/ประชากรเป้าหมาย กำหนดการ/กิจกรรม การประเมินผล และรายละเอียดเรื่องงบประมาณ)

2.2 จัดทำคู่มือการเข้าร่วมโครงการ (รายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรม : ประเภทของกิจกรรม เกณฑ์และวิธีการให้คะแนน ข้อตกลงเรื่องกรรมการตัดสินการประกวด พิธีกร ผู้ดำเนินรายการ เงินรางวัล ประกาศเกียรติคุณ หัวข้อเรื่อง/บทความ/ได้วาที เอกสาร/หนังสือ สนับสนุนฯ มุมรัฐสภา งบประมาณและระเบียบการเบิกจ่ายเงินค่าอาหารว่าง อาหารกลางวัน เงินรางวัล ตลอดจนค่าจัดการงานต่าง ๆ) เพื่อแยกและแจ้งให้โรงเรียนเป้าหมายเตรียมการแต่เนิ่นๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มคุณภาพกิจกรรมที่ทาง โรงเรียน ได้มีขึ้นให้มากที่สุด

2.3 ประสานงานการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 ติดตามความก้าวหน้าจากโรงเรียนแม่งาน (2.4, 2.5, 2.7, 2.9, 2.10)

2.3.2 เตรียมการในส่วนที่รับผิดชอบ (2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10)

2.3.3 ออกนิเทศก่อนวันจริง (ถ้าจำเป็น)

2.3.4 สนับสนุน อุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ หนังสือ สำหรับจัด “มุมรัฐสภา”

2.3.5 แจ้งกำหนดการที่แน่นอนก่อนเริ่มวันงาน

2.4 ควรมีการพิจารณาคัดเลือกหัวข้อเรื่อง ประกวดการพูด/ได้วาที (หรือ กิจกรรมอื่น ๆ) ให้มีความหลากหลายและน่าสนใจ เพื่อแจ้งให้โรงเรียนร่วมโครงการให้เตรียมข้อมูลและนักเรียนเข้าแข่งขัน/คัดเลือกเข้าสู่รอบชิงชนะเลิศในวันงานต่อไป ซึ่งในการนี้จะต้องมีการจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งสำหรับกิจกรรมระหว่างเตรียมการดังกล่าวนี้ด้วย

2.5 ควรมีการสำรวจ ความสนใจ ความต้องการ และความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและเวลา (ช่วงไหนของภาค/ปีการศึกษา) ตลอดจนข้อเสนอแนะในเรื่องกิจกรรมที่จัดของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยเฉพาะโรงเรียนแม่งาน เพื่อสามารถประสานงานให้เกิดประโยชน์จากโครงการได้อย่างดีที่สุด

2.6 ควรมีการเตรียมข้อมูล ความรู้/สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ 2540 ที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมโครงการ พร้อมตัววิทยากรที่สามารถสนทนาให้ความรู้ฯ ไว้รองรับโอกาสที่อาจจะมีขึ้นในหออประชุม (ช่วงรอความพร้อมของกิจกรรมหรือช่วงที่มีเวลาว่าง/กิจกรรมเสร็จสิ้นก่อนกำหนด)

2.7 ก่อนวันงาน ควรมีการพิจารณาคัดเลือกสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมของโครงการให้มีความเหมาะสมมากที่สุดเท่าที่จะสามารถประสานงานได้ (สพจ. และโรงเรียนแม่งาน) เช่น เหมาะสมในเรื่องของช่วงเวลาที่จัด (เดือน/ภาค/ปีการศึกษา) ความพร้อมของสถานที่

บรรยากาศของการพัก/อาหารว่าง รูปแบบของกิจกรรม สำหรับนักเรียน อาจารย์ และผู้เข้าร่วมโครงการในแต่ละลักษณะ (วิทยุ ทวี หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส.ส.ในพื้นที่)

2.8 จัดทำแบบการขอความอนุเคราะห์ หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ ที่ทาง สนง. จัดทำเพื่อส่งเสริมเผยแพร่ฯ พร้อมขั้นตอนการขอ ชื่อ/หน่วยงาน ที่อยู่ และวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์ของผู้ขอไว้แจกผู้เข้าร่วมโครงการ

2.9 ถ้าเป็นไปได้ ควรมีการติดต่อขอรายชื่อนักเรียนผู้ที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด (400 คน) ล่วงหน้า เพื่อจัดพิมพ์ไว้สำหรับนักเรียนลงลายมือชื่อวันงาน (ลงทะเบียน) หรือจะประสานขอรายชื่อและลายมือชื่อพร้อมกันไปเลยจะยิ่งสะดวก รวดเร็ว และขจัดปัญหาเรื่องหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายค่าอาหารออกไปได้

2.10 ควรมีการติดตามและสนับสนุนเอกสารสิ่งพิมพ์ หนังสือ ฯลฯ ให้กับ “มุขรัฐสภา” ในแต่ละโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสามารถใช้เป็นฐานในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรม สำหรับการเผยแพร่และพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนต่อไปในอนาคต

3. ควรมีการวางแผนงานจัดทำโครงการต่อยอดโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อสนับสนุน/สร้างประสบการณ์ โอกาส ให้เยาวชนของชาติเข้าสู่เส้นทางประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น

โครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร ใน 14 จังหวัด (โครงการปีงบประมาณ 2542)

หลักการและเหตุผล

สภาผู้แทนราษฎรเป็นสถาบันหลักในการปกครองประเทศระบอบประชาธิปไตย ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทย ทั้งในด้านนิติบัญญัติ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน ซึ่งกระบวนการนิติบัญญัตินี้จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่มีความถูกต้องแม่นยำสำหรับเป็นข้อมูลในการพิจารณาประกอบในเรื่องต่างๆ เพื่อจะได้สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ การจะได้มาซึ่งข้อมูลจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยราชการต่าง ๆ ของรัฐที่ได้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชนในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

ในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยนอกจากจะได้มีการพัฒนาในองค์กรหลัก ๆ แล้ว ประชาชนซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการปกครองประเทศก็ควรจะได้รับการพัฒนาเช่นเดียวกัน และสมควรยิ่งที่จะได้พัฒนาตั้งแต่ระดับเยาวชนเพราะเยาวชนจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต เพราะเยาวชนเป็นรากฐานสำคัญของสังคมจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้ถูกต้อง

สภาผู้แทนราษฎรตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติในฐานะตัวแทนของปวงชนชาวไทยให้บรรลุเป้าหมาย อันจะนำมาซึ่งความสามัคคีระหว่างสภาผู้แทนราษฎร ข้าราชการ ประชาชน และเยาวชน รวมทั้งคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชาติ ตลอดจนความมั่นคงของประเทศและความมั่นคงของระบอบประชาธิปไตย จึงได้จัดโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรขึ้น

วัตถุประสงค์

1. สภาผู้แทนราษฎรได้เผยแพร่ประชาธิปไตย บทบาทหน้าที่ภารกิจและผลงานของสภาผู้แทนราษฎรสู่เยาวชนในส่วนภูมิภาค
2. สร้างจิตสำนึกให้เยาวชนในส่วนภูมิภาคเห็นความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. สถาบันการศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจะมีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภาและการเมืองการปกครองประเทศในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มเป้าหมาย

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 230 แห่ง

กิจกรรม/วิธีดำเนินโครงการ

- สํารวจรายชื่อโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาที่จะเข้าร่วมโครงการ
- ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเพื่อรับทราบวัตถุประสงค์ใน

การจัดโครงการ

- จัดเตรียมเอกสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยมอบให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการไว้สำหรับศึกษาค้นคว้า โดยจัดให้เป็นสัดส่วน เฉพาะในห้องสมุดหรือที่เหมาะสมของโรงเรียน โดยใช้ชื่อว่า “มูมรัฐสภา”
- จัดกิจกรรมการเผยแพร่ โดยเชิญโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการรับมอบเอกสารต่างๆ ที่จะจัดในมูมรัฐสภาพร้อมกับพบปะหรือรับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

พื้นที่ดำเนินการ

ภาคเหนือ

1. จังหวัดน่าน
2. จังหวัดแพร่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. จังหวัดมหาสารคาม
4. จังหวัดกาฬสินธุ์
5. จังหวัดร้อยเอ็ด
6. จังหวัดยโสธร

ภาคใต้

7. จังหวัดสงขลา
8. จังหวัดสตูล

ภาคตะวันออก

9. จังหวัดนครนายก
10. จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาคกลาง

11. จังหวัดสมุทรสงคราม
12. จังหวัดสมุทรสาคร
13. จังหวัดนครปฐม
14. จังหวัดราชบุรี

ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ 2542

งบประมาณ

ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สภาผู้แทนราษฎรได้เผยแพร่ประชาธิปไตย บทบาทหน้าที่ภารกิจและผลงานของสภาผู้แทนราษฎรสู่เยาวชนในส่วนภูมิภาค ทำให้ประชาธิปไตยแข็งแกร่งมั่นคงยิ่งขึ้น
2. ได้สร้างจิตสำนึกให้เยาวชนในส่วนภูมิภาคซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของเยาวชนที่เป็นกำลังพัฒนาประเทศในอนาคตได้เห็นความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
3. สถาบันการศึกษาในส่วนภูมิภาคจะได้มีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภา และการเมืองการปกครองประเทศในการศึกษาค้นคว้า

โครงการระยะที่ 2

"โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน"

หลักการและเหตุผล

ด้วยคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินการตามโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎรที่เกิดขึ้นตามนโยบายของ ฯพณฯ ประธานสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องการให้มีการเผยแพร่ประชาธิปไตย และบทบาทภารกิจหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ 2540 ต่อเนื่องจนถึงปีงบประมาณ 2541 รวมพื้นที่ดำเนินการ 23 จังหวัด ซึ่งมีกิจกรรมหลายรูปแบบ เช่น การมอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง เพื่อให้จัดเป็น "มูมรัฐสภา" การบรรยายความรู้ด้านการเมืองการปกครองฯ ของวิทยากรจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และการประกวดการพูด การแข่งขันการโต้วาที เป็นต้น

จากแนวทางดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตยได้มีโครงการต่อเนื่องในระยะที่ 2 เพื่อดำเนินการปลูกฝังเยาวชนให้มีความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกในทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรม ในทางปฏิบัติจึงดำริให้มี "โครงการชมรมประชาธิปไตยในโรงเรียน" ขึ้นในปีงบประมาณ 2542 เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เยาวชนได้เป็นผู้ปฏิบัติตามวิถีทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยด้วยตนเอง อันจะทำให้เยาวชนได้ซึมซับและมีจิตวิญญาณแห่งอุดมการณ์ทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอย่างแน่นแฟ้นแผ้วถาวรสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก อุดมการณ์ทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยให้กับเยาวชน
2. เพื่อเสริมสร้างวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยโดยการตั้งชมรมประชาธิปไตยในโรงเรียน

กลุ่มเป้าหมาย

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจำนวน 537 โรงเรียนในพื้นที่ 37 จังหวัด

กิจกรรม/วิธีดำเนินโครงการ

1. ติดต่อและขอความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการให้มียุทธศาสตร์กำหนดให้โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาจัดตั้งชมรมประชาธิปไตยในแต่ละโรงเรียน
2. มีคณะทำงานจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเดินทางไปตรวจสอบและคัดเลือกชมรมประชาธิปไตยดีเด่น โดยแบ่งกลุ่มสถานศึกษาตามพื้นที่จังหวัดที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมภารกิจของสภาผู้แทนราษฎร พร้อมทั้งมีการบรรยายและให้ความรู้ของคณะทำงานไปพร้อมกัน
3. ชมรมประชาธิปไตยในแต่ละกลุ่มการศึกษาจะได้รับการพิจารณาและคัดเลือกโดยคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตยเพื่อหาผู้ชนะเลิศอันดับหนึ่งและรองชนะเลิศ
4. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตยจะเป็นผู้มอบใบประกาศเกียรติคุณ หรือ โล่รางวัลชมรมประชาธิปไตยดีเด่นที่ได้รับคัดเลือกเพื่อเป็นเกียรติประวัติสืบไป

ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ 2542

งบประมาณ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.เยาวชนมีความตื่นตัว และมีจิตสำนึก อุทิศตน ทางการเมืองการปกครองในระบบอบประชาธิปไตยและจะเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบต่อการเมืองการปกครองของประเทศต่อไป
2. มี ชมรมประชาธิปไตย เป็นแกนหลัก ในการเสริมสร้างวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยในโรงเรียน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

สารบัญ

พระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑	หน้า ๑
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑	หน้า ๒๕
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑	หน้า ๓๕

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๕๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔

(๒) พระราชบัญญัติพรรคการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ พ.ศ. ๒๕๓๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“พรรคการเมือง” หมายความว่า พรรคการเมืองที่คณะบุคคลรวมกันจัดตั้ง โดยได้รับการจัดแจ้งการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกพรรคการเมือง

“ที่อยู่” หมายความว่า ที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

“การบริจาค” หมายความว่า การให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นเงินได้แก่พรรคการเมืองหรือสมาชิกเพื่อการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง หรือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองในการเลือกตั้ง นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองตามข้อบังคับของพรรคการเมือง

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง ความคุม ตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้คำชี้แจงหรือให้ส่งเอกสารมาเพื่อประกอบการพิจารณา หรือตรวจสอบได้

หมวด ๑

การจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๘ ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์และไม่มีลักษณะที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญมีจำนวนตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปสามารถรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชนและเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้น ตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรา ๘ ในการจัดตั้งพรรคการเมือง ให้ผู้จัดตั้งพรรคการเมืองจัดให้มีการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายพรรคการเมือง กำหนดข้อบังคับพรรคการเมือง และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๐ พรรคการเมืองต้องมีนโยบายและข้อบังคับพรรคการเมืองซึ่งต้องไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในเรื่องเชื้อชาติหรือศาสนาระหว่างชนในชาติ ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ และไม่ขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๑ ข้อบังคับพรรคการเมืองอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อพรรคการเมือง

(๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง

(๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง

(๔) การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมือง

(๕) แผนและกำหนดเวลาในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง อำนาจหน้าที่ของสาขาพรรคการเมือง การเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่ง การสิ้นสุด และการออกจากตำแหน่งของกรรมการสาขาพรรคการเมืองและอำนาจหน้าที่ของกรรมการสาขาพรรคการเมือง

(๖) การประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองและการประชุมของสาขาพรรคการเมือง

(๗) สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

(๘) ความรับผิดชอบของพรรคการเมืองต่อสมาชิก

(๙) การรับเข้าเป็นสมาชิกและการให้ออกจากการเป็นสมาชิก

(๑๐) วินัยและจรรยาบรรณของสมาชิก

(๑๑) หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกสมาชิกเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

(๑๒) การบริหารการเงินและทรัพย์สิน และการจัดทำบัญชีของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง

(๑๓) การให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป

(๑๔) การเลิกพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองประกอบด้วยหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เภรัญญาพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่นซึ่งเลือกตั้งจากสมาชิกซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

มาตรา ๑๓ ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง ต่อนายทะเบียนพร้อมกันกับนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง บัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สินของพรรคการเมือง และสำเนารายงานการประชุมของผู้จัดตั้งพรรคการเมือง

คำขอจัดตั้งพรรคการเมืองให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อพรรคการเมือง

(๒) ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง

(๓) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่พรรคการเมือง

(๔) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้จัดตั้งพรรคการเมือง

(๕) ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ และลายมือชื่อของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

มาตรา ๑๔ เมื่อได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองให้นายทะเบียนพิจารณาตรวจสอบ ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ผู้จัดตั้งพรรคการเมืองเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และมีจำนวนไม่น้อยกว่าสิบห้าคน

(๒) นโยบายและข้อบังคับพรรคการเมืองมีลักษณะไม่ขัดต่อมาตรา ๑๐

(๓) เอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองมีรายการครบถ้วนตามมาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๓

(๔) คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ และ

(๕) ชื่อพรรคการเมืองและภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่ซ้ำหรือพ้องหรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของผู้จัดตั้งพรรคการเมืองอื่นที่ได้ยื่นคำขอไว้ตามมาตรา ๑๓ หรือของพรรคการเมืองอื่นที่นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองไว้ก่อนแล้ว

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง

ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าคุณสมบัติหรือจำนวนของผู้จัดตั้งพรรคการเมือง หรือนโยบายและข้อบังคับพรรคการเมือง หรือคุณสมบัติของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือชื่อพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองไม่เป็นไปตามวรรคหนึ่ง (๑) (๒) (๔) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองและแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่นายทะเบียนตรวจสอบแล้วเห็นว่าเอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมือง ตามมาตรา ๑๔ (๓) มีรายการไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๓ หรือมีข้อความไม่ชัดเจน หรือบกพร่อง ให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับคำขอจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน

เมื่อผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองได้แก้ไขเอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองและแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเอกสารดังกล่าว

ถ้าผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองไม่ดำเนินการแก้ไขเอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง หรือดำเนินการแก้ไขแล้วแต่ยังไม่ถูกต้อง ให้นายทะเบียนสั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง และ ให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สั่งไม่รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่นายทะเบียนเห็นว่าชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง ตามที่ปรากฏในเอกสารการขอจัดตั้งพรรคการเมืองซ้ำหรือพ้อง หรือมีลักษณะคล้ายคลึงกับชื่อพรรคการเมือง หรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองของผู้จัดตั้งพรรคการเมืองอื่นที่ได้ยื่นคำขอไว้ในวันเดียวกัน ให้นายทะเบียนดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทำความเข้าใจว่าผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดจะเป็นผู้มีสิทธิใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น เมื่อได้ตกลงกันเป็นประการใดแล้ว ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองตามที่ได้มีการตกลงกัน การตกลงกันดังกล่าวให้กระทำให้เสร็จสิ้นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน

(๒) ในกรณีที่ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องยืนยันไม่ยอมตกลงกันหรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวใน (๑) แล้วยังคงตกลงกันไม่ได้ ให้นายทะเบียนพิจารณารับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองจากผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองที่เห็นว่ามิมีสิทธิที่จะใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นดีกว่า โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(ก) ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดมีจำนวนผู้จัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งเคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหลังสุดในนามของพรรคการเมืองตามหลักฐานใบสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เคยใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นมากกว่า ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองคณะนั้นย่อมมีสิทธิดีกว่า

(ข) ในกรณีที่จำนวนผู้จัดตั้งพรรคการเมืองตาม (ก) มีจำนวนเท่ากัน ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองคณะใดมีจำนวนผู้จัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหลังสุดในนามของพรรคการเมืองตามหลักฐานใบสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เคยใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นมากกว่า ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองคณะนั้นย่อมมีสิทธิดีกว่า

(ค) ในกรณีที่จำนวนผู้จัดตั้งพรรคการเมืองตาม (ข) มีจำนวนเท่ากัน ให้นายทะเบียนดำเนินการจับสลากโดยเปิดเผยเพื่อให้ได้ผู้มีสิทธิใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น

(๓) ในกรณีที่ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้นเป็นชื่อหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองที่ไม่เคยมีการใช้มาก่อนและตกลงกันไม่ได้ ให้นายทะเบียนดำเนินการจับสลากโดยเปิดเผยเพื่อให้ได้ผู้มีสิทธิใช้ชื่อพรรคการเมืองหรือภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น

ให้นายทะเบียนแจ้งการรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองตาม (๒) และ (๓) เป็นหนังสือไปยังผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๑๗ ผู้ขอจัดตั้งพรรคการเมืองซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งไม่รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองของนายทะเบียนตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้วินิจฉัยชี้ขาดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งไม่รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองจากนายทะเบียน

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดเป็นประการใดแล้ว ให้นายทะเบียนปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น

มาตรา ๑๘ ให้นายทะเบียนจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองในทะเบียนพรรคการเมืองและให้ประกาศการจัดตั้งพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา โดยระบุชื่อพรรคการเมือง ภาพเครื่องหมายพรรคการเมือง นโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง ชื่อหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เหนรัญญิกพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่นของพรรคการเมือง

มาตรา ๑๙ ให้พรรคการเมืองที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้วเป็นนิติบุคคล

หมวด ๒

การดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

ส่วนที่ ๑

การดำเนินกิจการในทางการเมือง

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง และมติของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองเป็นผู้แทนของพรรคการเมืองในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้หัวหน้าพรรคการเมืองจะมอบหมายเป็นหนังสือให้กรรมการบริหารคนหนึ่งหรือหลายคนทำการแทนก็ได้

มาตรา ๒๑ ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และไม่มีลักษณะที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๒ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๑
- (๔) พรรคการเมืองมีมติให้ออกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๕) พรรคการเมืองที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกเลิกหรือยุบไป

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตามวรรคหนึ่ง (๔) ถ้าสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย มติของพรรคการเมืองต้องเป็นมติของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองทั้งหมด และการลงมติให้ลงคะแนนลับ แต่ถ้าสมาชิกผู้นั้นได้อุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติคัดค้านว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๔๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ และศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมิได้มีลักษณะตามมาตรา ๔๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้ถือว่าสมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าว

มีลักษณะตามมาตรา ๔๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ สมาชิกผู้นั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย

การอุทธรณ์ของสมาชิกต่อศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งรายงานหรือเอกสารเกี่ยวกับการมีมติตามวรรคสองไปยังประธานรัฐสภาและนายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองมีมติ

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตามวรรคหนึ่ง (๕) ถ้าสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยและไม่อาจเข้าไปเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองเลิกหรือยุบไป ให้ถือว่าสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบหกสิบวันนั้น

มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้พรรคการเมืองรับบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใดๆ ในพรรคการเมือง หรือยอมให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง

ห้ามมิให้ผู้ไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดเข้าเป็นสมาชิกหรือดำรงตำแหน่งใดๆ ในพรรคการเมืองหรือร่วมกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ชื่อหรือถ้อยคำในประการที่น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจว่าเป็นพรรคการเมือง หรือใช้ชื่อที่มีอักษรไทยประกอบว่า “พรรคการเมือง” หรืออักษรต่างประเทศซึ่งแปลหรืออ่านว่า “พรรคการเมือง” ในดวงตรา ป้าย ชื่อ จดหมาย ใบแจ้งความ หรือเอกสารอย่างอื่น หรือในข้อมูลทางการสื่อสารใดๆ โดยมีได้เป็นพรรคการเมือง

มาตรา ๒๕ เมื่อนายทะเบียนได้รับจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว การดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ให้พรรคการเมืองกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง

(๑) การเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง

(๒) การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคการเมือง

(๓) การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง รองเลขานุการพรรคการเมือง เหนรัญญิกพรรคการเมือง โฆษกพรรคการเมือง และกรรมการบริหารอื่น

(๔) การอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๖ ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

ในระหว่างที่พรรคการเมืองใดดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ ให้ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองนั้นประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิก ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

มาตรา ๒๖ เมื่อปรากฏว่าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดให้พรรคการเมืองกระทำการใดๆ ผ่าฝืนนโยบายพรรคการเมืองหรือข้อบังคับพรรคการเมืองอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ แต่ลักษณะการกระทำยังไม่รุนแรงจนเป็นสาเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๗ ให้นายทะเบียนมีอำนาจเตือนเป็นหนังสือให้หัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น ระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำนั้นภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด ในกรณีที่นายทะเบียนเตือนเป็นหนังสือแก่บุคคลที่ไม่ใช่หัวหน้าพรรคการเมือง ต้องส่งสำเนาหนังสือเตือนนั้นให้หัวหน้าพรรคการเมืองทราบโดยเร็ว

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่ปฏิบัติตามคำเตือนของนายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนมีอำนาจยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ระงับหรือจัดการแก้ไขการกระทำดังกล่าว หรือให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งคณะหรือบางคนออกจากตำแหน่งได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองทั้งคณะหรือบางคนออกจากตำแหน่ง ผู้นั้นไม่มีสิทธิเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองอีก เว้นแต่จะพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าห้าสิบคน เห็นว่ามติหรือข้อบังคับในเรื่องใดของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกอยู่นั้นจะขัดต่อสถานะและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ หรือขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติหรือข้อบังคับดังกล่าวขัดหรือแย้งกับหลักการพื้นฐานแห่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้มติหรือข้อบังคับดังกล่าวนั้นเป็นอันยกเลิกไป

มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขา พรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองขึ้น ให้หัวหน้าพรรคการเมือง มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่จัดตั้งสาขาพรรค การเมืองนั้น

หนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนดและอย่างน้อย จะต้องมียุทธศาสตร์ที่ตั้งสาขาพรรคการเมือง รายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของกรรมการสาขาพรรคการเมืองนั้น

เมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองแล้ว ให้ออกหนังสือรับรองการจัดตั้ง สาขาพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

มาตรา ๓๑ คณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองประกอบด้วย ประธานสาขาพรรคการเมือง รองประธานสาขาพรรคการเมือง เลขานุการสาขาพรรคการเมือง รองเลขานุการสาขาพรรคการเมือง เภรัญญิกสาขาพรรคการเมือง โฆษกสาขาพรรคการเมือง และกรรมการอื่นของสาขาพรรคการเมือง

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองมีหน้าที่ดำเนินกิจการให้เป็นไปตามนโยบาย และข้อบังคับพรรคการเมืองตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๓๓ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง หรือ รายการตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕) ที่จดทะเบียนไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบ ตามมาตรา ๓๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับกรเปลี่ยนแปลงจาก นายทะเบียน และให้นำมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

การแก้ไขรายการที่ได้ประกาศไว้ตามมาตรา ๑๔ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๔ หัวหน้าพรรคการเมืองต้องจัดทำทะเบียนสมาชิกให้ตรงตามความเป็นจริง เก็บรักษาไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง และพร้อมที่จะให้นายทะเบียนหรือผู้ซึ่ง นายทะเบียนมอบหมายตรวจสอบได้

ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งจำนวนสมาชิกที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาพร้อมด้วยรายชื่อ อาชีพ และที่อยู่ของสมาชิกดังกล่าวตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมกราคมของทุกปี

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งนายทะเบียนภายในระยะเวลาตามวรรคสอง ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนด

ทะเบียนสมาชิกให้เป็นไปตามแบบที่นายทะเบียนกำหนด

มาตรา ๓๕ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน

มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้พรรคการเมืองช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ส่วนที่ ๒

การเงินของพรรคการเมือง

มาตรา ๓๗ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารการเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ตลอดจนจัดให้มีการทำบัญชีตามมาตรา ๓๘ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

ในกรณีที่มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ให้ประธานสาขาพรรคการเมืองจัดให้มีการทำบัญชีของสาขาพรรคการเมืองตามมาตรา ๓๘ และรับรองความถูกต้อง ตลอดจนจัดส่งบัญชีของสาขาพรรคการเมืองเพื่อแสดงรวมไว้ในบัญชีของพรรคการเมือง

มาตรา ๓๘ บัญชีของพรรคการเมืองและบัญชีของสาขาพรรคการเมืองประกอบด้วย

(๑) บัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับ และแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย

(๒) บัญชีแสดงรายรับจกการบริจาคตามมาตรา ๔๘

(๓) บัญชีแยกประเภท

(๔) บัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน

การลงรายการบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องสมบูรณ์โดยครบถ้วน

บัญชีตาม (๑) และ (๒) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่รายการนั้นเกิดขึ้น

บัญชีตาม (๓) และ (๔) ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น

มาตรา ๓๕ พรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในวันสิ้นปีปฏิทินที่ได้จัดแจ้งการจัดตั้งขึ้น และครั้งต่อไปเป็นประจำทุกปีในวันสิ้นปีปฏิทิน

การปิดบัญชีให้จัดทำงบการเงิน ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย งบดุลและงบรายได้ และค่าใช้จ่ายของพรรคการเมือง กรณีที่มีสาขาพรรคการเมือง งบการเงินให้รวมถึงงบการเงินของสาขาพรรคการเมืองทุกสาขาพรรคการเมืองด้วย

งบดุลต้องแสดงรายการ สินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของพรรคการเมือง

งบรายได้และค่าใช้จ่ายอย่างน้อยต้องแสดงที่มาของรายได้ ซึ่งได้รับจากเงินบริจาค เงินสนับสนุนจากรัฐ และรายได้อื่นที่มีกับทางใช้ไปของค่าใช้จ่ายดำเนินการของพรรคการเมือง โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งต้องแสดงไว้โดยชัดเจน

งบดุลต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองการสอบบัญชี

มาตรา ๔๐ งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองแล้วต้องเสนอที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติภายในเดือนเมษายนของทุกปี โดยแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้า และปิดประกาศไว้ ณ ที่ตั้งสำนักงานของพรรคการเมือง และสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

งบการเงินซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติแล้วตามวรรคหนึ่ง หัวหน้าพรรคการเมืองต้องรับรองความถูกต้องร่วมกับเหรัญญิกพรรคการเมือง และให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งงบการเงินต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติพร้อมทั้งสำเนาบัญชีตามมาตรา ๓๕

เมื่อนายทะเบียนได้รับงบการเงินและสำเนาบัญชีตามวรรคสองแล้ว ให้นายทะเบียนเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบและประกาศให้สาธารณชนทราบ

มาตรา ๔๑ รายได้และทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร

มาตรา ๔๒ ให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และกรรมการสาขาพรรคการเมือง มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งและภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมายอื่นแล้ว บุคคลนั้นอาจส่งสำเนาบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นไว้ตามกฎหมายอื่นนั้นต่อนายทะเบียนแทนก็ได้

มาตรา ๔๓ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องควบคุมพรรคการเมืองไม่ให้ใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นเกินวงเงินที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และควบคุมไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินวงเงินตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง ดังนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้จัดสรรเป็นจำนวนรวม โดยพิจารณาตามจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองเสนอไว้ในบัญชีรายชื่อที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้จัดสรรให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองเป็นรายบุคคล

ค่าใช้จ่ายที่จัดสรรตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง

ห้ามมิให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองตาม (๑) และ (๒) เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

หมวด ๓

การสนับสนุนพรรคการเมือง

ส่วนที่ ๑

การบริจาคแก่พรรคการเมือง

มาตรา ๔๕ การบริจาคแก่พรรคการเมือง ให้กระทำโดยเปิดเผยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๔๖ เมื่อมีการบริจาคแก่พรรคการเมือง ให้พรรคการเมืองออกหลักฐานการรับบริจาค ให้แก่ผู้บริจาคตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เมื่อพรรคการเมืองได้รับการบริจาคเงิน ให้พรรคการเมืองเปิดเผยรายชื่อผู้บริจาคและจำนวนเงินที่ได้รับการบริจาคตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๔๗ ผู้บริจาคเงินแก่พรรคการเมืองมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อน ตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากรได้

มาตรา ๔๘ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดให้มีบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค ซึ่งต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อ ที่อยู่ จำนวนเงิน และรายการทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นเงินได้ ของผู้บริจาคทุกราย ในกรณีที่เป็นการบริจาคผ่านทางสมาชิกให้ระบุชื่อสมาชิกผู้รับการบริจาคด้วย

(๒) วัน เดือน ปี ที่รับบริจาค

(๓) สำเนาหลักฐานการรับบริจาค

ในกรณีที่การบริจาคเป็นการให้หรือให้ใช้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่คำนวณเป็นเงินได้ ให้คิดมูลค่าโดยคำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นหรือค่าของสินค้านั้นก่อน จึงบันทึกลงในบัญชี และในกรณีที่ไมอาจคิดมูลค่าได้ให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือประโยชน์ อย่างอื่นนั้นให้ชัดเจนเท่าที่จะกระทำได้

มาตรา ๔๙ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกซึ่งได้รับการบริจาคต้องนำส่งบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคตามมาตรา ๔๘ ภายใน เจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับการบริจาค

มาตรา ๕๐ บรรดาเงินที่พรรคการเมืองได้รับการบริจาคมา ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิก พรรคการเมืองนำไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชีในนามของพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมืองและเหรัญญิกพรรคการเมืองนำเงินไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งหมายเลขบัญชีของบัญชีเงินฝากและจำนวนเงินที่เปิดบัญชีของทุกบัญชี พร้อมทั้งส่งสำเนาบัญชีเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์รับรองแก่นายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้เปิดบัญชี

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการ สาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่เป็นการบริจาคโดยไม่เปิดเผย

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้พรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด จากผู้ใด เพื่อกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร

ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน หรือกระทำการอันเป็นการก่อกวนหรือ
คุกคามความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทำการอันเป็นการทำลายทรัพยากร
ของประเทศ หรือเป็นการบั่นทอนสุขภาวะอนามัยของประชาชน

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้พรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด
เพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมืองหรือดำเนินการในทางการเมืองจาก

(๑) บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย

(๒) นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจหรือกิจการหรือจดทะเบียนสาขา
อยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร

(๓) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร ซึ่งมีบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยมีทุนหรือเป็นผู้ถือหุ้น
เกินร้อยละสิบห้า

(๔) องค์กรหรือนิติบุคคลที่ได้รับทุนหรือได้รับเงินอุดหนุนจากต่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์
ดำเนินการเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย หรือมีผู้จัดการ หรือกรรมการเป็นบุคคลที่ไม่มี
สัญชาติไทย

(๕) บุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลที่ได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อดำเนิน
กิจการของพรรคการเมืองหรือเพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองจากบุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลตาม
(๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) บุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้บุคคล องค์กร หรือนิติบุคคลตามมาตรา ๕๓ บริจาคเงิน ทรัพย์สิน
หรือประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมืองหรือสมาชิกผู้ใดเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมือง หรือเพื่อ
ดำเนินการในทางการเมือง

มาตรา ๕๕ ห้ามมิให้นิติบุคคลที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือนิติ
บุคคลอื่นตามที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือ
ประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมือง

ส่วนที่ ๒

การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ

มาตรา ๕๖ ให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมืองและดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับ

การพัฒนาพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยกองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่าย

(๒) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

(๓) เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๕) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนตามมาตรา ๖๘

(๖) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน

(๗) เงินดอกผลของกองทุน

(๘) เงินรายรับอื่น

การส่งเงินค่าปรับตาม (๓) หรือเงินหรือทรัพย์สินตาม (๔) เข้ากองทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๕๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง และควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน

ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองและควบคุมดูแลกองทุนให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่แทน โดยคณะกรรมการดังกล่าวให้ประกอบด้วย นายทะเบียนเป็นประธานกรรมการ กรรมการการเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงบประมาณหนึ่งคน ผู้แทนของพรรคการเมือง ซึ่งสมาชิกในสังกัดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเลือกกันเองจำนวนสามคน และผู้แทนของพรรคการเมืองซึ่งไม่มีสมาชิกในสังกัดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ และให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนของพรรคการเมือง และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๕๘ ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง ให้จัดสรรให้เป็นรายปีตามโครงการและแผนงานในการดำเนินกิจการของแต่ละพรรคการเมืองที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด โดยให้คำนึงถึงจำนวนสมาชิกซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมือง จำนวนคะแนนเสียงจากบัญชีรายชื่อ

ของพรรคการเมืองที่พรรคการเมืองได้รับในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งหลังสุด จำนวนสมาชิกของพรรคการเมือง และจำนวนสาขาพรรคการเมือง ตามลำดับ

มาตรา ๕๕ ให้พรรคการเมืองใช้จ่ายเงินสนับสนุนเป็นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเงินสนับสนุนที่พรรคการเมืองได้รับเพื่อการบริหารพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง การหาสมาชิกเพิ่ม การใช้จ่ายในการเลือกตั้ง และการให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิกและประชาชนทั่วไป

มาตรา ๖๐ ให้นายทะเบียนประสานงานกับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีวิทยุโทรทัศน์ของรัฐให้จัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรค โดยคำนึงถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมือง เพื่อให้แสดงผลงานของพรรคการเมืองปีหนึ่งไม่น้อยกว่าสามครั้งโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๖๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดให้พรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนในเรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และด้านอื่นๆ เพื่อดำเนินกิจการในทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกันตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๖๒ พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ถ้าต่อมาปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองนั้นไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๔๐ ให้นายทะเบียนเรียกคืนเงินสนับสนุนดังกล่าวและให้นายทะเบียนนำเงินสนับสนุนที่เรียกคืนส่งเข้ากองทุน

มาตรา ๖๔ พรรคการเมืองใดได้รับเงินสนับสนุนไปแล้ว ภายหลังปรากฏว่ามีเหตุต้องเลิกหรือยุบพรรคการเมืองตามหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้พรรคการเมืองนั้นคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หมวด ๔

การเลิกหรือยุบพรรคการเมือง

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความผิดดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖๖ เมื่อพรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ อาจถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง

(๑) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ ซึ่งมีได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

(๒) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ

(๓) กระทำการอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรือขัดต่อกฎหมาย หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือ

(๔) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓

มาตรา ๖๗ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียน หรือเมื่อนายทะเบียนได้รับแจ้งจากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองว่า พรรคการเมืองใดกระทำการตามมาตรา ๖๖ ให้นายทะเบียนแจ้งต่ออัยการสูงสุดพร้อมด้วยหลักฐาน ถ้าอัยการสูงสุดเห็นสมควรก็ให้ยื่นคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว ถ้าอัยการสูงสุดไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้นายทะเบียนตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งโดยมีผู้แทนจากนายทะเบียนและผู้แทนจากอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน แล้วส่งให้อัยการสูงสุด เพื่อยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการยื่นคำร้องได้ ให้นายทะเบียนมีอำนาจยื่นคำร้องเอง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

หากนายทะเบียนเห็นสมควรจะให้ระงับการดำเนินการของพรรคการเมืองซึ่งกระทำการตาม มาตรา ๖๖ ให้นายทะเบียนแจ้งต่ออัยการสูงสุดขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งระงับการกระทำดังกล่าวของ พรรคการเมืองไว้เป็นการชั่วคราว

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่พรรคการเมืองเล็กหรือยุบตามมาตรา ๖๕ นอกจากกรณีตาม มาตรา ๖๕ (๓) ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งบัญชีและงบดุลรวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงินของ พรรคการเมืองต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พรรคการเมืองเล็ก หรือยุบ และให้สำนักงาน ตรวจสอบเงินแผ่นดินเป็น ผู้ชำระบัญชีให้เสร็จสิ้นภายในหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียน ถ้าสำนักงานตรวจสอบเงินแผ่นดินชำระบัญชีไม่เสร็จภายในเวลาดังกล่าวให้ขอขยายเวลาได้อีกไม่เกินหกเดือน

ในการชำระบัญชี เมื่อได้หักหนี้สินและค่าใช้จ่ายแล้วยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใด ให้โอนให้แก่ องค์การสาธารณกุศลตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับพรรคการเมือง ถ้าในข้อบังคับพรรคการเมืองไม่ได้ระบุไว้ ให้ทรัพย์สินที่เหลือนั้นตกเป็นของกองทุน

ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๓ ลักษณะ ๒๒ หมวด ๕ ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัดมาใช้บังคับกับการ ชำระบัญชีของพรรคการเมืองโดยอนุโลม

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบไปเพราะไม่ดำเนินการตามมาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒ หรือกระทำการตามมาตรา ๖๖ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมือง ที่ต้องยุบไปจะขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือมี ส่วนร่วมในการขอจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ตามมาตรา ๘ อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่ วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป

หมวด ๕

การรวมพรรคการเมือง

มาตรา ๗๐ การรวมพรรคการเมืองอาจเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ หรือ อาจเป็นการรวมเข้าเป็นพรรคเดียวกับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักก็ได้

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมกันเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองจำนวนพรรคการเมืองละสิบคนประชุมร่วมกันเพื่อกระทำการเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายพรรคการเมือง

(๒) กำหนดข้อบังคับพรรคการเมือง

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสองแล้ว ให้ดำเนินการจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกของทุกพรรคการเมืองที่จะรวมกันเพื่อประชุมจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๕ การเรียกประชุมจัดตั้งพรรคการเมืองต้องแจ้งให้สมาชิกของพรรคการเมืองที่จะรวมกันทราบก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และให้ดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งพรรคการเมือง

มาตรา ๗๒ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๗๑ แล้ว ให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากันเป็นอันยุบไป โดยให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคการเมืองใหม่ที่จัดตั้งขึ้น หรือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคการเมืองอื่นในกรณีที่อยู่อาศัยเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง และสมาชิกพรรคการเมืองเดิมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ที่จัดตั้งขึ้น และให้บรรดาทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิ และความรับผิดชอบของพรรคการเมืองเดิมโอนไปเป็นของพรรคการเมืองใหม่ตั้งแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งการยุบและการรวมพรรคการเมืองในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง

เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันและพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๗๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๗๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา ๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๗๕ ผู้ใดโดยเจตนาสมคบกันตั้งแต่สิบห้าคนขึ้นไปดำเนินกิจการเช่นเดียวกับพรรคการเมืองหรือเข้าลักษณะเป็นพรรคการเมืองโดยมิได้จัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๖ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ วรรคสี่ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๐ วรรคสอง หรือมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๗๗ กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการสาขาพรรคการเมืองผู้ใดรู้อยู่แล้วแต่จัดให้พรรคการเมืองกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๗๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืนใดไม่มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเพิกถอนสัญชาติไทย และเนรเทศออกนอกราชอาณาจักรด้วย

มาตรา ๗๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๘๐ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนซึ่งสั่งตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม หรือมาตรา ๓๔ วรรคสาม หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๘๑ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง หรือมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๘๒ พรรคการเมืองใดช่วยเหลือหรือสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๘๓ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือประธานสาขาพรรคการเมืองผู้ใดไม่จัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมือง หรือสาขาพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๓๗ หรือจัดให้มีการทำบัญชีของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมืองโดยละเว้นการลงรายการในบัญชี ลงรายการเท็จ

ในบัญชี แก้ไขบัญชี ช้อนเร้นหรือทำหลักฐานในการลงบัญชีอันจะเป็นผลให้การแสดงที่มาของรายได้และการใช้จ่ายของพรรคการเมืองไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๔๔ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือกรรมการสาขาพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทและปรับอีกไม่เกินวันละห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๔๕ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๓ หรือมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๕ หรือมาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่น้อยกว่าสามเท่าของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่พรรคการเมือง หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๔๗ หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๔๘ หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสองเท่าแต่ไม่เกินสี่เท่าของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับบริจาค

มาตรา ๔๙ พรรคการเมือง หรือสมาชิกผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๕๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าผู้ฝ่าฝืนใดไม่มีสัญชาติไทย ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งเนรเทศออกนอกราชอาณาจักรด้วย

มาตรา ๕๑ นิติบุคคลใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษปรับไม่น้อยกว่าสามเท่าของจำนวนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่บริจาคให้แก่พรรคการเมือง

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๒ ให้พรรคการเมืองซึ่งจดทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และในกรณีที่พรรคการเมือง

ดังกล่าวพรรคโดยังมิได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๕ ให้พรรคการเมืองพรรคนั้นดำเนินการให้ครบถ้วนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๓ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้พรรคการเมืองตามมาตรา ๕๒ และพรรคการเมืองซึ่งนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งไว้ตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ดำเนินการจัดให้มีการประชุมเพื่อกำหนดนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง หรือเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๕ และดำเนินการอื่นใดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้พรรคการเมืองดังกล่าวดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งนายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวัน ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดตามมาตรา ๕๒ ไม่ดำเนินการให้ครบถ้วนตามมาตรา ๒๕ ให้พรรคการเมืองนั้นเป็นอันยุบไปตามมาตรา ๖๕ และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

พรรคการเมืองซึ่งนายทะเบียนได้รับแจ้งการจัดตั้งไว้ตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ มิได้ดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๕๓ ให้หนังสือรับรองการแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองที่นายทะเบียนได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นอันยกเลิกไป

มาตรา ๕๕ ภายหลังจากที่พรรคการเมืองได้ดำเนินการเลือกตั้งเหรียญกษาปณ์พรรคการเมืองตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง และสมาชิกรับดำเนินการนำเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ส่งต่อเหรียญกษาปณ์พรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้เลือกตั้งเหรียญกษาปณ์พรรคการเมือง

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือสมาชิกคนใดไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๕

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง เพื่อกำหนดระเบียบการจัดตั้งและการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

พ.ศ. ๒๕๔๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๑

เป็นปีที่ ๕๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เลือกตั้ง” หมายความว่า เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี

“จังหวัด” หมายความว่ารวมถึง กรุงเทพมหานคร

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“รองเลขาธิการ” หมายความว่า รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๖ คณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งมีองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วิธีการสรรหาและการเลือกตั้ง วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๗ ให้กรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่งและภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งและต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้ง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นเวลาหนึ่งปี

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย

มาตรา ๘ การประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีกรรมการการเลือกตั้งมาประชุมไม่น้อยกว่าสี่ในห้าของจำนวนกรรมการการเลือกตั้งทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม ในกรณีที่กรรมการการเลือกตั้งคนใดไม่อาจมาประชุมได้ให้จดแจ้งเหตุนั้นไว้ในรายงานการประชุม

การลงมติในการประชุมของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ใช้คะแนนเสียงข้างมาก โดยให้กรรมการการเลือกตั้งคนหนึ่งมีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด เว้นแต่การลงมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในมาตรา ๑๐ (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้ใช้คะแนนเสียงเอกฉันท์

ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการการเลือกตั้งไม่มาประชุม ให้กรรมการการเลือกตั้งที่มาประชุมเลือกกรรมการการเลือกตั้งคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๕ ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการการเลือกตั้งหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการการเลือกตั้งเลือกกรรมการการเลือกตั้งคนหนึ่งทำหน้าที่แทนประธานกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมและดำเนินการจัด หรือจัดให้มีการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(๒) ออกประกาศกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) ออกข้อกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ

(๕) ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งที่ใช้วิธีการแบ่งเขตเลือกตั้ง และจัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

(๖) สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๗) สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งใดหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง หรือสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่ เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(๘) ประกาศผลการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ

(๘) ดำเนินการหรือประสานงานกับหน่วยราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือสนับสนุนองค์การเอกชนในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๑๐) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อสังเกตเสนอต่อรัฐสภา

(๑๑) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญอื่น หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด บุคคล คณะบุคคลหรือผู้แทนองค์การเอกชน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายได้

หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และค่าตอบแทน รวมทั้งวิธีปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด บุคคล คณะบุคคลหรือผู้แทนองค์การเอกชนตามวรรคหนึ่ง และคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๔ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามมาตรา ๑๑ ให้มีจำนวนจังหวัดละไม่เกินสิบเอ็ดคน ประกอบด้วยบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง โดยใช้วิธีสรรหาจากผู้ที่มิคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓๗ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) และ (๗) ของรัฐธรรมนูญ โดยให้สรรหาจากผู้มีภูมิลำเนาในจังหวัดนั้นเป็นหลัก

กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) อำนาจการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ที่กระทำภายในจังหวัดนั้น

(๒) เสนอแนะการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งที่ใช้วิธีการแบ่งเขตเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๓) รวบรวมและตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ

(๔) เสนอแนะต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาแต่งตั้งบุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ ตามที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดไว้

(๕) ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ

หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมายได้

มาตรา ๑๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการเลือกตั้งหรือการออกเสียงประชามติ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้หน่วยราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามอำนาจหน้าที่ หรือให้หน่วยงานดังกล่าวมีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐปฏิบัติกรอันจำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หรือการออกเสียงประชามติได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างซึ่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งหรือมาตรา ๑๐ (๓) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดทางวินัย และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยของผู้นั้นดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าผู้ใดกระทำความผิดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้มีอำนาจแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวน และให้มีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลไม่ว่าจะเป็นเรื่องในทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง โดยให้ถือว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแทนได้ และให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาลอำนวยความสะดวกและเร่งรัดให้การดำเนินคดีเสร็จสิ้นไปโดยเร็วและในการนี้ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการทำทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งจากหลักฐานทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแยกเป็นรายจังหวัดไว้เป็นประจำ

ทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งให้ผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิตรวจสอบและขอแก้ไขให้ถูกต้องได้

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไว้ทุกจังหวัด เพื่อให้ประชาชนได้ทราบล่วงหน้า

การแบ่งเขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งจะต้องกำหนดพื้นที่ในแต่ละเขตเลือกตั้งให้ติดต่อกันและมีจำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งใกล้เคียงกัน โดยถือเกณฑ์ดังนี้

(๑) ในกรณีที่อำเภอหรือตำบลใดมีจำนวนราษฎรเพียงพอที่จะกำหนดเป็นเขตเลือกตั้งได้ ให้กำหนดอำเภอหรือตำบลนั้นเป็นเขตเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่ไม่เป็นไปตาม (๑) ให้รวมอำเภอต่างๆ เป็นเขตเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงพื้นที่ที่ติดต่อกันใกล้เคียงกัน ความสะดวกในการคมนาคมระหว่างกัน และการเคยอยู่ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน ถ้าการรวมอำเภอในลักษณะนี้จะทำให้มีจำนวนประชากรมากหรือน้อยเกินไป ให้แยกหรือรวมพื้นที่ตำบลเพื่อให้ได้จำนวนประชากรพอเพียงสำหรับการเป็นเขตเลือกตั้ง แต่จะแยกหรือรวมเฉพาะเพียงบางส่วนของตำบลไม่ได้

(๓) ในกรณีที่การกำหนดพื้นที่ตามเกณฑ์ใน (๒) จะทำให้จำนวนราษฎรในแต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนไม่ใกล้เคียงกันหรือไม่มีสภาพเป็นชุมชนเดียวกัน ให้ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งตามสภาพของชุมชนที่ราษฎรมีการติดต่อกันเป็นประจำในลักษณะที่เป็นชุมชนเดียวกันหรือใกล้เคียงกันและสามารถเดินทางติดต่อกันได้โดยสะดวก โดยจะต้องทำให้จำนวนราษฎรของแต่ละชุมชนในเขตเลือกตั้งแต่ละแห่งมีจำนวนใกล้เคียงกันมากที่สุด

เมื่อได้ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดการแบ่งเขตเลือกตั้ง ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งให้กระทำได้เฉพาะเมื่อต้องมีการรวมเขตเลือกตั้งหรือเพิ่มเขตเลือกตั้งใหม่เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์ในวรรคสอง

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งทั่วไป ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดเขตเลือกตั้งในคราวนั้น โดยถือเขตเลือกตั้งที่มีการประกาศกำหนดไว้ตามมาตรานี้ เว้นแต่มีกรณีจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเขตเลือกตั้งตามวรรคสาม

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่มีเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริง และวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการโดยพลัน

ในการสืบสวนสอบสวนตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องให้ออกาสผู้ร้อง ผู้ถูกคัดค้าน หรือผู้ถูกกล่าวหา มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงหลักฐาน รวมทั้งต้องให้ออกาสมาให้ถ้อยคำต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้ง

การวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของกรรมการ การเลือกตั้งที่พิจารณาวินิจฉัยทุกคน

วิธีการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๐ องค์การเอกชนใดที่มีความประสงค์จะช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ การเลือกตั้งในการตรวจสอบการเลือกตั้ง ให้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเมื่อคณะกรรมการ การเลือกตั้งได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่าองค์การเอกชนที่ยื่นคำขอมีความเป็นกลางในทางการเมือง คณะกรรมการ การเลือกตั้งมีอำนาจรับรองให้องค์การเอกชนนั้นช่วยเหลือในการตรวจสอบการเลือกตั้งได้

ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งผู้แทนขององค์การเอกชน ที่ได้รับรองตามวรรคหนึ่ง เพื่อช่วยดูแลตรวจสอบการเลือกตั้ง และรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ทราบในกรณีที่พบเห็นว่าการเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

หลักเกณฑ์และวิธีการการขอให้รับรอง การรับรอง การเพิกถอนการรับรอง และการปฏิบัติงาน ขององค์การเอกชนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยประกาศในราชกิจจา นุเบกษา

มาตรา ๒๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้นำหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นมีหนังสือชี้แจง ข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงาน หรือส่งเอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่ เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

(๒) ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตาม (๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน หรือบุคคลใด มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐาน อื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) ขอให้ศาลส่งเอกสาร หลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

(๔) เข้าไปในที่เลือกตั้ง ที่ออกเสียงประชามติ หรือสถานที่นับคะแนนเลือกตั้ง หรือนับคะแนน การออกเสียงประชามติ

มาตรา ๒๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้กรรมการการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และอนุกรรมการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๓ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่น ของประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้กรรมการการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และอนุกรรมการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด หรือกระทำการหรือละเว้นกระทำการโดยทุจริตหรือประพฤตินิชอบในการปฏิบัติหน้าที่

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งกระทำการตามหน้าที่โดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครองไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งหรือทางอาญา

หมวด ๒

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๕ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด

กิจการของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๒๖ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของคณะกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมือง และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมือง ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมือง

(๒) ศึกษาและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การออกเสียงประชามติ และการพัฒนาพรรคการเมือง

(๓) เผยแพร่วิชาการและให้ความรู้และการศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๔) รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง หรือการออกเสียงประชามติ ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในการเลือกตั้ง หรือเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หรือเกี่ยวกับการทุจริต หรือประพฤตินิยมชอบ ในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้เลือกตั้ง พรรคการเมือง หรือบุคคลอื่นใดเพื่อเสนอต่อ คณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย

มาตรา ๒๗ ในการกำกับดูแลสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การจัดแบ่งส่วนงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และขอบเขตหน้าที่ของ ส่วนงานดังกล่าว

(๒) การกำหนดตำแหน่ง อัตราเงินเดือน และค่าตอบแทนอื่นของเลขาธิการ รองเลขาธิการ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๓) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การถอดถอน วินัย และการลงโทษทางวินัย การออกจาก ตำแหน่ง การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์การลงโทษ สำหรับเลขาธิการ รองเลขาธิการ และพนักงาน ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างของสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๔) การคัดเลือก การกำหนดอัตราค่าจ้างหรือค่าตอบแทน ตลอดจนการกำหนดเงินเพิ่มพิเศษ ให้แก่ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้าง ซึ่งมาปฏิบัติงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งชั่วคราวตามมาตรา ๓๒

(๕) การบริหารและจัดการการเงินและทรัพย์สินของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๖) การจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่นแก่เลขาธิการ รองเลขาธิการ พนักงานหรือลูกจ้าง ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๘ ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีเลขาธิการคนหนึ่ง ซึ่งประธานกรรมการ การเลือกตั้งแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและ ลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งขึ้นตรงต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง และจะให้มีรองเลขาธิการเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติงาน รองจากเลขาธิการก็ได้

ให้เลขาธิการทำหน้าที่เป็นเลขานุการในคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๕ เลขธิการต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์ และมีคุณวุฒิ ประสบการณ์และความสำเร็จด้านการบริหารตามที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เลขธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งห้าปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๓๐ เลขธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลงานโดยทั่วไปของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ และมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้มีอำนาจ ดังนี้

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยพนักงานหรือ ลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตลอดจนให้พนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งออกจากตำแหน่ง

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพนักงานหรือลูกจ้างในสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้ง และข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้าง ซึ่งมาปฏิบัติงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างในสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๓๒

(๓) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และทำที่ไม่ขัดกับ ระเบียบหรือประกาศ หรือมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๓๑ ในกิจการของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้เลขธิการเป็นผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อการนี้เลขธิการจะมอบอำนาจให้ บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจขอให้ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วย ราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐมาปฏิบัติงานเป็นพนักงานหรือ ลูกจ้างในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับการอนุมัติจากผู้บังคับ บัญชาหรือนายจ้างของผู้นั้น แล้วแต่กรณี

ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างผู้ใดได้รับอนุมัติให้มาปฏิบัติงานเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการได้รับอนุญาตให้ออกจากราชการ หรือออกจากงานไปปฏิบัติงานใดๆ และให้นับเวลาระหว่างที่มาปฏิบัติงานในสำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นทำนองเดียวกัน เสมือนอยู่ ปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานเต็มเวลาดังกล่าว แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่ข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างตามมาตรา ๓๒ ขอลับเข้ารับราชการ หรือปฏิบัติงานในสังกัดเดิมภายในกำหนดเวลาที่อนุมัติ ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่งและรับเงินเดือนตามข้อตกลงที่ทำไว้ในการอนุมัติตามมาตรา ๓๒

มาตรา ๓๔ ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนองบประมาณรายจ่ายตามมติของ คณะกรรมการการเลือกตั้งต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งหรือการจัดทำประชามติมากกว่างบประมาณที่สำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับ ให้รัฐอุดหนุนค่าใช้จ่ายให้พอเพียงกับการดำเนินงานของสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๓๕ รายได้และทรัพย์สินในการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วย

(๑) เงินอุดหนุนตามมาตรา ๓๔

(๒) รายได้จากค่าธรรมเนียมและดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินของสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๓) รายได้อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๓๖ รายได้ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวง การคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายอื่น

ให้อสังหาริมทรัพย์ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดหาด้วยเงินรายได้ของสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษาทรัพย์สินของ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๓๗ ทรัพย์สินของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

มาตรา ๓๘ ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำงบดุล งบการเงินและบัญชีทำการ ส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และ ให้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้ง

ประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยแสดงให้เห็นด้วยว่า การใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด แล้วทำรายงาน เสนอผลการสอบบัญชีต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๓๕ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาผลงานการปฏิบัติงานประจำปี ซึ่งคณะกรรมการ การเลือกตั้งจัดทำขึ้นตามมาตรา ๑๐ (๑๐) สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาอาจมีมติให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งหรือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งชี้แจงเป็นหนังสือ หรือมาชี้แจงด้วยวาจา หรือส่ง เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการพิจารณารายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือการปฏิบัติงานใดๆ ของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ และ ในกรณีที่มีเหตุอันควรจะมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการปฏิบัติงานก็ได้

หมวด ๓

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัด คณะอนุกรรมการ หรืออนุกรรมการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งในการปฏิบัติ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการขัดขวางการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่า จะใช้กำลังประทุษร้าย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ กรรมการการเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัด หรืออนุกรรมการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๓ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๓๒๗ (๕) ของรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง เสนอร่างกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้กฎหมายดังกล่าวจะต้องกำหนดระยะเวลาการยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นทุกฉบับที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่ตราขึ้นใหม่ประกาศใช้บังคับ ซึ่งจะกำหนดระยะเวลาให้แตกต่างกันตามสภาพความพร้อมที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแต่ละแห่งก็ได้ แต่ต้องมีให้เกินห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๑๘ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

ในกรณีที่มีการเลือกตั้งก่อนที่จะมีประกาศกำหนดเขตเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศกำหนดการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งคราวนั้นเป็นการเฉพาะคราวได้ โดยให้นำความในมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ ภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งร้องขอ ให้หน่วยราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐสนับสนุนข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างมาช่วยปฏิบัติงานในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เป็นการชั่วคราว โดยให้ได้รับเงินเดือนทางสังกัดเดิม แต่อยู่ในบังคับบัญชาของประธานกรรมการการเลือกตั้ง

การมาปฏิบัติงานในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างตามวรรคหนึ่งให้ถือเป็นการปฏิบัติราชการ

มาตรา ๔๖ ในวาระเริ่มแรกก่อนที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำแผนการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งและแผนการจัดตั้งและการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอรับเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและการบริหารงานตามแผนดังกล่าว

ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายเป็นเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามแผนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอตามความจำเป็น

มาตรา ๔๗ ให้ประธานกรรมการและกรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมทั้งเอกสารตามมาตรา ๗ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กำหนดให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๕๔๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๑

เป็นปีที่ ๕๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒

(๒) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๓

(๓) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๖

(๔) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๕

(๕) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๖) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

“วันเลือกตั้ง” หมายความว่า วันที่กำหนดให้เป็นวันเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง แบบบัญชีรายชื่อ หรือเขตเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี

“หน่วยเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องถิ่นที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

“ที่เลือกตั้ง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้งและให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่เลือกตั้ง

“จังหวัด” หมายความว่ารวมถึง กรุงเทพมหานคร

“อำเภอ” หมายความว่ารวมถึง เขตและกิ่งอำเภอ

“ตำบล” หมายความว่ารวมถึง แขวง

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่ารวมถึง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่ารวมถึง สำนักงานเขต และที่ว่าการกิ่งอำเภอ

“เทศบาล” หมายความว่ารวมถึง เมืองพัทยา

“สำนักงานเทศบาล” หมายความว่ารวมถึง ศาลาว่าการเมืองพัทยา

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หมวด ๑

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการลงคะแนนเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นรายบุคคลตามการแบ่งเขตเลือกตั้งที่กำหนดเขตละหนึ่งคน

(๒) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งเป็นการลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น โดยเลือกจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใด พรรคการเมืองหนึ่งเพียงพรรคการเมืองเดียว และใช้เขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๗ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้ง ทั่วไปแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งต้อง กำหนดให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกินยี่สิบวันนับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎรใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

(๒) กำหนดวันที่พรรคการเมืองจะยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งต้อง กำหนดให้เป็นวันก่อนวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตาม (๑)

(๓) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะพึงมีจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

(๔) จำนวนเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับอำเภอหรือตำบล หรือเขตพื้นที่ที่อยู่ภายในเขตเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งซึ่งว่างลง ให้คณะกรรมการการ เลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสำหรับ เขตเลือกตั้งที่ว่างลงนั้น

ส่วนที่ ๒
เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง

มาตรา ๘ เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ทั้งนี้ ถ้าจังหวัดใดมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคนให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง แต่ถ้าจังหวัดใดมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแบ่งเขตเลือกตั้งของจังหวัดเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะพึงมี โดยใช้เขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดไว้ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมาตรา ๑๒ กำหนดหน่วยเลือกตั้งที่จะพึงมีในแต่ละเขตเลือกตั้ง โดยคำนึงถึงความสะดวกในการเดินทางมาใช้สิทธิเลือกตั้งของราษฎร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ใช้เขตหมู่บ้านหนึ่งเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้ง เว้นแต่ในเขตเทศบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ในเขตสุขาภิบาล หรือในเขตชุมชนหนาแน่นอาจกำหนดให้ใช้แนวถนน ตรอก หรือซอยเป็นเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้

(๒) ให้ถือเกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหน่วยละแปดร้อยคนเป็นประมาณ แต่ถ้าเห็นว่าไม่เป็นการสะดวกหรือไม่ปลอดภัยในการไปลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะกำหนดหน่วยเลือกตั้งเพิ่มขึ้นโดยให้มีจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าจำนวนดังกล่าวก็ได้

ให้ดำเนินการประกาศหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสี่สิบวันก่อนวันเลือกตั้ง โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และเขตชุมชนหนาแน่นที่เห็นสมควร และให้จัดทำแผนที่สังเขปแสดงเขตของหน่วยเลือกตั้งไว้ด้วย

การเปลี่ยนแปลงเขตของหน่วยเลือกตั้งให้กระทำได้โดยประกาศก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินจะประกาศเปลี่ยนแปลงก่อนวันเลือกตั้งน้อยกว่าสิบวันก็ได้ และให้นำความในวรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐ ในการกำหนดหน่วยเลือกตั้งตามมาตรา ๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมาตรา ๑๒ กำหนดที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้งไว้ด้วย และให้นำความในมาตรา ๙ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการประกาศกำหนดที่เลือกตั้งและการเปลี่ยนแปลงที่เลือกตั้ง

ที่เลือกตั้งตามวรรคหนึ่งต้องเป็นสถานที่ที่ประชาชนเข้าออกได้สะดวก เพื่อการลงคะแนนเลือกตั้ง และมีป้ายหรือเครื่องหมายอื่นใดเพื่อแสดงขอบเขตบริเวณของที่เลือกตั้งไว้ด้วย ตามลักษณะของท้องที่และภูมิประเทศในการลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ในท้องที่ใดถ้าเห็นว่าจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือเพื่อความปลอดภัยของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจประกาศกำหนดที่เลือกตั้งนอกเขตของหน่วยเลือกตั้งก็ได้ แต่ต้องอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยเลือกตั้งนั้น

มาตรา ๑๑ การเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อให้ใช้หน่วยเลือกตั้งและที่เลือกตั้งตามที่กำหนดไว้สำหรับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งกับการลงคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อด้วย

ส่วนที่ ๓

เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๒ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหนึ่งคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับสมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และดำเนินการที่จำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเก้าคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง และสถานที่นับคะแนนในเขตเลือกตั้ง การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเพิ่มชื่อและการถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง รวมทั้งมีหน้าที่ในการกำกับดูแลการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

การสรรหาและการแต่งตั้งผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้ง หรือมอบหมายให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะบุคคล หรือบุคคลใดเป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ตามสมควร

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง

(๒) คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งมีจำนวนตามที่เห็นสมควร มีหน้าที่เกี่ยวกับการนับคะแนนในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งสำหรับเขตเลือกตั้งแต่ละแห่ง

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามมาตรา ๑๓ (๑) ให้ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการสองคน ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งและผู้แทนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือที่ส่งสมัครแบบบัญชีรายชื่อเป็นกรรมการ

ให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือที่ส่งสมัครแบบบัญชีรายชื่อเสนอรายชื่อผู้แทนของพรรคการเมืองนั้น พรรคการเมืองละหนึ่งคนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

ในกรณีที่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งไม่ถึงเจ็ดคน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้ได้จำนวนตามมาตรา ๑๓ (๑)

ในวันเลือกตั้งถ้าถึงเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้วมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ถึงเจ็ดคน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ในขณะนั้นแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจนครบเจ็ดคน

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งตามมาตรา ๑๓ (๒) โดยใช้วิธีสรรหาจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น และให้มีผู้แทนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือที่ส่งสมัครแบบบัญชีรายชื่อเป็นกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งตามจำนวนที่เพียงพอต่อการจัดระบบนับคะแนนด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหากรรมการนับคะแนนเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๑๖ นอกจากที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง

คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และคณะกรรมการ
นับคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้กรรมการการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง
กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง
หรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่
หรือกระทำการอื่นใดเพื่อขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และได้กระทำโดยสุจริตย่อม
ได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งหรืออาญา

มาตรา ๑๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ผู้อำนวยการ
การเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง
กรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง และผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงาน
ตามประมวลกฎหมายอาญา นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งจนสิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่

มาตรา ๑๙ ค่าตอบแทนของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้ง
ประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง กรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง และผู้ที่ได้รับแต่งตั้ง
ให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ส่วนที่ ๔

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

๑. ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๒๐ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามบทบัญญัติของ
รัฐธรรมนูญและมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๒๑ ในการเลือกตั้งครั้งใด ถ้าผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้เนื่องจากมี
เหตุอันสมควร ให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งไว้
ประจำแต่ละเขตเลือกตั้ง ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ในกรณีที่บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง

แต่งตั้งพิจารณาเห็นว่าเหตุที่มีสิทธิเลือกตั้งเจ้านั้นมิใช่เหตุอันสมควร ให้รับแจ้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบ ไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันเลือกตั้ง

ระเบียบการพิจารณาการแจ้งเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในการนี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดรายละเอียดของ เหตุที่ทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งไว้เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาของบุคคล ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งไว้ด้วย

ในการแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะทำเป็นหนังสือ ชี้แจงเหตุดังกล่าวและมอบหมายให้บุคคลใดไปยื่นต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งแทน หรือจัดส่งหนังสือชี้แจงเหตุผ่านทางไปรษณีย์ก็ได้

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปิดประกาศรายชื่อบุคคลที่จะรับแจ้งเหตุ สถานที่ที่จะรับแจ้งเหตุ และวิธีการแจ้งเหตุไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหาร ส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และเขตชุมชนหนาแน่นที่เห็นสมควร

มาตรา ๒๒ เมื่อครบกำหนดสามสิบวันหลังจากวันเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกาศรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และมีได้แจ้งเหตุตามมาตรา ๒๑ หรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้น มิใช่เหตุอันสมควร เพื่อให้ผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งดังกล่าวแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคล ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศ และให้บุคคลซึ่งคณะกรรมการ การเลือกตั้งแต่งตั้งพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับจากวันสิ้นสุดของการแจ้งเหตุดังกล่าว แล้วแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้แจ้งเหตุทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๒๑ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุการไม่ไปใช้สิทธิ เลือกตั้งตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ หรือแจ้งเหตุแล้วแต่เหตุนั้นมีสาเหตุอันสมควร ให้ถือว่า ผู้นั้นเป็นบุคคลซึ่งไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตาม มาตรา ๖๘ วรรคสองของรัฐธรรมนูญ ให้ผู้นั้นเสียสิทธิการได้รับการช่วยเหลือจากรัฐตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

๒. บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๒๔ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งใดแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของแต่ละ หน่วยเลือกตั้งและปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการ องค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน เขตชุมชนหนาแน่นที่เห็นสมควร และที่เลือกตั้งหรือ

บริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งไม่น้อยกว่าสี่สิบวันก่อนวันเลือกตั้ง กับให้แจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในทะเบียนบ้านไปยังเจ้าบ้านให้ทราบก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบห้าวันด้วย

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าตนหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของตนไม่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแห่งหน่วยเลือกตั้งที่ตนหรือผู้นั้นสมควรมีชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบหลักฐาน และถ้าเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ก็ให้สั่งเติมชื่อตามที่ยื่นคำร้องลงในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเร็ว ถ้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งก็ให้สั่งยกคำร้อง และแจ้งให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายในสามวันนับแต่วันที่รับคำร้องโดยแสดงเหตุผลไว้ด้วย

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคสองแล้ว ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่หรือต่อศาลแพ่งสำหรับผู้ที่มิมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าวัน โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณา เพื่อให้ศาลวินิจฉัยว่าจะให้เติมชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามที่ยื่นคำร้องหรือไม่

เมื่อศาลได้รับคำร้องตามวรรคสาม ให้ศาลดำเนินการพิจารณาโดยเร็ว คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด และให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติการตามคำสั่งโดยเร็วที่สุด และในกรณีที่มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปก่อนได้รับคำสั่งศาลให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งดำเนินการแก้ไขบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกฉบับให้ถูกต้องด้วย

การใดที่ได้ปฏิบัติไปตามคำสั่งเดิมของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งก่อนได้รับคำสั่งศาลเป็นอย่างอื่นนั้น ให้เป็นอันสมบูรณ์ตามกฎหมาย

มาตรา ๒๖ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้ประกาศตามมาตรา ๒๔ มีชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสิบวัน เพื่อให้ถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่าสมควรสั่งถอนชื่อผู้ซึ่งไม่มีสิทธิเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือสมควรยกคำร้อง ก็ให้มีคำสั่งถอนชื่อผู้นั้นหรือยกคำร้อง แล้วแต่กรณี และให้แจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นและเจ้าบ้านทราบ และให้นำความในมาตรา ๒๕ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าเจ้าบ้านผู้ใดเห็นว่าในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปรากฏชื่อบุคคลอื่นอยู่ในทะเบียนบ้านของตนโดยที่บุคคลนั้นมีได้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านดังกล่าวจริง เมื่อเจ้าบ้านนำหลักฐานทะเบียนบ้านมาแสดงว่าไม่มีชื่อบุคคลนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง หรือคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มีคำสั่งถอนชื่อบุคคลนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีเพื่อขอให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่ง และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลนั้น เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับแจ้งคำพิพากษาของศาลแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีบันทึกลงไว้ในทะเบียนที่จัดทำไว้ และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามคำพิพากษาของศาลปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาล หรือที่ว่าการอำเภอโดยเร็ว

ในกรณีที่ได้มีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศถอนชื่อผู้ซึ่งถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ออกจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกฉบับให้ถูกต้องด้วย และให้นำความในมาตรา ๒๕ วรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้เจ้าบ้านผู้ใดดำเนินการหรือยินยอมให้มีการดำเนินการแจ้งย้ายบุคคลใดเข้ามาในทะเบียนบ้านของตนโดยบุคคลนั้นมีได้มาอยู่อาศัยจริง เพื่อเจตนาทุจริตในการเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๕

ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง

๑. ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๒๙ บุคคลซึ่งจะมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง หรือจะมีสิทธิได้รับการเสนอชื่อในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๓๐ บุคคลใดประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคการเมืองใดได้เพียงพรรคการเมืองเดียว และจะสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือแบบบัญชีรายชื่อ แบบใดแบบหนึ่งได้เพียงแบบเดียว

๒. การสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๓๑ ในการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครของแต่ละพรรคการเมืองที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ยื่นใบสมัครต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งนั้น ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งกำหนดภายในระยะเวลาการรับสมัคร

การยื่นใบสมัครตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้สมัครยื่นหนังสือรับรองของหัวหน้าพรรคการเมือง ว่าส่งสมาชิกผู้นั้นเข้าสมัครรับเลือกตั้ง และชำระเงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท และมีหลักฐานการสมัครครบถ้วนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่ผู้สมัครไม่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ต้องแสดงหลักฐานการสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าตามที่กฎหมายรับรองไว้ หรือตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายรับรองว่าสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหลักฐานการสมัครและวิธีการสมัครรับเลือกตั้ง

มาตรา ๓๒ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้รับใบสมัครแล้ว ให้ลงบันทึกการรับสมัครไว้เป็นหลักฐานและออกใบรับให้แก่ผู้สมัครในวันนั้น และให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบหลักฐานการสมัคร คุณสมบัติของผู้สมัคร และสอบสวนว่าผู้สมัครมีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ ให้เสร็จสิ้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันปิดการรับสมัคร ถ้าผู้สมัครมีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้งได้ ก็ให้ประกาศการรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่เลือกตั้ง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ผู้นั้นสมัคร

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้มีชื่อผู้สมัคร รูปถ่ายผู้สมัคร พรรคการเมืองที่สังกัด และหมายเลขประจำตัวผู้สมัครที่จะใช้ในการลงคะแนน ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๓๓ เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ออกใบรับให้แก่ผู้สมัครตามมาตรา ๓๒ แล้ว ห้ามมิให้ผู้สมัครถอนการสมัครรับเลือกตั้ง และให้ค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตกเป็นของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ผู้สมัครผู้ใดไม่มีชื่อเป็นผู้สมัครในประกาศของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๓๒ ผู้สมัครผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดที่เขตเลือกตั้งอยู่ในเขตอำนาจของศาลจังหวัดนั้น หรือต่อศาลแพ่งสำหรับเขตเลือกตั้งที่อยู่ในกรุงเทพมหานครได้ภายในเจ็ดวันนับจากวันที่ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในการดำเนินการสอบสวนพิจารณา และให้ศาลวินิจฉัยว่าให้รับสมัครหรือไม่ โดยไม่ชักช้า คำสั่งของศาลนั้นให้เป็นที่ที่สุด และให้ศาลแจ้งคำสั่งไปยังผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ในกรณีนี้ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งปฏิบัติตามคำสั่งศาลโดยเร็ว ถ้าศาลมีคำสั่งให้รับสมัคร ให้ประกาศชื่อผู้นั้นตามมาตรา ๓๒ แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการปฏิบัติก่อนทราบคำสั่งศาล

๓. การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดจะเสนอบัญชีรายชื่อเพื่อสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ พรรคการเมืองนั้นต้องจัดทำบัญชีรายชื่อโดยมีหลักเกณฑ์ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

(๑) บัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองต้องประกอบด้วยรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่างๆ อย่างเป็นธรรม

(๒) ในการที่พรรคการเมืองจะเสนอรายชื่อบุคคลใดต้องได้รับความยินยอมเป็นหลักฐานโดยชัดแจ้งจากบุคคลนั้น และบุคคลดังกล่าวต้องเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่จะเสนอรายชื่อเพียงพรรคเดียว

(๓) ให้จัดทำบัญชีรายชื่อตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยให้จัดเรียงลำดับรายชื่อผู้สมัครตามลำดับหมายเลข ไม่เกินจำนวนหนึ่งร้อยคน

มาตรา ๓๖ การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากหัวหน้าพรรคการเมืองยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นตามมาตรา ๓๕ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวันเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งหนังสือยินยอมของผู้สมัคร และชำระเงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท และมีหลักฐานการสมัครครบถ้วนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๓๑ วรรคสาม มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหลักฐานการสมัครและวิธีการยื่นบัญชีรายชื่อ

มาตรา ๓๗ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามมาตรา ๓๖ แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบหลักฐานการสมัคร คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัคร ถ้าเห็นว่าถูกต้องให้ประกาศรายชื่อพรรคการเมืองและรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นไว้ โดยเปิดเผย ณ สถานที่ตามมาตรา ๓๒ และให้นำความในมาตรา ๓๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๔. หมายเลขที่จะใช้ลงคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่เป็นารเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรคการเมืองที่ส่งสมัครแบบบัญชีรายชื่อได้รับหมายเลขที่จะใช้ลงคะแนนเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเรียงตามลำดับก่อนหลังในการมายื่นบัญชีรายชื่อ ในกรณีที่มีพรรคการเมืองมายื่นบัญชีรายชื่อพร้อมกันและไม่อาจตกลงกันได้ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างพรรคการเมืองที่มาพร้อมกัน ทั้งนี้ ให้พรรคการเมืองหนึ่งได้รับหนึ่งหมายเลข และถ้าพรรคการเมืองใดส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งด้วย ให้ใช้หมายเลขเดียวกับหมายเลข

ของผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อของพรรคที่ตนสังกัดเป็นหมายเลขประจำตัวผู้สมัครแบบแบ่งเขตของพรรคการเมืองนั้นในทุกเขตเลือกตั้งที่ส่งสมัครด้วย

ถ้าพรรคการเมืองใดมิได้ส่งสมัครแบบบัญชีรายชื่อ แต่ส่งผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เมื่อผู้สมัครของพรรคการเมืองนั้นยื่นใบสมัครในเขตเลือกตั้งใด ให้ได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครต่อจากหมายเลขสุดท้ายของหมายเลขแบบบัญชีรายชื่อตามพรรคหนึ่ง และเมื่อมีการยื่นใบสมัครของผู้สมัครของพรรคการเมืองอื่นที่ส่งสมัครเฉพาะแบบแบ่งเขตเลือกตั้งอีก ให้ได้รับหมายเลขเรียงลำดับถัดไปตามลำดับการสมัครก่อนหลัง แต่ถ้ามีผู้สมัครพร้อมกันหลายคนและไม่อาจตกลงกันได้ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่เป็น การเลือกตั้งแทนตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งซึ่งว่างลง ให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครเรียงตามลำดับก่อนหลังในการมายื่นใบสมัคร ถ้ามีผู้สมัครพร้อมกันหลายคนและไม่อาจตกลงกันได้ให้ใช้วิธีจับสลากระหว่างผู้สมัครที่มาพร้อมกัน

ส่วนที่ ๖

ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้ง

มาตรา ๔๐ เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งใดจนถึงวันเลือกตั้ง การใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้

มาตรา ๔๑ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแต่ละคนที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

(๒) จำนวนเงินค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ในกรณีที่ผู้สมัครในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดได้ใช้จ่ายไปเพื่อการเลือกตั้งเป็นจำนวนเท่าใดให้นับรวมเป็นค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองด้วย

ในการกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยหารือกับหัวหน้าพรรคการเมืองทุกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่บุคคลใดๆ จ่ายหรือรับว่าจะ

จ่ายแทนหรือนำมาใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทนเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยความยินยอมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นด้วย ในกรณีที่นำทรัพย์สินมาใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นนั้นๆ

มาตรา ๔๒ ให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี แต่งตั้งบุคคลใดที่เห็นสมควรเป็นสมุห์บัญชีเลือกตั้งเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและรับรองความถูกต้องของบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัคร หรือของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งนั้น

การจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของสมุห์บัญชีเลือกตั้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๓ ภายในกำหนดเก้าสิบวันหลังจากวันประกาศผลการเลือกตั้ง ผู้สมัครแต่ละคนหรือพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายที่สมุห์บัญชีเลือกตั้งจัดทำขึ้น และผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมือง แล้วแต่กรณี ได้รับรองความถูกต้อง บัญชีรายรับและรายจ่ายอย่างน้อยต้องประกอบด้วยค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ได้จ่ายไปแล้วและที่ยังค้างชำระ รวมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ประกาศผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายนั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้งว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ให้เก็บรักษารายการค่าใช้จ่าย และหลักฐานดังกล่าวไว้จนกว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะได้พิจารณาเสร็จสิ้น

มาตรา ๔๔ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจะจงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการดังนี้

(๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด

(๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด

(๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ

(๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด

(๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใสร้ายด้วยความเท็จ หรือจงใจให้เข้าใจผิด ในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้ผู้ใดจัดยานพาหนะนำผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง เพื่อการเลือกตั้ง หรือนำกลับไปจากที่เลือกตั้ง หรือจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปยังที่เลือกตั้ง หรือกลับจากที่เลือกตั้ง โดยไม่ต้องเสียค่าโดยสารยานพาหนะหรือค่าจ้าง ซึ่งต้องเสียตามปกติ เพื่อจงใจหรือควบคุมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่การที่หน่วยงานของรัฐจัดยานพาหนะ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๔๖ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยเข้ามีส่วนช่วยเหลือในการหาเสียงเลือกตั้ง หรือกระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์แห่งการเลือกตั้งโดยประการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ทั้งนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นเป็นการช่วยราชการหรือเป็นการประกอบอาชีพตามปกติ โดยสุจริตของผู้นั้น

มาตรา ๔๗ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายกระทำการใด ๆ เพื่อเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

การใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมายตามวรรคหนึ่งมิให้หมายความรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติที่พึงต้องปฏิบัติในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หรือการแนะนำหรือช่วยเหลือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองโดยมิได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ แม้ว่าการกระทำจะเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

ในกรณีมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยุติหรือระงับการกระทำใดที่เห็นว่าอาจเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ในการนี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีพฤติการณ์อันอาจเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดพ้นจากหน้าที่เป็นการชั่วคราว หรือสั่งให้ประจำกระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัดหรือที่ว่าการอำเภอ ในเขตเลือกตั้งหรือนอกเขตเลือกตั้ง หรือห้ามเข้าเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่งได้

มาตรา ๔๘ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยวิธีการใด ๆ ไม่ว่าจะ เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดนับตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงสิ้นสุดวันเลือกตั้ง

มาตรา ๔๙ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการประชุมหารือระหว่างหัวหน้าพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อพิจารณากำหนดวิธีการในการให้รัฐสนับสนุนการเลือกตั้งในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดให้มีการจัดสถานที่ปิดประกาศและที่จัดแผนป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในบริเวณสาธารณสถานซึ่งเป็นของรัฐ ให้พอเพียงและเท่าเทียมกันในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครทุกคนและพรรคการเมืองทุกพรรค

(๒) การพิมพ์และจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งไปให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

(๓) การกำหนดให้มีสถานที่สำหรับให้ผู้สมัครและพรรคการเมืองใช้ในการโฆษณาหาเสียงได้อย่างเท่าเทียมกัน ในการนี้รัฐอาจจัดให้มีการแสดงหรือการดำเนินการอื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาฟังการโฆษณาหาเสียงด้วยก็ได้ แต่ต้องมีใช่เป็นการจัดให้มีเพื่อการสนับสนุนผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดโดยเฉพาะ

(๔) การกำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาให้พรรคการเมืองโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ หรือการไปออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งจะต้องจัดให้ทุกพรรคการเมืองมีโอกาสเท่าเทียมกัน

(๕) การสนับสนุนของรัฐในกิจการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

มาตรา ๕๐ ห้ามมิให้ผู้สมัคร พรรคการเมือง หรือผู้ใด นอกจากรัฐจัดที่ปิดประกาศและที่จัดแผนป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งในสาธารณสถานซึ่งเป็นของรัฐ จัดสรรเวลาออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ให้แก่พรรคการเมืองหรือกระทำการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้รัฐสนับสนุน

ส่วนที่ ๗

การลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๕๑ หีบบัตรเลือกตั้งต้องมีลักษณะที่สามารถมองเห็นภายในได้ง่าย และมีวิธีการปิดผนึกเพื่อป้องกันการเปิดหีบบัตรโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือการนำบัตรใส่ในหีบบัตรหลังจากปิดการลงคะแนนแล้วได้ รวมทั้งต้องมีลักษณะพิเศษเพื่อป้องกันการเปลี่ยนหีบบัตรด้วย

บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจะต้องมีหมายเลขครบถ้วนตามจำนวนผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น และมีช่องทำเครื่องหมายว่าไม่ประสงค์จะลงคะแนนด้วย

บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจะต้องมีหมายเลขของพรรคการเมือง และชื่อพรรคการเมืองครบทุกพรรคที่ส่งสมัครเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ และมีช่องทำเครื่องหมายว่า ไม่ประสงค์จะลงคะแนนด้วย

บัตรเลือกตั้งสำหรับการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และบัตรเลือกตั้งสำหรับการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ต้องมีลักษณะแตกต่างที่สามารถจำแนกออกจากกันได้อย่างชัดเจน

หีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้งให้เป็นไปตามลักษณะและขนาดที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนด

มาตรา ๕๒ ในวันเลือกตั้งให้เปิดการลงคะแนนตั้งแต่เวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา

มาตรา ๕๓ ก่อนเริ่มเปิดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง นับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมดของหน่วยเลือกตั้งนั้น และปิดประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมด ในที่เลือกตั้งนั้นไว้ในที่เปิดเผย และเมื่อถึงเวลาเปิดการลงคะแนน ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เปิดหีบบัตรเลือกตั้งในที่เปิดเผยแสดงให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งอยู่ ณ ที่เลือกตั้งนั้น เห็นว่าหีบบัตรเลือกตั้งเป็นหีบเปล่า และให้ปิดหีบบัตรเลือกตั้งตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แล้วให้ทำการบันทึกการดำเนินการดังกล่าว โดยให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองคนซึ่งอยู่ในที่เลือกตั้ง ในขณะนั้นลงลายมือชื่อในบันทึกนั้นด้วย เว้นแต่ไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในขณะนั้น

มาตรา ๕๔ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนน ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะลงคะแนน ไปแสดงตนต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง โดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัว ประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้ตามที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งตรวจสอบชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งแล้ว ให้อ่านชื่อ และที่อยู่ของผู้นั้นดังๆ ถ้าไม่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือผู้ใดทักท้วง ให้หมายเหตุไว้ในบัญชีรายชื่อ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยให้จดหมายเลขบัตรและสถานที่ออกบัตร และให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงลายมือชื่อหรือ พิมพ์ลายนิ้วมือในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นหลักฐานตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แล้วให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมอบบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้นั้นเพื่อไปลงคะแนน

ในกรณีที่มิผู้ทักท้วง หรือกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสงสัยว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมาแสดงตนนั้น ไม่ใช่เป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีอำนาจสอบสวน

และวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้ถูกทักท้วงหรือผู้ถูกสงสัยเป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่ และในกรณีที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งวินิจฉัยว่าผู้ถูกทักท้วง หรือผู้ถูกสงสัยไม่ใช่เป็นผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำบันทึกคำวินิจฉัยและลงลายมือชื่อไว้ด้วย

มาตรา ๕๕ การลงคะแนนเลือกตั้งให้ทำเครื่องหมายกากบาทลงในบัตรเลือกตั้ง และเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการในการลงคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการอำนวยความสะดวกสำหรับการลงคะแนนเลือกตั้งของคนพิการไว้เป็นพิเศษเฉพาะ หรือโดยจัดให้มีการช่วยเหลือในการลงคะแนนภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครหรือบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใด ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำเครื่องหมายกากบาทในช่องไม่ลงคะแนนในบัตรเลือกตั้ง

มาตรา ๕๗ การนำบัตรเลือกตั้งใส่ลงในหีบบัตรเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

มาตรา ๕๘ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น พยายามลงคะแนนเลือกตั้ง หรือลงคะแนนเลือกตั้งโดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่มีได้มีไว้สำหรับตนหรือที่ปลอมแปลงขึ้นต่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อลงคะแนนเลือกตั้ง

มาตรา ๕๙ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดใช้บัตรอื่นที่มีใช้บัตรเลือกตั้งตามมาตรา ๕๑ ลงคะแนนเลือกตั้ง

ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งออกไปจากที่เลือกตั้ง

มาตรา ๖๐ ห้ามมิให้ผู้ใดทำเครื่องหมายเพื่อเป็นที่สังเกตโดยวิธีใดไว้ที่บัตรเลือกตั้ง

มาตรา ๖๑ ห้ามมิให้ผู้ใดนำบัตรเลือกตั้งใส่ในหีบบัตรเลือกตั้งโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการใดในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อแสดงว่ามีผู้มาแสดงตนเพื่อลงคะแนนโดยผิดไปจากความจริง หรือกระทำการใดอันเป็นเหตุให้มีบัตรเลือกตั้งเพิ่มขึ้นจากความจริง

มาตรา ๖๒ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิได้หรือขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไป ณ ที่เลือกตั้ง หรือเข้าไป ณ ที่ลงคะแนน หรือมิให้ไปถึง ณ ที่ดังกล่าวภายในกำหนดเวลาที่จะลงคะแนนเลือกตั้งได้

มาตรา ๖๓ ห้ามมิให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดเรียกทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อจะลงคะแนนเลือกตั้งหรืองดเว้นไม่ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่การลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งแห่งใดไม่สามารถกระทำได้นอกจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือเหตุสุดวิสัยอย่างอื่น ถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถไปลงคะแนนได้โดยสะดวก แต่ถ้าไม่อาจกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ได้ให้ประกาศงดลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งนั้นแล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน

ในกรณีที่เหตุตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศงดลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยด่วน

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันลงคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบเหตุที่ทำให้ไม่อาจลงคะแนนได้นั้นสงบลงแล้ว และต้องประกาศก่อนวันลงคะแนนเป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

มาตรา ๖๕ เมื่อถึงกำหนดเวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศปิดการลงคะแนนและงดจ่ายบัตรเลือกตั้ง แล้วให้ทำเครื่องหมายในบัตรเลือกตั้งที่เหลืออยู่ให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ลงคะแนนไม่ได้ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และเมื่อผู้แสดงตนและรับบัตรเลือกตั้งภายในกำหนดเวลาการลงคะแนนเลือกตั้งที่เหลืออยู่ในที่เลือกตั้งได้ทำการลงคะแนนเลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตรเลือกตั้ง

ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจัดทำรายการเกี่ยวกับจำนวนบัตรเลือกตั้งทั้งหมดจำนวนผู้มาแสดงตนและรับบัตรเลือกตั้งและจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือ แล้วให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นทุกคนลงลายมือชื่อไว้ และประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่ในที่นั้นทราบ

มาตรา ๖๖ นับตั้งแต่วันที่ได้เปิดและปิดหีบบัตรเลือกตั้ง หรือภายหลังเวลาที่ได้ปิดช่องใส่บัตรเลือกตั้งของหีบบัตรเลือกตั้งแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เปิดทำลาย ทำให้เสียหาย ทำให้เปลี่ยนแปลง หรือทำให้ไร้ประโยชน์ หรือนำไปซึ่งหีบบัตรเลือกตั้ง หรือบัตรเลือกตั้ง หรือเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจัดส่งไปยังสถานที่นับคะแนน

มาตรา ๖๗ ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าคนเป็นผู้นำหีบบัตรเลือกตั้งและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปยังสถานที่นับคะแนนของเขตเลือกตั้งนั้นโดยเร็ว ในกรณีที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ใดไม่อาจร่วมเดินทางมาได้ ให้จัดแจ้งเหตุผลไว้ในรายงานการนำส่งหีบบัตรเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนั้นด้วย

หีบบัตรเลือกตั้งที่จะจัดส่งจากหน่วยเลือกตั้งต้องมีการจัดทำเครื่องหมายเพื่อป้องกันการเปิดหีบบัตรหรือการเปลี่ยนหีบบัตร โดยมีการลงลายมือชื่อของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทุกคนกำกับไว้ในลักษณะที่สามารถเห็นได้ง่ายถ้ามีการเปลี่ยนแปลงหรือทำลาย ทั้งนี้ ตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ส่วนที่ ๘

การนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง

มาตรา ๖๘ การนับคะแนนเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดให้เริ่มนับเมื่อมีการส่งหีบบัตรเลือกตั้งจากหน่วยเลือกตั้งทุกแห่งในเขตเลือกตั้งนั้นมาที่สถานที่นับคะแนนครบถ้วนแล้ว

ในกรณีที่เขตเลือกตั้งใดมีความจำเป็นตามลักษณะพื้นที่ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดสถานที่นับคะแนนในเขตเลือกตั้งนั้นเพิ่มขึ้น เพื่อให้การนับคะแนนเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว

มาตรา ๖๙ เพื่อให้การนับคะแนนเป็นไปอย่างเปิดเผยและเที่ยงธรรมตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการนับคะแนนเลือกตั้งซึ่งต้องมีเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับหีบบัตรเลือกตั้ง การตรวจสอบหีบบัตรเลือกตั้ง การเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง และการตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งจะต้องให้สามารถตรวจสอบความถูกต้องของจำนวนบัตรเลือกตั้งในขณะรับหีบบัตรเลือกตั้งให้ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ส่งให้แต่ละหน่วยเลือกตั้งก่อนการลงคะแนนเลือกตั้งได้ด้วย และหลักเกณฑ์การพิจารณาให้มีการนับคะแนนใหม่หรือการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นในกรณีที่จำนวนบัตรเลือกตั้งไม่ตรงกัน

(๒) วิธีการเก็บรักษาหีบบัตรเลือกตั้งหรือบัตรเลือกตั้งเพื่อรอการนับคะแนน

(๓) วิธีการปฏิบัติของคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งในการนำบัตรเลือกตั้งทั้งหมดมารวมกันและนับบัตรเลือกตั้งรวมกันในสถานที่นับคะแนน ซึ่งจะต้องกำหนดมาตรการที่จะทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าเป็นการนับบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในขณะนับคะแนน และการนับคะแนนจะต้องกระทำให้แล้วเสร็จในรวดเดียวโดยห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนน

(๔) วิธีการจัดสถานที่ในการนับคะแนนและวิธีการอ่านการลงคะแนนในบัตรเลือกตั้งซึ่งจะต้องกระทำโดยเปิดเผยเพื่อให้ผู้อยู่ในสถานที่นับคะแนนเห็นการนับคะแนนได้โดยสะดวก

(๕) วิธีการตรวจสอบเมื่อมีการคัดค้านว่าการลงคะแนนในหน่วยเลือกตั้งใดเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๖) วิธีการนับคะแนนและการส่งผลคะแนน สำหรับการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งจะต้องกำหนดให้มีการนับคะแนน ณ สถานที่นับคะแนนในแต่ละเขตเลือกตั้ง และให้มีการแจ้งผลคะแนนที่รวมได้ของแต่ละเขตเลือกตั้งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อคำนวณผลรวมทั่วประเทศ

มาตรา ๗๐ ให้มีการนับคะแนนสำหรับบัตรเลือกตั้งที่ผู้เลือกตั้งทำเครื่องหมายว่าไม่ลงคะแนนเลือกตั้ง และให้ประกาศจำนวนผู้ไม่ประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งด้วย

ในการนับคะแนนหากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้ต่างหาก และห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด

บัตรเลือกตั้งดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

- (๑) บัตรปลอม
- (๒) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายลงคะแนน
- (๓) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้กับผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด
- (๔) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งสลักหลังในบัตรตามมาตรานี้ว่า “เสีย” พร้อมทั้งระบุเหตุผลว่าเป็นบัตรเสียตามความในอนุมาตราใด และลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสามคน

มาตรา ๗๑ ห้ามมิให้กรรมการนับคะแนนเลือกตั้งผู้ใดจงใจนับบัตรเลือกตั้งหรือคะแนนในการเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือรวมคะแนนให้ผิดไป หรือกระทำด้วยประการใดโดยมิได้มีอำนาจกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการด้วยประการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ หรืออ่านบัตรเลือกตั้งให้ผิดไปจากความจริง หรือทำรายงานการเลือกตั้งไม่ตรงความเป็นจริง

มาตรา ๗๒ เมื่อการนับคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนของเขตเลือกตั้งนั้น จำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมด จำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือจากการลงคะแนน และรีบทำรายงานผลการนับคะแนนส่งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว

การรายงานผลการนับคะแนน การบันทึกจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งปรากฏในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาแสดงตนขอรับบัตรเลือกตั้งเพื่อการลงคะแนน จำนวนผู้มีสิทธิ

เลือกตั้งที่ได้ลงคะแนน จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาใช้สิทธิแต่ไม่ประสงค์จะลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครคนใด จำนวนบัตรเสียและจำนวนคะแนนที่ผู้สมัครแต่ละคนได้รับให้เขียนเป็นตัวเลขและมีตัวอักษรกำกับด้วย การประกาศผลการนับคะแนน การรายงานผลของกรณับคะแนน วิธีการเก็บบัตรเลือกตั้ง และการเก็บรักษาเอกสารหลักฐาน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่ผลการนับคะแนนไม่ตรงกับรายงานการมาใช้สิทธิเลือกตั้งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง จัดให้มีการนับคะแนนใหม่ ถ้ายังไม่ตรงกันอีกให้รายงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ เว้นแต่คะแนนที่ไม่ตรงกับรายงานนั้นจะไม่ทำให้ผลการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือการนับคะแนนแบบบัญชีรายชื่อเปลี่ยนแปลงไป มิให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่

มาตรา ๗๔ ในเขตเลือกตั้งใด ถ้าในวันเลือกตั้งมีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งคนเดียวและผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นได้คะแนนเสียงตั้งแต่ร้อยละยี่สิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง

ในกรณีที่เหลือผู้สมัครรับเลือกตั้งคนเดียวตามวาระหนึ่งและได้คะแนนเสียงน้อยกว่าร้อยละยี่สิบของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งนั้น

มาตรา ๗๕ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนเลือกตั้งมากที่สุดในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง ในกรณีที่มิผู้ได้รับคะแนนเลือกตั้งมากที่สุดเท่ากันหลายคน ให้ใช้วิธีการจับสลาก ซึ่งต้องกระทำต่อหน้าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งนั้นตามวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

มาตรา ๗๖ การคำนวณหาผู้ได้รับเลือกตั้งในกรณีของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้คำนวณจากสัดส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่จะได้รับเลือกในแต่ละพรรคการเมืองดังต่อไปนี้

(๑) ให้รวมผลการนับคะแนนทั้งหมดที่พรรคการเมืองได้รับคะแนนจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น

(๒) ให้นำคะแนนจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนน้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนคะแนนที่นับได้ทั้งหมด ตาม (๑) หักออกโดยไม่นำมารวมคำนวณสัดส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๓) ให้นำคะแนนรวมทั้งเหลือภายหลังจากได้หักคะแนนแล้วตาม (๒) หารด้วยหนึ่งร้อย ผลลัพธ์ที่ได้ถือเป็นจำนวนคะแนนเฉลี่ยต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน

(๔) ในการคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งแต่ละพรรคการเมืองจะพึงได้รับ ให้นำคะแนนรวมของบัญชีรายชื่อแต่ละพรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนร้อยละห้าขึ้นไปหารด้วยจำนวนคะแนนเฉลี่ยตาม (๓) ผลลัพธ์ที่เป็นจำนวนเต็มที่ได้รับคือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองนั้นได้รับ โดยเรียงลำดับจากรายชื่อแรกของบัญชีรายชื่อเป็นลำดับไป

(๕) ในกรณีที่จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับรวมกันทุกพรรคการเมืองมีจำนวนไม่ครบหนึ่งร้อยคน ให้พรรคการเมืองที่มีผลลัพธ์ ตาม (๔) เป็นเศษที่มีจำนวนมากที่สุดได้รับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนเรียงตามลำดับจนกว่าจะมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พรรคการเมืองทั้งหมดได้รับรวมกันครบจำนวนหนึ่งร้อยคน

จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองที่จะได้รับตามผลการคำนวณตามวรรคหนึ่งจะต้องไม่เกินจำนวนตามที่ปรากฏไว้ในบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นได้จัดทำขึ้น

มาตรา ๗๗ เมื่อได้ผลการนับคะแนนของการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา ๗๒ และผลการคำนวณสัดส่วนจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองตามมาตรา ๗๖ แล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศว่าผู้สมัครผู้ใดเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ

มาตรา ๗๘ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งแล้วให้รีบดำเนินการแจ้งผลการเลือกตั้งไปยังรัฐสภาเพื่อทราบ และนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาต่อไป และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของทุกพรรคการเมืองไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรด้วย

ส่วนที่ ๕

การลงคะแนนเลือกตั้งสำหรับผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้ง

มาตรา ๗๙ ในการเลือกตั้ง สำหรับผู้อยู่นอกเขตเลือกตั้งนอกจากที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในส่วนนี้แล้ว ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๘๐ ผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาน้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง ให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อในเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้ายเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ในการอำนวยความสะดวก เพื่อประกันการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาน้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา ๘๑ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับคำสั่งจากทางราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้งหรือจะเดินทางไปนอกเขตเลือกตั้งที่ตนต้องไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ให้แจ้งความประสงค์การขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ตรวจสอบการมีสิทธิเลือกตั้งของผู้แจ้งความประสงค์ตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้าเห็นว่าถูกต้อง ให้กำหนดที่เลือกตั้งกลางที่ผู้ผู้นั้นจะใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง และแจ้งให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ผู้ผู้นั้นมีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งทราบและหมายเหตุสถานที่ที่ผู้ผู้นั้นจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเอกสารที่เกี่ยวข้อง

หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งความประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้ง สถานที่และจำนวนที่เลือกตั้งกลาง และวันที่กำหนดให้มาใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการประจำที่เลือกตั้งกลาง รวมทั้งกำหนดการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งของที่เลือกตั้งกลางและลักษณะที่เลือกตั้งกลาง หีบบัตรเลือกตั้งหรือสิ่งที่ใช้แทนหีบบัตรเลือกตั้ง และบัตรเลือกตั้ง วิธีการลงคะแนน การเก็บรักษาหีบบัตรเลือกตั้ง และกิจการอื่นที่จำเป็นเพื่อใช้เฉพาะในการลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งกลางได้ตามความเหมาะสม

หีบบัตรเลือกตั้งของที่เลือกตั้งกลางอาจกำหนดให้มีลักษณะที่แตกต่างจากหีบบัตรเลือกตั้งตามมาตรา ๕๑ หรือใช้วิธีการอื่นแทนการใช้หีบบัตรเลือกตั้งเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะการลงคะแนนได้

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นทหารประจำการ ทหารกองประจำการ ตำรวจ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน หรือข้าราชการ และได้รับคำสั่งจากทางราชการให้ไปปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยหรือเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยของประเทศนอกที่ตั้งปกติที่ตนมีภูมิลำเนา ถ้าผู้บังคับบัญชาของบุคคลดังกล่าวตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพันหรือเทียบเท่าขึ้นไปเห็นว่าบุคคลดังกล่าว ไม่อาจไปลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งที่บุคคลนั้นมีสิทธิได้ ให้แจ้งให้คณะกรรมการเลือกตั้งทราบเพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้ง และให้นำความในมาตรา ๘๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๘๓ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใด แต่ในวันเลือกตั้งผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่นอกราชอาณาจักร ให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ณ ประเทศที่ตนมีถิ่นที่อยู่ในวันเลือกตั้ง หรือประเทศที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

การใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรตามวรรคหนึ่ง ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะต้องแจ้งความประสงค์การใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งต่อบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้ง เพื่อรับบัตรประจำตัวผู้เลือกตั้ง

หลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งความประสงค์การใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๘๔ ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่แจ้งความประสงค์ตามมาตรา ๘๓ ใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทางไปรษณีย์ก็ได้ การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งทางไปรษณีย์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

มาตรา ๘๕ การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งตามส่วนที่ ๕ นี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจดำเนินการล่วงหน้าเพื่อนำบัตรเลือกตั้งมานับรวมในวันเลือกตั้งได้ เว้นแต่มีความจำเป็นเฉพาะท้องถิ่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดเป็นอย่างอื่นก็ได้

ในกรณีที่หีบบัตรเลือกตั้งหรือสิ่งที่ใช้แทนหีบบัตรเลือกตั้งจากนอกราชอาณาจักรส่งมาถึงสถานที่นับคะแนนของเขตเลือกตั้งใด หลังจากเริ่มนับคะแนนแล้ว ให้ถือว่าหีบบัตรเลือกตั้งหรือสิ่งที่ใช้แทนหีบบัตรเลือกตั้งนั้นส่งมาถึงเกินกำหนดเวลา และมีให้นับคะแนนบัตรเลือกตั้งจากหีบบัตรเลือกตั้งหรือสิ่งที่ใช้แทนหีบบัตรเลือกตั้งนั้น

หมวด ๒

การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

มาตรา ๘๖ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต้องกำหนดให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกินห้าวันนับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

มาตรา ๘๗ บุคคลซึ่งจะมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๘๘ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง

เมื่อได้มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีแต่ละจังหวัดในราชกิจจานุเบกษา โดยใช้เกณฑ์การคำนวณตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งคนหนึ่งมีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครเป็นสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดที่ตนมีสิทธิลงคะแนนได้เพียงคนเดียว

มาตรา ๘๙ การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้นำความในมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ เว้นแต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ชำระค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท และเมื่อได้ออกใบรับแล้ว ห้ามมิให้ผู้สมัครถอนการสมัครรับเลือกตั้ง และให้ค่าธรรมเนียมการสมัครรับเลือกตั้งตกเป็นของรัฐ

มาตรา ๙๐ ให้นำบทบัญญัติในตอนที่ ๒ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง ส่วนที่ ๓ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ส่วนที่ ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ส่วนที่ ๖ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียงเลือกตั้งเฉพาะมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๗ ส่วนที่ ๗ การลงคะแนนเลือกตั้ง และส่วนที่ ๘ การลงคะแนนเลือกตั้งสำหรับผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งอยู่นอกเขตเลือกตั้งของหมวด ๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เว้นแต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองมาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในหมวดนี้

การแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหนึ่งคน และกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจำนวนหกคน แต่มิให้นำความในมาตรา ๑๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิการเสนอชื่อผู้แทนของพรรคการเมืองมาใช้บังคับ และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเป็นกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งด้วย

การนับคะแนนเลือกตั้งให้กระทำ ณ ที่เลือกตั้ง และให้นำบทบัญญัติในตอนที่ ๘ การนับคะแนนและการประกาศผลการเลือกตั้ง เฉพาะกรณีการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เว้นแต่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองมาใช้บังคับกับการนับคะแนน และการ

ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือในหมวดนี้

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรานี้ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรานี้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

บรรดาบทบัญญัติใดๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่นำมาใช้บังคับกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาด้วย ถ้าบทบัญญัตินี้กล่าวไว้ให้กระทำได้ ๑ เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นความผิดและมีบทกำหนดโทษสำหรับความผิดนั้นให้นำมาใช้บังคับกับการกระทำใดๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาด้วย โดยให้ถืออัตราโทษอย่างเดียวกัน

มาตรา ๘๑ ภายใต้อำนาจมาตรา ๘๒ ห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือบุคคลใดดำเนินการหาเสียงเลือกตั้ง เว้นแต่การแนะนำตัวผู้สมัคร

การแนะนำตัวผู้สมัครให้กระทำได้เฉพาะการจัดพิมพ์เอกสารเพื่อแนะนำตัวผู้สมัคร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควรเพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้สมัครทุกคนอาจกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายไว้ด้วยก็ได้

การแนะนำตัวผู้สมัครตามวรรคหนึ่งหมายความถึง การแสดงข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และประวัติการทำงาน หรือประสบการณ์ในการทำงาน

มาตรา ๘๒ เพื่อประโยชน์ในการแนะนำตัวผู้สมัครโดยเท่าเทียมกัน ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการปิดประกาศและติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้ง ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ หรือที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือในที่ชุมชนหนาแน่นที่เห็นสมควร

(๒) พิมพ์และจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้งไปให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

(๓) จัดหาสถานที่เพื่อแนะนำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๔) จัดสรรเวลาการออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เพื่อแนะนำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๕) กิจการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

มาตรา ๘๓ จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาได้หนึ่งคน ให้ผู้สมัครที่ได้รับคะแนนมากที่สุดเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

จังหวัดใดมีจำนวนสมาชิกวุฒิสภาได้มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้สมัครซึ่งได้คะแนนมากที่สุดตามลำดับลงมาตามจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จังหวัดนั้นจะพึงมีเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง

ในกรณีที่ผู้สมัครมีคะแนนเท่ากันอันเป็นเหตุให้มีสมาชิกวุฒิสภาเกินจำนวนที่จังหวัดนั้นจะพึงมีให้ผู้สมัครที่มีคะแนนเท่ากันจับสลากเพื่อให้ได้ผู้สมัครตามจำนวนที่จะพึงมีในจังหวัดนั้น การจับสลากให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในกรณีที่จังหวัดใดมีผู้สมัครเท่ากับหรือน้อยกว่าจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีในจังหวัดนั้น ผู้สมัครที่จะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องได้รับคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และในกรณีเช่นนี้ถ้าไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้งหรือมีผู้ได้รับเลือกตั้งน้อยกว่าจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมีในจังหวัดนั้น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในจังหวัดนั้น เพื่อให้ได้สมาชิกวุฒิสภาตามจำนวนที่จะพึงมี

หมวด ๓

การคัดค้านการเลือกตั้ง

มาตรา ๕๔ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใดแล้ว ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองที่มีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือพรรคการเมืองที่เสนอบัญชีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ เห็นว่าการเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในเขตเลือกตั้งนั้น หรือของเขตเลือกตั้งดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองนั้น มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านเพราะเหตุตามมาตรา ๕๑ หรือมาตรา ๕๓ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่

มาตรา ๕๕ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งใดมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม สมควรจะให้มีการนับคะแนนใหม่หรือเลือกตั้งใหม่ ให้มีคำสั่งให้มีการนับคะแนนใหม่หรือเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น แต่ถ้าเป็นการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจะมีคำสั่งให้มี

การนับคะแนนใหม่หรือเลือกตั้งใหม่เฉพาะแต่สมาชิกวุฒิสภาคนใดที่ถูกคัดค้านในเขตเลือกตั้งตามคำร้องคัดค้านนั้นก็ได้อ

(๒) ถ้าเห็นว่าการที่ผู้ใดได้รับการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือแม้มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมแต่ไม่มีเหตุอันสมควรจะให้มีการนับคะแนนใหม่ หรือเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น หรือเฉพาะสมาชิกวุฒิสภาที่ถูกคัดค้านในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น ให้มีคำสั่งยกคำร้องคัดค้านเสีย

มาตรา ๘๖ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งถูกคัดค้านนั้นสิ้นสุดลงนับตั้งแต่วันที่ มีคำสั่ง แต่ทั้งนี้ ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่ก่อนที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาได้รับแจ้งคำสั่ง

ในกรณีที่มีการนับคะแนนใหม่และเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาซึ่งถูกคัดค้านต้องสิ้นสุดลง ให้มีผลตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนใหม่ แต่ทั้งนี้ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่ก่อนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการนับคะแนนใหม่

มาตรา ๘๗ วิธีการพิจารณาการคัดค้านการเลือกตั้งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๘ ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างผู้ใดขัดขวางหรือหน่วงเหนี่ยวหรือไม่ให้ความสะดวกพอสมควรต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของผู้ได้บังคับบัญชาหรือลูกจ้าง แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๙ เจ้าบ้านผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๐ ผู้ใดรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาได้สมัครรับเลือกตั้ง หรือยินยอมให้พรรคการเมืองเสนอชื่อในการสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อโดยรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือสมัครรับเลือกตั้งโดยฝ่าฝืน

มาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๐๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๘ มาตรา ๗๑ หรือมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๐๒ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือปรับเป็นจำนวนสามเท่าของจำนวนเงินที่เกินกว่าจำนวนเงินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด แล้วแต่ว่าจำนวนใดจะมากกว่ากัน หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๐๓ สมุหบัญชีเลือกตั้งผู้ใดจัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครคนใดไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี และห้ามเป็นสมุหบัญชีเลือกตั้งเป็นเวลาห้าปี

มาตรา ๑๐๔ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ใดไม่ยื่นรายการค่าใช้จ่ายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือยื่นหลักฐานไม่ครบถ้วนตามมาตรา ๔๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

ถ้ารายการค่าใช้จ่ายที่ยื่นตามมาตรา ๔๓ เป็นเท็จ ผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๐๖ ผู้ซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

มาตรา ๑๐๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๘ ผู้ใดจงใจกระทำด้วยประการใดๆ ให้บัตรเลือกตั้งชำรุดหรือเสียหาย หรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำด้วยประการใดๆ แก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรที่ใช้ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๐๙ ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งจนถึงเวลาปิดการลงคะแนนเลือกตั้ง ถ้ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเปิดเผยให้แก่ผู้ใดทราบว่ามีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดมาลงคะแนน หรือยังไม่มาลงคะแนนเพื่อเป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๖๖ หรือจงใจขัดขวางมิให้มีการส่งหีบบัตรเลือกตั้งหรือสิ่งที่ใช้แทนหีบบัตรเลือกตั้งไปยังสถานที่นับคะแนนหรือกระทำการเพื่อเป็นการส่งล่าช้า ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๕ วรรคสอง มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ มาตรา ๖๒ หรือมาตรา ๖๓ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๑๒ ผู้ใดขาย จำหน่าย แจกจ่าย หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิดในเขตเลือกตั้งในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวันจนถึงสิ้นสุดวันเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดเล่นหรือจัดให้มีการเล่นการพนันขั้นต่อใดๆ เกี่ยวกับผลของการเลือกตั้ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดห้าปี

มาตรา ๑๑๔ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกิดขึ้นในเขตเลือกตั้งใดให้ถือว่าผู้สมัครหรือพรรคการเมือง ซึ่งส่งสมาชิกของตนลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๑๕ ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้นอกราชอาณาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร และการกระทำของผู้เป็นคู่กรณีด้วยกัน ผู้สนับสนุน หรือผู้ใช้ให้กระทำ

ความคิดนั้น แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าตัวการ ผู้สนับสนุน หรือผู้ชี้ให้กระทำความผิดนั้น ได้กระทำในราชอาณาจักร

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้ หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้ง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการของรัฐในการสนับสนุนการเลือกตั้ง การแจ้งเหตุที่ทำให้ ไม่อาจไปเลือกตั้ง การอำนวยความสะดวกในการไปเลือกตั้งและการเสียสิทธิเลือกตั้ง เป็นไปตามกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้

